

PARGAS

PARAINEN

TALOUSARVIO 2022

TALOUSSUUNNITELMA 2023-2024

#palapartiisia
Valokuvaaja: Mike Sukala

Suomen eteläisin saari
59°46,9', 21°22,3'

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAYMPÄRISTÖN ANALYSOINTI	3
PARAISTEN KAUPUNGIN STRATEGIA	5
PARAISTEN KAUPUNGIN TALOUSNÄKYMÄT	6
TULOSLASKELMA	16
RAHOITUSLASKELMA	17
NETTOMÄÄRÄRAHAT VASTUUALUEITTAIN JA TOIMIALOITTAIN	18
KÄYTTÖTALOUS	19
VAALIT	19
TILINTARKASTUS	20
KONSERNIPALVELUT	22
SIVISTYSOSASTO	63
SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO	80
YMPÄRISTÖOSASTO	100
YHTEENVETO	115
TASEYKSIKÖ VESIHUOLTOLAITOS	116
INVESTOINTIEN TALOUSARVIO	119
VUODEN 2022 KONSERNITAVOITTEET	124

TULOT

VEROTULOT

73,7

MILJOONAA EUROA

VALTIONOSUUDET

34,7

MILJOONAA EUROA

TOIMINTATULOT

34,3

MILJOONAA EUROA

MENOT

HENKILÖSTÖ

54,2

MILJOONAA EUROA

OSTOPALVELUT

56,6

MILJOONAA EUROA

MUUT MENOT

25,7

MILJOONAA EUROA

AVAINLUVUT

VUOSIKATE

5,4

MILJOONAA EUROA

LAINAKANTA

3 676

€/ ASUKAS

NETTO
INVESTOINNINT

13,2

MILJOONAA EUROA

VÄESTÖ

15 103

9/2021

TULOVERO-
PROSENTTI

20,5 %

TYÖTTÖMYYS-
ASTE

5,6 %

9/2021

TOIMINTAYMPÄRISTÖN ANALYSOINTI

Yleinen talouskatsaus

Talouden toipuminen covid-19-epidemiasta on ollut nopeaa tämän vuoden keväästä alkaen ja erityisesti työllisyys on parantunut nopeasti. Talouden elpyminen jatkuu syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. Sen seurauksena talouskasvu pysyy edelleen vahvana loppuvuonna ja jatkuu vuonna 2022. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,2 prosenttia vuonna 2021, 3 prosenttia vuonna 2022 ja 1,8 prosenttia vuonna 2023. Tautitilanteen heikentymisen ei ennusteissa oleteta rajoittavan talouden toipumista, vaikka yhteiskunnan avaaminen tapahtuisi hitaammin kuin kesällä oletettiin.

Ulkomaankaupan odotetaan kasvavan nopeasti vuonna 2022. Koronaepidemian voimakkaasti koettelmien alojen kasvu kiihtyy rajoitusten ja epävarmuuden vähetessä. Viennin ennakoidaan saavuttavan kriisiä edeltäneen tason vuoden 2022 alussa ja tavaroiden viennin elpymisen palvelujen vientiä nopeammin.

Työllisyyden kasvu on vuoden ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi ja työllisyyden ennustetaan kasvavan 1,5 prosenttia vuonna 2022. Työllisten määrä oli kesäkuussa 2,1 prosenttia eli runsaat 50 000 suurempi kuin viime vuoden lopussa. Työttömiä oli alkuvuonna Tilastokeskuksen mukaan 12,4 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten.

Talouden elpymisen odotetaan vaikuttavan positiivisesti työllisten määrään vuosina 2022 ja 2023, erityisesti palvelualoilla. Samaan aikaan pitkäaikaistyöttömyys pysyttelee korkeana ja osaavan työvoiman puute on nostettu jälleen esiin tuotannon kasvua rajoittavana tekijänä.

Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen nousi viime vuonna 10 prosenttiyksikköä korkeammalle tasolle kuin ennen kriisiä. Velkasuhteen kasvu hidastuu ensi vuonna, mutta kiihtyy sen jälkeen uudelleen nousten reiluun 73 prosenttiin vuosikymmenen puolivälissä. Julkinen velkasuhde on jäämässä huomattavasti korkeammalle tasolle kuin viime vuosikymmenen lopulla.

Maailmantalous on elpynyt koronaviruspandemian varjossa nopeasti ja sen ennustetaan kasvavan 6,1 prosenttia vuonna 2021 ja 4,7 prosenttia vuonna 2022. Toisella vuosineljänneksellä alkanut nopea kasvu euroalueella jatkuu rajoitusten keventyessä sekä palvelujen kysynnän vahvistuessa. Maailman tavarakauppa on elpynyt erittäin nopeaan kasvuun, mutta kauppaa haittaavat muun muassa teollisuuden komponenttipula ja konttiliikenteen logistiikkaan liittyvät ongelmat. Kauppa kasvaa 8,3 prosenttia vuonna 2021 ja vuonna 2022 se hidastuu 5 prosenttiin.

Suomen talouden ennuste, syyskuu 2021
Määrän muutos %

		2020	E2021	E2022	E2023
Tarjonta	BKT	-2,9	3,2	3,0	1,8
	Tuonti	-6,4	1,5	5,0	2,5
Kysyntä	Yksityinen kulutus	-4,7	3,2	3,4	1,8
	Julkinen kulutus	0,5	2,7	0,0	0,5
	Investoinnit	-0,7	-2,2	4,0	2,0
	Vienti	-6,7	2,0	5,5	3,0
Muut	Työttömyysaste	7,8	7,8	7,1	6,6
	Kuluttajahintainflaatio	0,3	2,1	1,9	1,8

Lähde: Kuntarahoitus ja Tilastokeskus 28.9.2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen sote-uudistus on hyväksytty ja laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta (616/2021) on tullut voimaan 1.7.2021. Uudistuksen tarkoituksena on integroida sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimi samaan organisaatioon 21 hyvinvointialueella. Uudistuksen tavoitteena on tarjota saavutettavia ja yhdenvertaisia palveluja koko maassa. Työvoiman saanti halutaan turvata ja palvelujen laatu taata tasapuolisesti maan kaikissa osissa. Tavoitteena on lisäksi hillitä sosiaali- ja terveydenhuollon negatiivista kustannuskehitystä tulevaisuudessa.

Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen järjestäminen, kehittäminen, ohjaus ja valvonta siirtyvät Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Hyvinvointialuetta rahoittaa pääosin valtio, joten verotulot siirtyvät kunnilta valtiolle. Yksittäisten hyvinvointialueiden rahoitus perustuu tarpeisiin, joissa otetaan huomioon myös hyvinvointialueen erityispiirteet. Määräytymisperusteita ovat asukasluvu, kielelliset näkökohdat ja sairastavuus sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ym. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Lisäksi siirtyy henkilöstö, joka työskentelee yli 50-prosenttisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluissa. Varsinais-Suomessa uuteen organisaatioon siirtyy noin 21 000 henkilöä.

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymät siirtyvät varoineen ja velkoineen uusille hyvinvointialueille ilman mitään korvausta kunnille. Kuntayhtymien kertyneen alijäämän tulee olla katettu ennen siirtymistä. Kuntien oma irtain sote-omaisuus siirtyy hyvinvointialueille ilman korvausta, kuten myös kuntien tekemät ostopalvelusopimukset. Kuntien sote-kiinteistöt siirtyvät hyvinvointialueiden käyttöön vuokrasopimuksin, jotka hyvinvointialueet ovat velvollisia tekemään kolmeksi vuodeksi.

Hyvinvointialueen päätöksentekuelimet ovat aluevaltuusto, aluehallitus ja tarkastuslautakunta. Kaksikielisillä hyvinvointialueilla on kansalliskielilautakunta. Jokaisella hyvinvointialueella on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Varsinais-Suomen ensimmäiset aluevaalit toimitetaan 23.1.2022. Varsinais-Suomeen on perustettu väliaikainen valmistelutoimielin eli ”Vate” syyskuussa 2021. Väliaikainen toimielin johtaa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen valmistelua maakunnassa. Vate vastaa uudistuksen valmistelusta maaliskuuhun 2022 asti, jonka jälkeen työtä jatkaa aluevaltuusto. Varsinais-Suomen hyvinvointialuetta rakentavan valmisteluorganisaation keskeisiin hankkeisiin (hallinto, talous ja tukipalvelut, johtaminen ja osaaminen, palveluiden järjestäminen, yhdyspinnat, ICT sekä pelastustoimen koordinaatio) on valittu hankejohtajat. Hankejohtajat valmistelevat hyvinvointialuetta sosiaali- ja terveysministeriön tiekartan mukaisesti. He myös ohjaavat hankkeisiin sisältyvien kymmenien osaprojektien työtä siihen saakka, kunnes hyvinvointialue aloittaa vuoden 2023 alusta, tarvittaessa pitempäänkin.

Varsinais-Suomi on saanut valtion rahoitusta kahdelle alueelliselle uudistuksen valmisteluhankkeelle: Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistus ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus. Parainen osallistuu alueellisiin hankkeisiin aktiivisesti ja kehittää kaupungin toimintaa niiden mukaisesti.

PARAISTEN KAUPUNGIN STRATEGIA

Paraisten kaupungin strategia ”*Paraisten kaupunki – Luova saaristo*” on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.12.2017 ja strategian toimintasuunnitelma vuosiksi 2018–2022 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.6.2018.

Kaupungissa on käynnistetty uuden strategian laatimistyö ja työhön on syksyllä 2021 osallistettu eri sidosryhmiä, sekä henkilöstöä, luottamushenkilöitä että asukkaita. Työn kuluessa on keskusteltu ja analysoitu monipuolisesti ja laajasti sitä, mitä osa-alueita tulevan strategian tulisi käsittää. Tavoitteena on, että kaupunginvaltuusto voisi hyväksyä uuden strategian keväällä 2022 niin, että kaupungin tulevasta strategiasta saadaan selvä tavoitekuva vuoden 2023 talousarviotyöhön mennessä.

Joulukuussa 2017 hyväksytyssä strategiassa nostetaan esiin viisi strategista painopistealuetta, joihin sisältyy yhteensä 41 toimenpidettä. Nämä viisi strategista painopistealuetta ovat:

- Aktiivista vapaa-aikaa vihreässä kaupungissa
- Tänne on helppo tulla
- Yksilölliset palvelut
- Lisää kaupunkimaisuutta
- Lisää luovuutta ja yrittäjyyttä

PARAISTEN KAUPUNGIN TALOUSNÄKYMÄT

Kuluva vuosi

Kaupungin talouskehitys on ollut negatiivista vuodesta 2017 lähtien. Vuosina 2018 ja 2019 tehtiin merkittävät miinustulokset, vuonna 2018 -2 miljoonaa euroa ja vuonna 2019 -5,4 miljoonaa euroa. Vuosi 2020 oli koronaepidemian ja hallituksen kunnille kohdentamien mittavien taloudellisten tukitoimien johdosta hyvin poikkeuksellinen vuosi. Kaupungin vuoden 2020 tilinpäätös oli 1,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Koronaepidemia on koko vuoden 2021 ajan vaikuttanut edelleen sekä kaupungin toimintaan että talouteen. Kaupungin ns. koronakustannukset (suoraan koronaepidemiaan liittyvät odottamattomat kustannukset) olivat lokakuun lopussa 1 385 984 miljoonaa euroa.

Tammi-elokuun ennuste osoittaa -3 001 000 euron vuositulosta (valtion ylimääräistä koronatukea ei ole huomioitu), kun tulos 31.8. oli +1 129 000 euroa, mikä on 2 028 000 euroa parempi tulos kuin talousarviossa. Ennustettuun tulokseen sisältyy Sarlinska skolanin liikuntasalin purkamisesta aiheutuva kertaluonteinen 287 573,49 euron arvonalennus.

Ylitysriskejä on usealla kaupungin osastolla ja yksiköllä. Suurimpia ylitysriskejä odotetaan teknisissä tukipalveluissa, sivistysoastolla ja sosiaali- ja terveystoimialalla. Sekä henkilöstökuluihin että ostopalveluihin kohdistuu suuri paine. Lisäksi valtakunnallisten päivähoitomaksuperiaatteiden muutokset vaikuttavat negatiivisesti kaupungin tuloihin.

Valtionosuudet tulevat toteutumaan tälle vuodelle laaditun talousarvion mukaisina. Kuntaliitolta on saatu 25.5.2021 ja 30.8.2021 uudet verotuloennusteet, jotka molemmat viittaavat budjetoitua positiivisempaan verojen kehitykseen. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti elokuun 2021 ennusteessa on otettu huomioon verotulojen nousu 71 910 000 euroon (budjetoidut verotulot 70 325 000 euroa) 25.5.2021 saadun ennusteen mukaisesti.

Kuluvan vuoden tuloksen epävarmuuteen vaikuttavat paljolti verotulojen toteutuminen loppuvuoden aikana ja se, missä määrin kaupungin koronakustannukset palautetaan kaupungille ylimääräisinä valtiontukina.

Kaupungin asukkaat

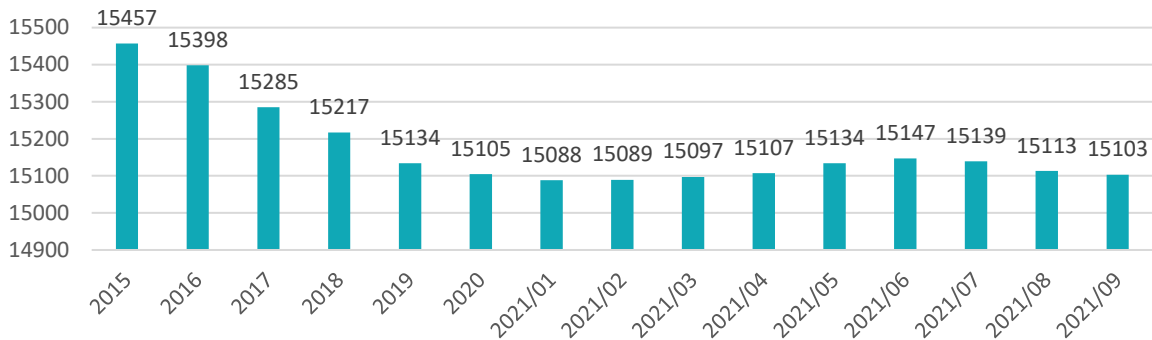
Kaupungin väestönkehitys 2008–2020

Vuosi	Syntyneet	Kuollet	Netto muutto	Asukasluku 31.12	Muutos	Kumulatiivinen muutos
2011	138	169	41	15505	10	143
2012	165	159	51	15561	57	200
2013	151	167	-42	15507	-58	142
2014	121	165	29	15494	-15	127
2015	115	161	14	15457	-32	95
2016	131	171	-19	15398	-59	36
2017	111	198	-27	15285	-114	-78
2018	99	153	-18	15217	-72	-150
2019	95	187	9	15132	-85	-235
2020	89	186	78	15105	-27	-262

Lähde: Tilastokeskus/Väestönmuutokset

Kaupungin väestökehitys on vaihdellut vuoden aikana ja toisella vuosineljänneksellä asukasmäärä on osoittanut positiivista kasvua. Syyskuussa 2021 Paraisten kaupungin asukasluku oli 15 103 eli loppuvuoden 2020 tasolla.

Asukasluvun kehitys

Lähde: Tilastokeskus/Väestömuutokset

Kaupungin ikääntyneen väestön määrä näyttää edelleen kasvavan tasaisesti, kun taas alle 15-vuotiaiden määrä on vähentynyt, samoin 15–64-vuotiaiden osuus Paraisten kaupungissa vähenee.

Vuoden 2020 lopussa 15–64-vuotiaiden osuus kaupungin väestöstä oli 56,8 prosenttia ja 65 vuotta täyttäneitä oli 28,1 prosenttia asukkaista. Tämän vuoden ennusteen perusteella toteuma näyttää melko lailla samalta kuin edellisvuonna.

Väestökehitys	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ennuste						
								2022	2023	2024	2025	2030	2035	2040
Yhteensä	15457	15398	15285	15217	15132	15105	15026	14941	14873	14725	14741	14443	14162	13972
Väkiluvun muutos, %	-0,2	-0,4	-0,7	-0,4	-0,6	-0,2	-2,2							
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	16,2	16,1	16	15,7	16,5	15,1	14,9							
15-64 vuotiaiden osuus, %	59	58,2	57,5	57,1	55,7	56,8	56,3							
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	24,8	25,6	26,5	27,2	27,7	28,1	28,8							

Lähde: Tilastokeskus/Väestöennuste

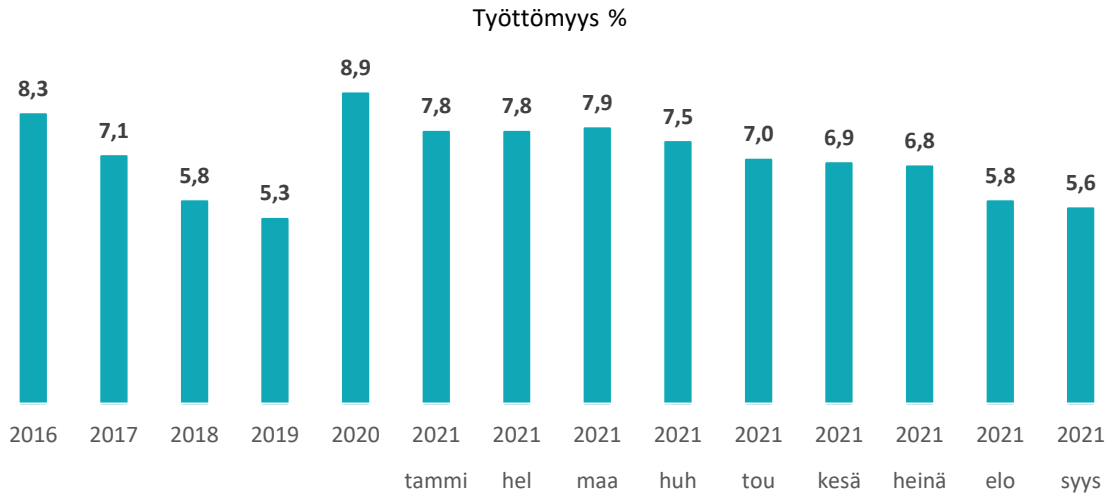
Kaupungin työllisyys

Varsinais-Suomen TE-toimistossa oli syyskuun lopussa 21 400 työtöntä työnhakijaa. Paraisilla työttömien työnhakijoiden osuus oli 379 henkilöä (515 henkilöä syyskuussa 2020) eli 5,6 prosenttia kunnan koko työvoimasta. Työttömistä työnhakijoista 57 prosenttia on miehiä ja 43 prosenttia naisia. Noin 12 prosenttia työttömistä työnhakijoista on alle 25-vuotiaita ja 47 prosenttia yli 50-vuotiaita. Kaupungissa oli syyskuun lopussa 94 avointa työpaikkaa.

Työttömien määrä on laskenut koko alueella edellisvuodesta 18 prosenttia, nopeammin kuin koko maassa keskimäärin (16 prosenttia). Ero oli suurin Turunmaalla (25 prosenttia). Alin työttömyysaste on edelleen Turunmaan saaristossa (6,3 prosenttia) ja Paraisilla työttömyys on laskenut tasaisesti koko vuoden 2021 ajan.

Lomautettujen määrä oli huhti-toukokuun vaihteessa 2020 korkein koko 2020-luvulla sekä koko maassa että Varsinais-Suomessa. Vuodenvaihteessa lomautettujen määrä on jälleen laskenut ja jatkanut laskuaan vaihtelevasti. Pitkäaikaistyöttömien määrä sen sijaan on kasvanut yli 33 prosenttia eli yhteensä 1 900 henkilöllä edellisvuodesta. Vuoden työttömänä olleiden pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt hieman viime kuukausina.

Lähde: ELY-Keskus/Työllisyyskatsaukset

Talouden tasapainottaminen

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kaupungille seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet sekä taloussuunnitelma kahdeksi seuraavaksi suunnitelmavuodeksi.

Kuntalaki velvoittaa kunnat tosiasiallisesti tasapainottamaan käyttötaloutensa suunnitelmakauden aikana. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kun kaupunki ei onnistu tässä tasapainottamisessa, yksi sinällään riittävä kriisikunnan kriteeri täyttyy. Valtion asettamat kriisikuntakriteerit eivät kuitenkaan ole lähestulkoonkaan ainoat syyt vastuulliselle taloudenhoidolle. Jatkuvan lainanoton varaan rakentuva taloudenpito merkitsee sitä, että nykyiset asukkaat nauttivat nyt palveluista, jotka tulevat asukkaat rahoittavat. Vastuullisempi taloudenhoito ja parempi rahoituksellinen asema merkitsisivät sitä, että

- kaupunki pystyy paremmin hoitamaan veloitteensa pitkäjännitteisesti
- organisaatioon saadaan luotua vakautta ja henkilöstölle hyvinvointia
- kaupungilla on parempi rahoituksellinen valmius tehdä tarvittaessa panostuksia
- kaupungilla on parempi valmius selvittää rahoituksellisista tai muista kriiseistä
- vaikutus kaupungin imagoon ja vetovoimaan olisi myönteinen
- kaupungin itsenäisyys vahvistuu
- vastuu nykyisen toiminnan rahoittamisesta ja toiminnan sopeuttamisesta ei lykkäänny tuleville sukupolville.

Kriisikuntakriteerejä ollaan uudistamassa ja uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäistä kertaa vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Tavoitteena on, että kaupungin talous on tasapainossa. Neljän edellisvuoden haasteet kustannuskehityksen ja tulojen pientymisen osalta merkitsevät sitä, että kaupungin kokonaisuutena on tarkasteltava olemassa olevaa toimintaansa, prosessejaan ja palvelutasoaan. Kaupunginvaltuuston 12.5.2020 pidetyssä kokouksessa hyväksyttiin ehdotus tasapainottamisohjelmaksi 2020–2022. Ohjelmaa päivitettiin kaupunginvaltuustossa 25.5.2021.

Kaupunginhallituksen kokouksessa 10.5.2021 päätettiin teettää ulkopuolisella selvityshenkilöllä analyysi kaupungin vuoden 2020 tilinpäätösluvuista sekä lisäksi selvitys kaupungin henkilöstörakenteesta ja analyysi kaupungin ostopalvelujen tasosta.

Paraisten kaupungin edellisvuosien negatiiviset tulokset sekä kova kustannuskehityspaine edellyttävät olennaisia muutoksia ja niiden yhteensovittamista sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen toteutuksen ja kaupungin tulevaan uuteen luovuuskeskukseen tehtävän suurpanostuksen kanssa.

Verotulot ja valtionosuudet

Talousarvioerä verotulot koostuu kunnallisesta tuloverosta, kiinteistöverosta ja yhteisöverosta. Kaupungilla on oikeus päättää veroprosenttien suuruudesta tuloveron ja kiinteistöveron osalta. Verorahoitukseen luetaan myös valtionosuudet.

Tuloveroprosentti

Paraisten kaupungin tuloveroprosentti on 20,5 prosenttia vuonna 2021. Vuonna 2019 tuloveroprosentti oli 19,75 prosenttia ja vuonna 2020 se oli 20,0 prosenttia. Keskimääräinen kunnallinen tuloveroprosentti koko maassa vuonna 2021 on 20,02 prosenttia ja aritmeettinen keskiarvo 20,98 prosenttia. 10 001–20 000 asukkaan kunnissa keskiarvo on 20,84 prosenttia.

Tuloverot ovat vaihdelleet voimakkaasti koronaepidemian vaikuttaessa maan työllisyyteen, ja ennusteita on vuoden aikana päivitetty useita kertoja.

Vuoden 2022 talousarvio perustuu siihen, että kaupungin tuloveroprosentti on 20,5 prosenttia. Epätietoisuus vuosien 2023–2024 taloussuunnitelman osalta on suuri, koska sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen lopulliset vaikutukset tuloveroihin eivät ole tiedossa. Vuodesta 2023 lähtien tuloveroprosenttiin tehdään tietyn prosenttiyksikön suuruinen vähennys. Tällä hetkellä tuo prosenttiyksikkö on 12,39. Tarkkaa prosenttiyksikköä voidaan mahdollisesti vielä tarkistaa, ja se vahvistetaan myöhemmin valtakunnallisesti.

Verotuloja ennustetaan vuonna 2022 kertyvän 61 460 000 euroa asukasluvun ollessa 14 937 (Lähde: Kuntaliitto toukokuu 2021).

Kiinteistöveroprosentit

Kiinteistöjä tietyllä kunta-alueella omistavat ovat vuosittain velvollisia maksamaan kiinteistövero kiinteistönsä sijaintikunnalle. Kiinteistövero lasketaan kiinteistön verotusarvosta. Paraisten kaupungin kiinteistöveroprosentit vuonna 2022 pysyvät samalla tasolla kuin vuonna 2021.

Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,50 %
Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,47 %
Muiden asuinrakennusten veroprosentti	1,50 %
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	3,00 %

Kiinteistöveron ennakoidaan vuonna 2022 tuottavan kaupungille 9 470 000 euroa.

Yhteisövero

Osakeyhtiöt ja muut yhteisöt maksavat tuloveroa yhteisöveron muodossa. Yhteisöveroa ennakoidaan vuonna 2022 kertyvän 2 742 000 euroa.

Tuloveroprosentin kehitys

Summat tuhansina euroina	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Ennuste 2021	Talousarvio 2022
Tulovero	54 746	54 787	54 276	55 114	57 437	57 878	58 765	61 460
Kiinteistövero	9 156	9 190	9 109	9 399	8 673	9 401	9 842	9 470
Yhteisövero	2 014	2 254	2 304	2 534	2 600	3 046	3 303	2 742
Verotulot yhteensä	65 916	66 231	65 689	67 047	68 710	70 325	71 910	73 672

Verotulojen kehityksestä vallitsee edelleen epävarmuutta, koska on epävarmaa, kuinka nopeasti talous elpyy koronaepidemiasta, mikä vaikuttaa merkittävästi kaupungin saamien verotulojen toteumaan. Vuoden 2022 talousarvion lähtökohtana on, että kaupunki saa verotuloja yhteensä 73 672 000 euroa. Ennuste perustuu Kuntaliiton toukokuun 2021 ennusteeseen.

Valtionosuudet

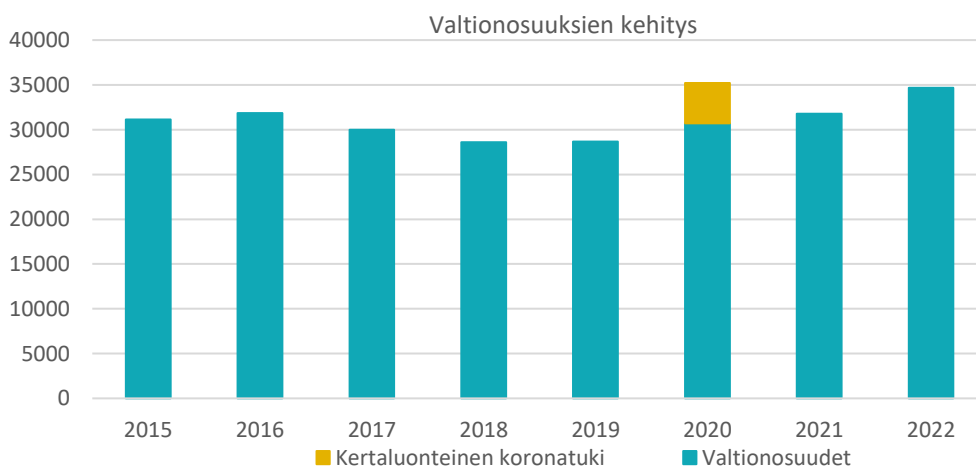
Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

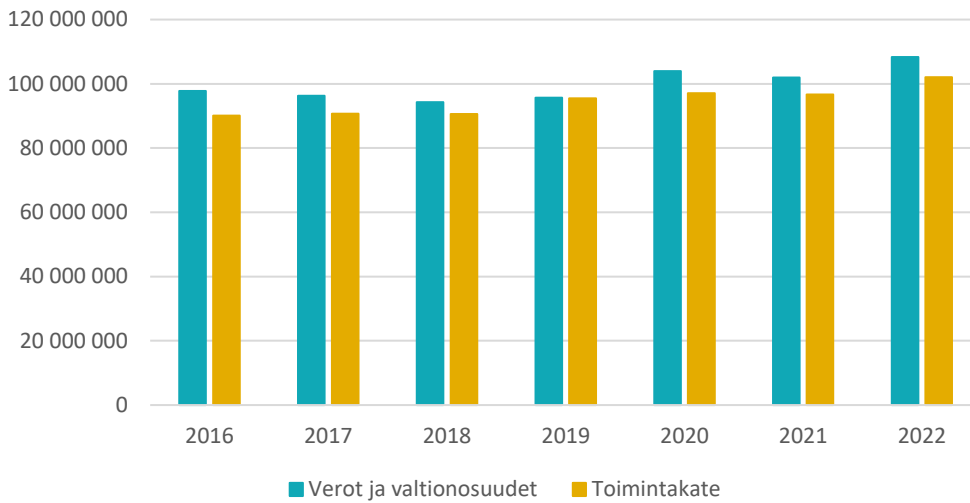
Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja taiteen perusopetus.

Järjestelmään sovelletaan ikäryhmituksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Valtionosuudet ovat yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty. Paraisten kaupunki saa vuonna 2022 valtionosuuksia 34 689 759 euroa.

Verot ja valtionosuudet suhteessa toimintakatteeseen

Kaupungin toimintatuotot ja toimintamenot

Viime vuosien tulo- ja kustannuskehitys on ollut kaupungille erittäin haastava. Vuodet 2020 ja 2021 ovat olleet koronaepidemiasta johtuen poikkeuksellisia. Vuoden 2022 talousarviossa on arvioitu, että koronaepidemia laantuu ja kaupungin toiminnot pääsevät vakautumaan ja palaamaan normaalimpaan toimintaan.

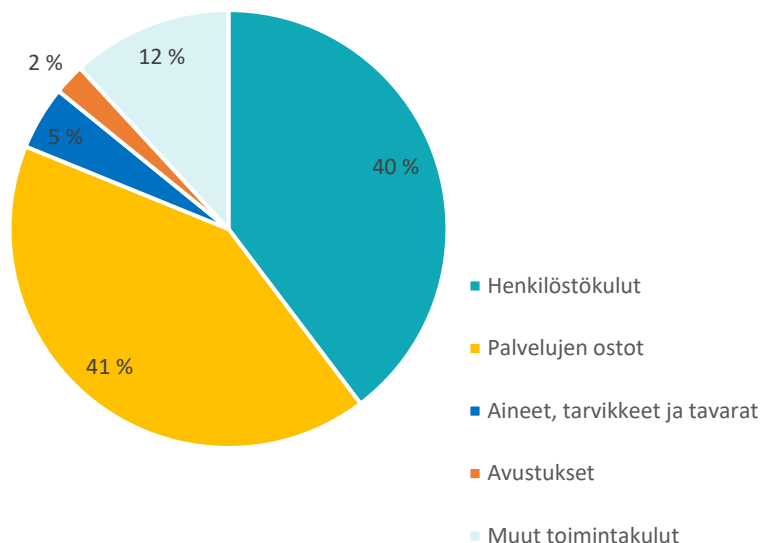
Kokonaistoimintatuotot vuoden 2022 talousarviossa ovat 34 301 000 euroa (31 668 000 euroa vuonna 2020). Suuri ero johtuu siitä, että sisäiset vuokratkustannukset on päivitetty ja sekä käyttö- että pääomavuokra on tarkistettu nykyistä markkinatilannetta vastaavalle tasolle. Varhaiskasvatuksen osalta tulot tulevat toimintavuoden aikana vähenemään päivähoitomaksujen valtakunnallisten muutosten myötä. Rakennus- ja ympäristölautakunnassa tulojen arvioidaan edelleen kasvavan kaupungin aktiivisen rakentamisen myötä.

Talousarvioon sisältyy myyntivoittoja 269 000 euroa, mikä on 29 000 euroa enemmän kuin vuonna 2021. Myyntivoiton lähtökohdalla on se, että kaupunki saa jatkettua vuonna 2020 alkanutta trendiä eli että se saa houkutelua uusia asukkaita ja kaupungin asuintontit kiinnostavat.

Käyttötalouden kustannuksiksi arvioidaan 136 461 959 euroa, joka jakautuu suurimmilta osiltaan henkilöstökuluihin, 54 170 637 euroa, ja ostopalveluihin, 56 568 003 euroa. Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna henkilöstökulut ovat lisääntyneet 4,5 prosenttia ja ostopalvelut 5,5 prosenttia. Sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarvioon sisältyy peräti 6 prosentin lisäys erikoissairaanhoidon. Myös muiden toimintamenojen kohdalla on olennainen ero vuosien 2021 ja 2022 välillä sisäisten vuokrien tarkistusten johdosta.

Toimintakate, joka kuvaa kaupungin toiminnan kustannuksia yhden vuoden aikana, on 102 161 401 euroa (netto) vuonna 2022.

Kaupungin toimintamenot

Henkilöstökulut

Kunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 28.2.2022 saakka, minkä jälkeen sopimukset jatkuvat vuoden kerrallaan tai kunnes uudet sopimukset tulevat voimaan. Koska KVTE:n piiriin kuulunut sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö siirrettiin omaan sosiaali- ja terveydenhuollon työ- ja virkaehtosopimukseen 1.9.2021 lukien, 1.3.2022 alkaen noudatettavia virka- ja työehtosopimusten ehtoja koskeviin neuvotteluihin tulee kohdistumaan odotuksia merkittävistä palkankorotuksista. Henkilöstökulujen talousarvio vuodelle 2022 perustuu sen vuoksi arvioon, joka Paraisten kaupungin osalta on 2 prosentin korotus.

Kuntien eläkevakuutusyhtiö Keva on laskenut talousarviovuodelle 2022 arvion palkkaperusteisesta eläkemaksusta. Siihen sisältyy työkyvyttömyyseläkemaksu. Arvio vuodelle 2022 on 17,25 prosenttia.

Työttömyysvakuutusmaksu on 1,70 prosenttia (1,90 prosenttia vuonna 2021) ja sairausvakuutusmaksu 1,53 prosenttia (1,53 prosenttia vuonna 2021) palkkasummasta.

Kaupungin investoinnit

Kaupungin tuloslaskelman vuosikate kuvastaa karkeasti ottaen kaupungin investointirahoituksen kantokykyä. Jos vuosikate ei riitä investointien rahoittamiseen, syntyy rahoitusaliäämä. Kaupungilla on ollut vuosittain rahoitusaliäämää vuodesta 2005 vuoteen 2012 asti ja se on näin ollen elänyt yli varojensa sillä seurauksella, että kaupungin lainakanta on jatkuvasti kasvanut. Toteumat olivat paremmat vuosina 2014–2016, mutta vuosina 2018 ja 2019 syntyi jälleen yhteensä noin 7 miljoonan euron rahoitusaliäämä. Vuonna 2020 kaupunki pystyi lyhentämään lainakantaansa noin 2,1 miljoonalla eurolla. Jos talous on tilikaudella tasapainossa, rahoitusaliäämää ei synny tai sitä syntyy hyvin vähän; veroihin perustuva rahoitus riittää sekä käyttötalouden että investointien rahoittamiseen.

Vuoden 2022 talousarvion suunnitellut investoinnit ja taloussuunnitelmavuosien 2023–2024 investointitaulukoihin sisältyvät arvioidut investoinnit sisältyvät rahoitustarvelaskelmiin ja niiden voidaan todeta ylittävän kaupungin tavoitetasoa. Taloussuunnitelmavuosien 2023–2024 investoinnit on priorisoitava erittäin tarkkaan. Seuraavien kolmen vuoden ajan kaupungin investointitalousarvio on sidottu pitkälti kaupungin sivistisosaston suurpanostukseen, uuteen luovuukskeskukseen. Tämä kaupungin merkittävä panostus lisää vieraan pääoman lainanottoa ja kaupungin lainakanta kasvaa vuoteen 2024 asti. Luovuukskeskuksen valmistuttua kaupungin kokonaisinvestointitaso on palattava

huomattavasti alemmalle tasolle, jossa myös suunniteltu sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tulee asettamaan rajoitteensa kaupungin tulevalle investointikyvyille. Investointitarve kaupungissa on suuri ja useilla osa-alueilla on toimintoja ja kohteita, joiden investointitalousarvio on ollut jo pidemmän aikaa pienempi kuin todellinen tarve olisi tosiasiaassa edellyttänyt. Vuonna 2022 myös sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisuudessa tehdään mittava panostus tulevan hyvinvointikeskuksen perustamiseksi Paraisten terveystalouden yhteyteen.

Kaupungin investointitalousarvio vuonna 2022 on 13 169 662 euroa (netto).

Kaupungin lainakanta tulee vuonna 2022 kasvamaan 7,8 miljoonalla eurolla yhteensä 54,9 miljoonaan euroon. Lainakanta asukasta kohden on siis noin 3 676 euroa/asukas (2 839 euroa/asukas vuonna 2020).

Korkotaso on usean vuoden ajan ollut poikkeuksellisen matala ja trendi näyttää jatkuvan. Lyhyet korot ovat olleet miinuksella koko vuoden 2021 ajan. Ennusteiden mukaan korot eivät lähivuosina nouse merkittävästi. Kaupunki suojaaa lainansa mahdolliselta korkojen nousulta.

Alliätt – Luovuuskeskus

Alliätt – Luovuuskeskuksen rakentaminen painottuu vuodelle 2022, joskin uusia oppimistiloja rakennetaan vielä vuonna 2023. Hankkeen valmistuminen on aikataulutettu syksyille 2023. Koulurakennusten lisäksi Alliätt – Luovuuskeskukseen kuuluvat vielä koulupihat, jotka täydentävät ja laajentavat oppimisympäristön toimivaksi kokonaisuudeksi.

Vuoden 2022 aikana osa yläkoulujen opetuksesta ja muusta toiminnasta tapahtuu väistötiloissa. Lukiokoulutus on jo kokonaan väistötiloissa.

Kuten hankesuunnitelmaan on kirjattu, Pargas svenska gymnasiumin tilat korjataan. Näihin tiloihin sijoittuu yläkoulujen oppimistiloja, opiskelijahuollon tiloja sekä koulujen toimintakulttuuria ilmentävät ”kotipesät”. Muut oppimistilat ovat pääosin uudisrakentamista.

Alliätt – Luovuuskeskuksen organisaatio muodostuu ohjaus-, projekti- ja pedagogisesta ryhmästä. Työryhmien työstä ja rakennushankkeen etenemisestä tiedotetaan luottamushenkilöitä ja sidosryhmiä erillisen tiedotussuunnitelman mukaisesti. Yhteistyö käyttäjien kanssa, tiedottaminen ja rakentava vuoropuhelu on ensiarvoisen tärkeää rakentamisen edetessä.

Pedagoginen ohjausryhmä on talvella 2021 valmistellut pedagogisen tila- ja toimintasuunnitelman. Vuonna 2022 keskitytään pedagogiseen toimintasuunnitelmaan kirjattuihin asioihin, jotka liittyvät koulujen toimintakulttuuriin, johtajuuteen, opettajuuteen ja koulujen toimintatapojen yhtenäistämiseen. Kuitenkin niin, että koulujen oma toimintakulttuuri voi toteutua ja näkyä koulujen arjessa ja juhlassa. Toimintakulttuuria rakennettaessa on tärkeää tehdä yhteistyötä kaupungin kulttuuri- ja nuorisotoimen sekä kansalaisopiston kanssa.

Edelleenkin muistaen yhteisesti laadittu visio, jossa kulmakivinä ovat luova ja kannustava oppimisympäristö, muuntojoustavuus, laadukas yhteistyö eri toimijoiden ja sidosryhmien välillä, elävä kaksikielisyys. Visiota tukevat ja täydentävät kaupungin strategia ja opetusta ja oppimista ohjaavat asiakirjat.

Hyvinvointikeskus

Paraisten kaupunki osti vuonna 2021 Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä tilat Paraisten terveyskeskuksen vierestä osoitteesta Vapparintie 15. Tämä mahdollisti Paraisten sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisen ja uudelleenorganisoinnin käynnistämisen, mikä jatkuu Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle siirtymiseen saakka. Kehittäminen on linjassa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ja Varsinais-Suomen alueellisten valmisteluhankkeiden kanssa ja antaa Paraisille ainutlaatuisen mahdollisuuden organisoida toimintansa tarkoituksenmukaisesti ja vahvistaa edelleen kaupungin lähipalveluja tulevaisuutta silmällä pitäen. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja perhekeskuksen keskittäminen samaan rakennuskompleksiin tehostaa toimintaa niin, että palvelut ovat asiakkaan näkökulmasta joustavampia ja laadukkaampia.

Hyvinvointikeskukseen sisältyvät entuudestaan lääkärint vastaanotto (mukaan lukien kaksi päivystysvastaanottoa) ja siihen kuuluva laboratorio, fysioterapia, apteekki ja keskusvarasto.

20-paikkaisella akuuttiosastolla hoidetaan potilaita, joilla on lääketieteellinen hoidon tarve. Kotisairaala on osa akuuttiosastoa ja se antaa mahdollisuuksien mukaan tehostettua lääketieteellistä hoitoa potilaiden kotona. Geriatrien osasto, jolla on 35 potilaspaikkaa, tarjoaa pitkäaikaishoitoa, kuntoutusta ja intervallihoitoa.

Suun terveydenhuolto sijaitsee rakennuskompleksissa ja vahvistaa lisäksi saariston palveluja tarjoamalla hammaslääkäripalveluja liikkuvina palveluina, erityisesti lapsille ja ikääntyneille.

Perheyksikkö ja sosiaalipalveluyksikkö muodostavat yhteisen yksikön vuodesta 2022 alkaen. Sosiaalipalveluyksikkö siirtää marraskuussa 2021 toimintansa hyvinvointikeskukseen, jossa perheyksikkö jo toimii. Kiiharin kuntouttava työtoiminta siirtyy hyvinvointikeskukseen Kombilasta.

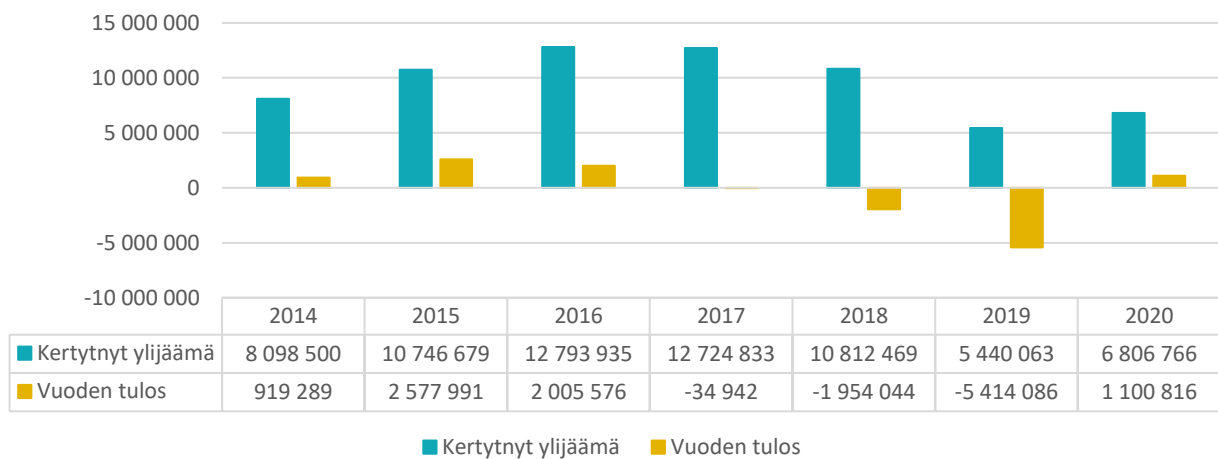
Perhekeskus siirtää toimintansa hyvinvointikeskukseen syksyn 2021 ja talven 2022 kuluessa. Sen myötä perhekeskuksen toiminta laajenee, kun saman katon alla ovat ehkäisy-, lasten-, äitiys- ja perheneuvolan, psykologien, puheterapeuttien, varhaiskasvatuksen, sosiaalipalvelujen ja perheyksikön lisäksi erikoissairaanhoidon lasten- ja nuorisopsykiatrian vastaanotto sekä aikuispsykiatrian vastaanotto.

Rakennuskompleksissa on vielä lisää tiloja, jotka tulee korjata ja suunnitella erilaisten tarpeiden ja käyttömahdollisuuksien mahdollistamiseksi tulevaisuudessa. Tämän jälkeen terveyskeskuksesta vapautuu tiloja ja toimintaa voidaan kehittää vastaamaan lisääntyneeseen tilantarpeeseen, joka on jo pitkään ollut ilmeinen.

Vuoden 2022 talousarvio merkitsee seuraavaa:

- Tulokseksi muodostuu 349 779 euroa.
- Toimintakatteeksi muodostuu -102 161 401 euroa.
- Nettorahoituskulut ovat 850 000 euroa.
- Nettoinvestointien summaksi arvioidaan 13,2 miljoonaa euroa.
- Talousarvion myötä kaupungin on lisättävä nettolainanottoaan 7,8 miljoonalla eurolla.
- Kaupungin omavaraisuusasteeksi muodostuu 48,8 prosenttia (51,8) ja suhteelliseksi velkaantuneisuusasteeksi 47 prosenttia (47,8) (ilman tytäryhteisöjen vaikutusta).

Kertynyt ylijäämä / Vuoden tulos

TULOSLASKELMA

	Tilinpäätös 2020	Muutettu ta 2021	Ennuste 2021	Raami 2022	Lautakunta 2022	Kaupungin- johtaja 2022	Kaupungin- hallitus 2022	Kaupungin- valtuusto 2022	Ero 2022/ TA202	Suunni- telma 2023	Suunni- telma 2024
									%		
TOIMINTATUOTOT											
MYYNITUOTOT	8 253	7 972	7 944		7 946	7 955	7 955	7 955	-0,2	6 280	6 280
MAKSUTUOTOT	6 540	6 695	6 649		7 003	7 038	7 038	7 038	5,1	2 025	2 025
TUET JA AVUSTUKSET	1 781	1 769	1 637		1 711	1 737	1 737	1 737	-1,8	730	760
MUUT TOIMINTATUOTOT	15 091	15 506	15 599		17 558	17 571	17 571	17 571	13,3	16 763	16 763
TOIMINTATUOTOT	31 666	31 942	31 830	33 192	34 218	34 301	34 301	34 301	7,4	25 797	25 827
TOIMINTAKULUT											
HENKILÖSTÖKULUT	-51 011	-52 541	-52 570		-54 725	-54 171	-54 171	-54 171	3,1	-30 381	-30 861
PALKAT JA PALKKIOT	-40 917	-42 013	-42 039		-44 062	-43 540	-43 540	-43 540	3,6	-24 508	-24 898
HENKILÖSIVUKULUT	-10 094	-10 527	-10 531		-10 664	-10 630	-10 630	-10 630	1,0	-5 873	-5 963
ELÄKEKULUT	-8 820	-8 884	-8 919		-8 939	-8 927	-8 927	-8 927	0,5	-4 917	-4 992
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 274	-1 644	-1 612		-1 724	-1 704	-1 704	-1 704	3,7	-956	-971
PALVELUJEN OSTOT	-54 274	-55 805	-55 672		-56 776	-56 568	-56 568	-56 568	1,4	-17 807	-18 120
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 944	-6 731	-6 582		-6 476	-6 423	-6 423	-6 423	-4,6	-4 803	-4 896
AVUSTUKSET	-3 058	-3 077	-3 072		-3 206	-3 116	-3 116	-3 116	1,3	-1 003	-1 023
MUUT TOIMINTAKULUT	-14 411	-14 238	-14 563		-16 159	-16 185	-16 185	-16 185	13,7	-10 925	-10 966
TOIMINTAKULUT	-128 698	-132 391	-132 459	-135 259	-137 342	-136 462	-136 462	-136 462	3,1	-64 920	-65 866
TOIMINTAKATE	-97 033	-100 449	-100 629	-102 068	-103 124	-102 161	-102 161	-102 161	1,7	-39 123	-40 039
VEROTULOT	68 710	70 325	71 910	73 671	73 671	73 671	73 671	73 671	4,8	36 435	37 169
VALTIONOSUUDET	35 202	31 647	31 647	34 690	34 690	34 690	34 690	34 690	9,6	9 806	9 900
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT											
KORKOTUOTOT	1										
MUUT RAHOITUSTUOTOT	138	100	120	100	100	100	100	100	0,0	100	100
KORKOKULUT	-820	-920	-834	-940	-940	-940	-940	-940	2,2	-970	-990
MUUT RAHOITUSKULUT	-15	-10	-15	-10	-10	-10	-10	-10	0,0	-10	-10
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-697	-830	-729	-850	-850	-850	-850	-850	2,4	-880	-900
VUOSIKATE	6 182	693	2 199	5 443	4 388	5 350	5 350	5 350	672,1	6 238	6 130
POISTOT JA ARVONALENTUMISET											
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 881	-5 000	-5 200	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	0,0	-5 300	-5 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 881	-5 000	-5 200	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	0,0	-5 300	-5 500
SATUNNAISET ERÄT											
SATUNNAISET KULUT	-200										
SATUNNAISET ERÄT	-200										
TILIKAUDEN TULOS	1 101	-4 307	-3 001	443	-612	350	350	350	-108,1	938	630
POISTOERON MUUTOS	42	42	42	42	42	42	42	42	0,0	41	39
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 142	-4 265	-2 959	485	-571	391	391	391	-109,2	979	669

Suunnitelmavuosissa ei ole huomioitu purkukustannuksia eikä mahdollisia arvonalentumisia koskien Koulukadun nykyistä kiinteistömässää joka liittyy uuden luovuuskeskuksen toteuttamiseen.

RAHOITUSLASKELMA

	Tilin- päättös 2020	Muutettu ta 2021	Ennuste 2021	Lauta- kunta 2022	Kaupungin- johtaja 2022	Kaupungin- hallitus 2022	Kaupungin- valtuusto 2022	Muutos 2021/TA2022 %	Suunni- telma 2023	Suunni- telma 2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA										
VUOSIKATE	6 182	693	2 199	4 388	5 350	5 350	5 350	672,1	6 238	6 130
SATUNNAISET ERÄT	-200									
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	339	-240	-344	-263	-269	-269	-269	12,1	-273	-273
	6 320	453	1 855	4 125	5 081	5 081	5 081	1 022,0	5 965	5 857
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA										
INVESTOINTIMENOT	-5 423	-9 478	-8 244	-13 420	-13 420	-13 440	-13 520	42,6	-11 447	-5 672
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMENOIHIN	416	218	218	203	203	203	203	-6,9	32	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	636	1 772	1 975	336	336	336	336	-81,0	273	273
	-4 371	-7 489	-6 051	-12 881	-12 881	-12 901	-12 981	73,3	-11 142	-5 399
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 950	-7 036	-4 196	-8 756	-7 800	-7 820	-7 900	12,3	-5 178	458
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA										
LAINAKANNAN MUUTOKSET										
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		5 340	3 500	10 000	10 000	10 000	10 000	87,3	7 000	1 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 224	-2 224	776	-2 175	-2 175	-2 175	-2 175	-2,2	-2 118	-2 468
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	66								300	1 000
	-2 158	3 116	4 276	7 825	7 825	7 825	7 825	151,1	5 183	-468
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET										
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	124									
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-72									
SAAMISTEN MUUTOS	1 094									
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	734									
	1 880									
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-277	3 116	4 276	7 825	7 825	7 825	7 825	151,1	5 183	-468
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 672	-3 920	80	-931	25	5	-75	-98,1	5	-10
RAHAVARAT										
KAUDEN LOPUSSA	4 673									
KAUDEN ALUSSA	3 000	1 672								
LAINAKANTA	42 802	48 400	47 078	54 903	54 903	54 903	54 903			
LAINAKANTA/ASUKAS, €	2 839	3 235	3 120	3 676	3 676	3 676	3 676			
ASUKASMÄÄRÄ	15 077	14 960	15 091	14 937	14 937	14 937	14 937			
OMAVARAISUUSASTE >50%	51,8 %		49,4 %	48,9 %	48,8 %	48,8 %	48,8 %			
SUITEELLINEN VELKAANTUNEISUUS <50%	47,8 %		45,8 %	43,5 %	47,0 %	47,0 %	47,0 %			

Omavaraisuusaste %

100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

100 x (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

NETTOMÄÄRÄRAHAT VASTUUALUEITTAIN JA TOIMIALOITTAIN/OSASTOTTAIN

Kunkin vastuualueen sitovuustaso on sen toimintakate. Yksiköllä on oikeus järjestää toimintansa sen puitteissa.

Toimintakate vastuualueittain ja osastoittain	Tilinpäätös 2020	Muutettu ta 2021	Raami 2022	Lautakunta 2022	Kaupungin-johtaja 2022	Kaupungin-hallitus 2022	Kaupungin-valtuusto 2022	Muutos 2022/TA2021 %
1000 VAALIT	-255	-55 765	-55 342	-58 630	-58 630	-58 630	-58 630	5,1
1200 TILINTARKASTUS	-53 232	-53 604	-54 353	-53 604	-53 604	-53 604	-53 604	0,0
1400 KESKUSHALLINTO	-1 282 185	-1 378 351		-1 382 897	-1 382 629	-1 382 629	-1 382 629	0,3
1440 IKT	-67 917	-79 689		-93 605	-88 589	-88 589	-88 589	11,2
140 HALLINTOPALVELUT	-1 350 102	-1 458 040		-1 476 502	-1 471 218	-1 471 218	-1 471 218	0,9
1475 HENKILÖSTÖPALVELUT	-777 004	-783 935		-858 721	-824 368	-824 368	-824 368	5,2
2000 TALOUSPALVELUT	-1 234 774	-825 239		-815 866	-811 194	-811 194	-811 194	-1,7
3000 ELINKEINOELMÄ	-877 709	-859 703		-844 069	-832 261	-832 261	-832 261	-3,2
3100 VIESTINTÄ	-497 504	-468 825		-470 848	-465 848	-465 848	-465 848	-0,6
3200 LÄHIPALVELUT	-13 762	-15 344		-15 204	-15 204	-15 204	-15 204	-0,9
3300 MAATALOUS	-88 001	-92 380		-88 936	-85 441	-85 441	-85 441	-7,5
3500 HANKKEET	-234 944	-281 163		-356 209	-356 209	-356 209	-356 209	26,7
300 ELINKEINOPALVELUT	-1 711 921	-1 717 415		-1 775 266	-1 754 963	-1 754 963	-1 754 963	2,2
3900 TEKNIINEN HALLINTO	-1 490 459	-1 720 701		-1 747 944	-1 740 471	-1 740 471	-1 740 471	1,1
4000 KIINTEISTÖT	6 465 191	6 256 196		8 380 802	8 424 965	8 424 965	8 424 965	34,7
4350 TILAPANKKI	-83 852	-80 000		-110 900	-110 900	-110 900	-110 900	38,6
4400 PALVELUTOIMINNOT	31 721	-6 104		-241 613	-241 238	-241 238	-241 238	3 852,1
7100 TEKNIINEN YKSIKKÖ	-1 941 966	-2 366 215		-2 530 444	-2 532 885	-2 532 885	-2 532 885	7,0
390 TEKNISET TUKIPALVELUT	2 980 635	2 083 176		3 749 901	3 799 471	3 799 471	3 799 471	82,4
7700 VESIHUOLTOLAITOS	1 524 205	1 340 401		1 231 728	1 251 394	1 251 394	1 251 394	-6,6
KONSERNIPALVELUT	-568 961	-1 361 052	68 005	55 274	189 122	189 122	189 122	-113,9
5010 VARHAISKASVATUS	-8 781 889	-8 698 551		-9 515 433	-9 416 881	-9 416 881	-9 416 881	8,3
5200 RUOTSINKIELINEN KOULUTUS	-13 755 046	-14 251 914		-14 980 855	-14 825 610	-14 825 610	-14 825 610	4,0
5400 SUOMENKIELINEN KOULUTUS	-8 262 776	-8 307 651		-8 690 539	-8 597 907	-8 597 907	-8 597 907	3,5
5490 KANSALAIOSPISTO	-569 198	-574 662		-594 499	-589 892	-589 892	-589 892	2,7
5600 KULTTUURI	-1 898 615	-1 992 797		-2 377 907	-2 365 009	-2 365 009	-2 365 009	18,7
5700 KIRJASTO	-1 227 521	-1 228 160		-1 304 444	-1 299 852	-1 299 852	-1 299 852	5,8
5800 JOUKKOLIIKENNE	-491 788	-576 000		-562 000	-542 000	-542 000	-542 000	-5,9
SIVISTYSOSASTO	-34 986 833	-35 629 735	-37 060 054	-38 025 677	-37 637 151	-37 637 151	-37 637 151	5,6
6000 SOSIAALI- JA TERVEYSHALLINTO	-286 696	-342 221		-371 548	-372 527	-372 527	-372 527	8,9
6100 SOSIAALIPALVELUT	-8 433 212	-8 642 128		-8 941 798	-8 862 185	-8 862 185	-8 862 185	2,5
6200 PERHEPALVELUT	-3 760 310	-3 607 472		-3 288 928	-3 239 755	-3 239 755	-3 239 755	-10,2
6300 VANHUSTENHUOLTO	-13 100 190	-13 952 428		-14 504 312	-14 369 540	-14 369 540	-14 369 540	3,0
6500 TERVEYDENHUOLTO	-13 549 798	-14 190 096		-14 012 130	-13 879 849	-13 879 849	-13 879 849	-2,2
6540 ERIKOISSAIRAANHOITO	-20 647 023	-20 834 330		-21 963 754	-21 975 887	-21 975 887	-21 975 887	5,5
SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO	-59 777 229	-61 568 675	-63 062 839	-63 082 470	-62 699 743	-62 699 743	-62 699 743	1,8
7000 YMPÄRISTÖHALLINTO	-160 366	-176 635		-184 380	-184 871	-184 871	-184 871	4,7
7010 KAAVOITUS	-476 999	-484 509		-536 847	-516 755	-516 755	-516 755	6,7
7015 MITTAUS	-379 094	-423 089		-370 575	-366 204	-366 204	-366 204	-13,4
7400 YMPÄRISTÖN SUOJELU	-213 836	-236 114		-240 768	-240 855	-240 855	-240 855	2,0
7500 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	-193 075	-196 141		-183 211	-184 274	-184 274	-184 274	-6,1
7800 RAKENNUSVALVONTA	-222 960	-263 791		-442 755	-408 436	-408 436	-408 436	54,8
YMPÄRISTÖOSASTO	-1 646 329	-1 780 279	-1 903 004	-1 958 536	-1 901 395	-1 901 395	-1 901 395	6,8
KAUPUNKI YHTEENSÄ	-97 032 839	-100 449 110	-102 067 587	-103 123 643	-102 161 401	-102 161 401	-102 161 401	1,7

KÄYTTÖTALOUS

Jokaisen yksikön talousarviomäärärahat esitetään toiminnan tulojen ja menojen osalta jaettuna eri lajeihin. Lisäksi taulukoissa esitetään myös toimintojen käyttämän käyttöomaisuuden poistot ja korjauserä, jossa lähinnä arvonalennuksesta ja korosta muodostuva pääomavuokra palautetaan laskelmaan.

VAALIT

Kaupunginhallitus
Elinkeinopalvelut
Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö
Petra Öhman, valmistelusihteeri

Vaalit	Tilinpääätös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	27 000	57 000
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	27 000	57 000
Henkilöstökulut	0	-29 465	-29 330	-29 330	-29 330	-29 330	-27 221	-51 114
Palvelujen ostot	-255	-26 300	-26 300	-26 300	-26 300	-26 300	-9 250	-10 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-500	-700
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-255	-55 765	-58 630	-58 630	-58 630	-58 630	-36 971	-62 414
Toimintakate	-255	-55 765	-58 630	-58 630	-58 630	-58 630	-9 971	-5 414
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-255	-55 765	-58 630	-58 630	-58 630	-58 630	-9 971	-5 414

Toiminta 2022

Aluevaalien vaalipäivä on sunnuntai 23.1.2022.

TILINTARKASTUS

Tarkastuslautakunta
Hanna Järvinen, puheenjohtaja

Tilintarkastus	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-9 265	-11 744	-11 744	-11 744	-11 744	-11 744	-11 920	-12 099
Palvelujen ostot	-43 967	-41 860	-41 860	-41 860	-41 860	-41 860	-42 487	-43 336
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-53 232	-53 604	-53 604	-53 604	-53 604	-53 604	-54 407	-55 435
Toimintakate	-53 232	-53 604	-53 604	-53 604	-53 604	-53 604	-54 407	-55 435
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-53 232	-53 604	-53 604	-53 604	-53 604	-53 604	-54 407	-55 435

Toiminta 2022

Kaupungin hallinnon ja talouden tarkastaminen ammattitilintarkastajien suorittamana.

Kaupunginvaltuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutumisen arviointi tarkastuslautakunnan jäsenten suorittamana. Kaupungin hallinnon ja talouden tarkastamista koskevien asioiden valmistelu kaupunginvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta vastaa luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien seurannasta ja julkaisemisesta. Kaupungin hallinto ja talous tarkastetaan kuntalain, kaupungin hallintosäännön ja hyväksytyyn tarkastusohjelman mukaisesti. Suunniteltu tarkastuspäivien lukumäärä on 40. Lisäksi tulevat tarkastuslautakunnan sihteerin- ja muut tehtävät. Tarkastuslautakunta kokoontuu tarvittavaan määrään kokouksia.

Tilintarkastuksen asiakkaita ovat kaupunginvaltuusto ja välillisesti myös kaikki veronmaksajat ja kuntalaiset. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toiminta tukee kaupungin toiminnan ja sen resurssien käytön läpinäkyvyyttä ja asianmukaisuutta. Tarkastuslautakunta seuraa kaupungin strategian noudattamista ja sen tavoitteiden saavuttamista.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Arviointikertomus vuodelta 2022: Arviointikertomuksen laatiminen	Määrä painopistealueen vastuuhenkilöitä, joita on kuultu vuoden aikana	75 % painopistealueen palveluvastaavista on kuultu
Sidonnaisuusrekisterin ylläpitäminen: Kaikki ilmoitusvelvolliset ovat jättäneet oikeansisältöisen ilmoituksen sidonnaisuuksistaan	Määrä ilmoitusvelvollisia, jotka eivät ole jättäneet ilmoitusta sidonnaisuuksistaan ja että pistokoetarkastus sidonnaisuuksien paikkansapidävyydestä tehdään asiakastiedon avulla	100 % ilmoituksista tehty
Arviointisuunnitelman mukainen toiminta: Toimintavuoteen 2022 kohdistuvan arviointisuunnitelman toteuttaminen. 7 kokousta pidetään	Arviointisuunnitelma toteutuu. Kokousten määrä	100 % arviointisuunnitelman tavoitteista toteutuvat. 7 kokousta

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Tarkastuspäivien lukumäärä	44,5		40	40	35	35
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	3,07	3,53	3,56	3,59	3,59	3,59

KONSERNIPALVELUT

Kaupunginhallitus

KONSERNIPALVELUT YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupungin- johtaja 2022	Kaupungin- hallitus 2022	Kaupungin- valtuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024	Muutos 2022 / TA 2021 %
Myyntituotot	6 377 499	6 423 704	6 318 564	6 320 580	6 320 580	6 320 580	5 813 119	5 813 119	-1,6
Maksutuotot	416 880	0	0	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	767 917	815 011	838 450	838 450	838 450	838 450	407 807	407 807	2,9
Muut toimintatuotot	13 913 325	14 243 774	16 287 006	16 296 006	16 296 006	16 296 006	16 157 618	16 157 618	14,4
Toimintatuotot	21 475 620	21 482 489	23 444 020	23 455 036	23 455 036	23 455 036	22 378 544	22 378 544	9,2
Henkilöstökulut	-6 801 024	-7 083 296	-7 218 284	-7 175 377	-7 175 377	-7 175 377	-6 494 403	-6 591 821	1,3
Palvelujen ostot	-9 151 348	-9 496 862	-9 736 551	-9 669 051	-9 669 051	-9 669 051	-8 471 734	-8 632 373	1,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 246 303	-3 810 807	-3 727 582	-3 728 157	-3 728 157	-3 728 157	-3 789 520	-3 861 961	-2,2
Avustukset	-229 894	-237 300	-230 500	-220 500	-220 500	-220 500	-225 382	-229 890	-7,1
Muut toimintakulut	-2 616 012	-2 215 276	-2 475 829	-2 472 829	-2 472 829	-2 472 829	-2 414 013	-2 437 017	11,6
Toimintakulut	-22 044 581	-22 843 541	-23 388 746	-23 265 914	-23 265 914	-23 265 914	-21 395 052	-21 753 062	1,8
Toimintakate	-568 961	-1 361 052	55 274	189 122	189 122	189 122	983 492	625 482	-113,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 166 714	-3 175 462	-98 000	-3 169 183	-3 169 183	-3 169 183	-3 758 403	-3 758 403	-0,2
Laskennalliset erät	-5 822 675	-5 878 765	-7 175 370	-7 175 370	-7 175 370	-7 175 370	-4 477 442	-4 477 442	22,1
Netto	-9 558 350	-10 415 279	-7 218 096	-10 155 431	-10 155 431	-10 155 431	-7 252 353	-7 610 363	-2,5

Keskushallinto

Kaupunginhallitus
Hallintopalvelut
Hanna-Maria Grandell, hallintopäällikkö

Keskushallinto	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	5 864	-100	2 500	2 500	2 500	2 500	2 537	2 537
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 660	1 500	-1 500	1 500	1 500	1 500	1 522	1 522
Toimintatuotot	7 524	1 400	1 000	4 000	4 000	4 000	4 059	4 059
Henkilöstökulut	-781 435	-795 308	-775 610	-786 342	-786 342	-786 342	-798 138	-810 113
Palvelujen ostot	-368 049	-426 061	-401 708	-393 708	-393 708	-393 708	-399 352	-407 001
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 239	-10 332	-46 950	-46 950	-46 950	-46 950	-47 652	-48 605
Avustukset	-31 576	-22 500	-22 500	-22 500	-22 500	-22 500	-22 837	-23 294
Muut toimintakulut	-100 410	-125 550	-137 129	-137 129	-137 129	-137 129	-137 513	-138 035
Toimintakulut	-1 289 709	-1 379 751	-1 383 897	-1 386 629	-1 386 629	-1 386 629	-1 405 492	-1 427 048
Toimintakate	-1 282 185	-1 378 351	-1 382 897	-1 382 629	-1 382 629	-1 382 629	-1 401 433	-1 422 989
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 072	-6 575	0	-1 404	-1 404	-1 404	-1 404	-1 404
Laskennalliset erät	56 976	62 564	70 269	70 269	70 269	70 269	70 269	70 269
Nettokulut yhteensä	-1 232 281	-1 322 362	-1 312 628	-1 313 764	-1 313 764	-1 313 764	-1 332 568	-1 354 124

Toiminta 2022

Uusi kevään 2021 kuntavaaleissa valittu valtuusto aloitti 1.8.2021. Paraisten kaupungilla on meneillään laaja strategiatyö, strategian ajantasaisuutta seurataan ja arvioidaan, kun uusi valtuusto on aloittanut työnsä. Tarkoituksena on kuitenkin, että strategia on päivitetty vuoden 2022 alkuun mennessä ja otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien tehtäviin. Kaupunginvaltuusto seuraa uudistuksen valmistelun etenemistä sekä vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen.

Kaupunginvaltuusto seuraa toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainottamisohjelman toteutumista osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginvaltuusto seuraa budjetin toteutumista. Kaupunginvaltuusto seuraa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman toteutumista. Kaupunginvaltuusto luo edellytyksiä asukasluvun hallitulle kasvulle sekä yrityskannan lisääntymiselle.

Kuntalain velvoittamana kaupunginhallitus vastaa muun muassa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä edustaa kuntaa työnantajana, vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus seuraa toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainottamisohjelman toteutumista osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginhallitus valmistautuu sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen ja arvioi säännönmukaisesti uudistuksen vaikutuksia kaupungin palveluihin ja toimintoihin. Sote-uudistuksen jälkeenkin Parainen on elinvoimainen kaupunki. Kaupunginhallitus vastaa strategian jalkauttamisesta ja ohjaa uuden strategian valmistelua.

Kaupunginjohtajan tavoitteet määritetään kuntalain edellyttämässä johtajasopimuksessa ja siinä sovitussa vuosittaisessa kehityskeskustelussa kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajiston kanssa.

Keskushallinto on kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston toiminnan tukitoiminto ja se koordinoi näiden toimielinten asioiden valmistelua, päätöksentekoa ja täytäntöönpanoa. Keskushallinnon toimintoihin sisältyy kirjaamo,

päätearkisto, tiedonhallinta- ja tietosuojakysymykset. Keskushallinto tarjoaa asiantuntijapalvelua koko kaupungin päätöksenteon ja johtamisen tueksi.

Paraisten kaupungin strategian valmistuminen on ajoitettu vuosien 2021 ja 2022 vaihteeseen. Keskushallinto tulee vuoden 2022 aikana huomioimaan toiminnassaan strategian linjaukset. Strategian täytäntöönpanon koordinointi ja jalkauttaminen on vuoden 2022 keskushallinnon tärkeimpiä tehtäviä.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuolto siirtyy hyvinvointialueiden vastuulle. Vuonna 2022 hallinnon on valmistauduttava tähän suureen muutokseen. Tämä vaatii toiminnan sopeuttamista ja uudelleen organisointia sekä yhteistyömuotojen kehittämistä uusille yhdyspinnoille kuten esimerkiksi hyvinvointialueille. Vuonna 2022 uudistetaan Paraisten kaupungin organisaatorakenne.

Keskushallinnon vastuulla olevien hallintoprosessien kehittämisessä huomioidaan mahdollisuudet erilaisten digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoon, jotka ovat nyt mahdollisia uuden asianhallintajärjestelmän ja kokousportaalin päivittämisen myötä vuonna 2021. Myös sähköinen allekirjoitus otetaan käyttöön viranhaltijapäätösten tiedoksiannossa.

Kaupungin valmiussuunnitelmaa kehitetään ja päivitetään suunnitteleamalla riskienhallinta-, varautumis- ja turvallisuustoiminnot valmiussuunnitelmaan. Työ käynnistyi vuonna 2020 ja se saatetaan loppuun vuonna 2022. Varautumistoimenpiteet kohdistuvat kaupungin elintärkeiden toimintojen osalta varautumistoimenpiteiden johtamistapaan.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Strategian kirkastaminen ja jalkauttaminen.	Kaupunkitasoinen strategia jalkautetaan toimialoille. Paraisten kaupungin uuden organisaatorakenteen luominen. Päätöksentekojärjestelmän terävöittäminen ja vuoropuhelun lisääminen päätöksentekijöihin ja kaupunkilaisiin. Soten hallitun liikkeen luovutuksen varmistaminen. Terve ja tasapainoinen talous: talouden tasapainottamisohjelman jatkaminen. Organisaatorakenteen valmistelu ja tuominen päätöksentekoon.	Strategia on hyväksytty ja strategian jalkautuminen on ohjeistettu. Kaupunkitasoinen päätöksentekojärjestelmän koordinointi, aktiivinen tiedotus, kaupunkilaisten osallistaminen, seminaarit ja iltakoulut Talouden tasapainottaminen näkyy talouden keskeisimmissä tunnusluvuissa ja talouden seuranta on säännöllistä. Tehdään säännöllinen kuukausiraportointi, jatketaan suunnitelmallisten säästölistojen laatimista. Sosiaali- ja terveydenhuollon muutos on huomioitu organisaation rakenteessa.
Tulomuutto: Kaupungin valmiutta kehitetään ja päivitetään suunnittelemalla riskienhallinta-, varautumis- ja turvallisuustoiminnot valmiussuunnitelmaan.	Hyvinvointikoordinaattori johtaa poikkihallinnollista työtä kaupungin valmiussuunnitelman yleisen osan laatimiseksi ja valmiiksi saattamiseksi.	Valmiussuunnitelman yleinen osa valmistuu ja hyväksytään vuoden 2022 aikana.
Toiminnan kestävyys: Sähköisten palvelujen lisääntynyt käyttö keskushallinnon prosesseissa.	Viranhaltijapäätösten sähköinen allekirjoitus otetaan käyttöön päätösten tiedoksiannossa. Voimassa olevien säännösten mukainen sähköisen pitkäaikaissäilyttämisen järjestelmän käyttöönoton valmistelu.	Sähköiset allekirjoitukset otetaan käyttöön hankintapäätösten tiedoksiannossa. Asianhallintajärjestelmän sähköinen arkisto otetaan käyttöön.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Kaupungin uuden strategian soveltaminen kaikessa toiminnassa tulee konkretisoitumaan pian. Samoin uuden valtuustokauden laajan hyvinvointisuunnitelman toteutus ja seuranta tulee painottumaan kunnan toiminnassa sosiaali- ja terveydenhuollon siirryttyä hyvinvointialueille.

Keskushallinnon on valmistauduttava sosiaali- ja terveydenhuollon siirtymiseen hyvinvointialueille vuonna 2022 ja kehitettävä toimintaansa vahvasti myös seuraavina vuosina. Toiminnan tulee vastata kaupungin muuttuneeseen tilaan, kun osa tehtävistä on poistunut. Toisaalta laissa on säädetty uusista yhteistyömuodoista hyvinvointialueiden kanssa. Erityisesti yhteistyö koskee kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, joka tulee huomioida kunnan johtamis- ja yhteistyörakenteissa.

Vuodelle 2024 on suunniteltu merkittävä muutos työvoimapalvelujen siirtymisestä kunnille työ- ja elinkeinotoimistoilta. Näin suuresta uudesta kokonaisuudesta vastaaminen vaatii hyvää suunnittelua ja toiminnan organisointia.

Odotukset palvelujen kasvavasta digitalisoinnista sekä muuttuvat taloudelliset lähtökohdat vaativat keskushallinnon prosessien kehittämistä ja mm. sähköisen arkistoinnin laajaa käyttöönottoa.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kaupunginjohtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kaupunginlakimies	1,0	1,0	1,0			
Hallintopäällikkö				1,0	1,0	1,0
Tiedonhallinta-asiantuntija	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Johdon sihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kielenkääntäjä	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Hyvinvointikoordinaattori	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Valmistelusihteeri	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Hallintoassistentti	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hankekoordinaattori						
Vahtimestari	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Henkilötyövuodet yhteensä	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9
Digikehittäjä						
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	8	9	9	10	10	10
Määräaikaiset	2	1	1	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	10	10	10	10	10	10

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kaupunginvaltuusto	7	7	7	7	7	7
Kaupunginhallitus	14	17	12	12	12	12
Jaosto	10	11	9	9	9	9
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	83,64	85,51	86,74	93,48	93,48	93,48

Ikt-palvelut

Kaupunginhallitus
Hallintopalvelut
Hanna-Maria Grandell, hallintopäällikkö
Kai Kalliolevo, IT-päällikkö

Ikt-palvelut	Tilin päätös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	712 248	799 189	803 484	805 500	805 500	805 500	525 517	525 517
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	15 000	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	727 248	799 189	803 484	805 500	805 500	805 500	525 517	525 517
Henkilöstökulut	-286 662	-276 375	-291 093	-291 093	-291 093	-291 093	-210 631	-213 790
Palvelujen ostot	-467 778	-566 687	-559 639	-556 639	-556 639	-556 639	-564 954	-576 209
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 297	-2 600	-8 220	-8 220	-8 220	-8 220	-8 343	-8 511
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-34 428	-33 216	-38 137	-38 137	-38 137	-38 137	-38 246	-38 396
Toimintakulut	-795 165	-878 878	-897 089	-894 089	-894 089	-894 089	-822 174	-836 906
Toimintakate	-67 917	-79 689	-93 605	-88 589	-88 589	-88 589	-296 657	-311 389
Suunnitelman mukaiset poistot	-46 816	-62 660	0	-94 341	-94 341	-94 341	-94 341	-94 341
Laskennalliset erät	17 532	16 806	19 219	19 219	19 219	19 219	19 219	19 219
Nettokulut yhteensä	-97 202	-125 543	-74 386	-163 711	-163 711	-163 711	-371 779	-386 511

Toiminta 2022

IT-yksikkö tarjoaa kaupungin osastoille tietoteknisiä asiantuntija- ja infrapalveluita. Visiona on toimivan ja tietoturvallisen IT-ympäristön tuottaminen ja ylläpitäminen sekä työtehtävien tehokkaan hoitamisen mahdollistavien välineiden tarjoaminen työntekijöille.

Konesali- ja työasemapalveluiden kehittämistä tullaan jatkamaan vuonna 2022 toimintavarmuuden takaamiseksi. Sote-uudistuksen vaatimat selvitykset ja valmistelut tulevat vaatimaan IT-yksiköltä merkittävää työpanosta. Digitalisaation mukanaan tuomiin uusiin osaamishaasteisiin pitäisi pystyä vastaamaan.

Henkilöstön määrä tulee pysymään samana, tosin osin uudistuneena henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Prosessien kehittäminen.	Tehostetaan hankintaprosessia siten, että kaikille toimialoille nimetään ja opastetaan henkilö käyttämään IT-palveluiden tilaus- ja tukiportaalia. Selkiytetään IT-tuen tavoitettavuustietoja siten, että henkilöstö osaa käyttää oikeita kanavia. Näin saadaan työkuormaa tasattua ja vasteaikoja parannettua.	Kaikilla toimialoilla nimetty ja koulutettu vastuuhenkilö vuoden ensimmäisen kolmanneksen aikana. IT-tuen kontaktitiedot päivitetty ja tiedotettu laajasti vuoden ensimmäisen kolmanneksen aikana.
Tulomuutto: Sähköisten palveluiden kehittäminen.	Yksilöllisten palvelutarpeiden toteuttamiseksi kehitetään sähköisiä palveluita. Tarjotaan kuntalaisille lisää sähköisiä lomakkeita esimerkiksi nyt testikäytössä olevan ePalvelusovelluksen kautta. Lisätään jo käytössä oleviin palveluihin mahdollisuus verkkomaksamiseen. Tarjotaan henkilökunnalle opastusta modernien digitaalisten työvälineiden käyttämiseen. Sähköisen arkistoinnin laajentaminen tärkeimpiin tietojärjestelmiin tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti.	Käyttöön otettujen sähköisten lomakkeiden määrä. Käyttöön otettujen verkkomaksamisen ratkaisujen määrä palveluissa. Toteutettujen henkilöstön opastusten määrä. Tietojärjestelmien määrä, joissa sähköinen arkistointi.
Toiminnan kestävyys: IT-toimintojen kehittäminen resurssien riittävyyden takaamiseksi.	Työasemapalveluja parannetaan siten, että toimittajan osuus prosessissa kasvaa. Näin IT:n henkilöstöresurssit voidaan kohdentaa paremmin tukeen ja kehittämiseen. Leasinglaitteita uusittaessa siirrytään joustavampaan ns. palvelulaitemalliin.	Yhteistyössä toimittajan kanssa suunniteltu ja otettu käyttöön sopimuksen mahdollistamat tehostetut toimenpiteet vuoden loppuun mennessä. Uusittavat vuokralaitteet korvataan soveltuvin osin palvelulaitteilla sitä mukaa kun leasingkausi päättyy.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Mikäli sote-uudistus astuu voimaan ja toteutuu suunnitellun aikataulun mukaisesti, tulee se merkitsemään suuria muutoksia kaupungin IT-ympäristöön. Konkreettisia suunnitelmia esim. IT:n henkilöstörakenteesta ei vielä ole tiedossa.

Kasvaneet lisenssi- ja palvelukulut sekä tietoturvan ja tietosuojan vaatimukset tuovat kustannusten nousupaineita.

Kilpailu osaavista työntekijöistä tulee olemaan lähivuosina iso haaste myös Paraisten kaupungille.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
IT-päällikkö	1	1	1	1	1	1
IT-suunnittelija	1	1	1	1	1	1
IT-tukihenkilö	3,9	4,07	4	4	4	4
Henkilötyövuodet yhteensä	5,9	6,07	6	6	6	6
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	5	4		6	6	6
Määräaikaiset	1	2				
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	6	6		6	6	6

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Service deskissä luotujen tapahtumien määrä	860	1 110			1100	700
Service deskissä ratkaistujen tapahtumien määrä	477	1 054			1000	650
Asiakastyytyväisyysindeksi (1-5)	3,64	3,80		3,8	3,8	3,8
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-4	-5		-6	-7	-7
Bruttokustannus/asukas, €		-53		-60	-50	-50

Henkilöstö

Kaupunginhallitus
Konsernipalvelut
Peter Lindroos, henkilöstöpäällikkö

Henkilöstö	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	105 097	102 000	102 000	102 000	102 000	102 000	103 530	103 530
Muut toimintatuotot	10 000	2 000	6 540	6 540	6 540	6 540	6 638	6 638
Toimintatuotot	115 097	104 000	108 540	108 540	108 540	108 540	110 168	110 168
Henkilöstökulut	-470 915	-496 706	-531 907	-502 554	-502 554	-502 554	-413 147	-419 342
Palvelujen ostot	-358 605	-331 385	-368 439	-363 439	-363 439	-363 439	-165 703	-168 768
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 492	-9 600	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000	-13 195	-13 458
Avustukset	-2 000	-3 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 030	-2 071
Muut toimintakulut	-45 090	-47 244	-51 915	-51 915	-51 915	-51 915	-51 948	-51 993
Toimintakulut	-892 101	-887 935	-967 261	-932 908	-932 908	-932 908	-646 023	-655 632
Toimintakate	-777 004	-783 935	-858 721	-824 368	-824 368	-824 368	-535 855	-545 464
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 587	-7 587	0	-7 587	-7 587	-7 587	-7 587	-7 587
Laskennalliset erät	23 242	25 077	31 962	31 962	31 962	31 962	31 962	31 962
Nettokulut yhteensä	-761 348	-766 445	-826 759	-799 993	-799 993	-799 993	-511 480	-521 089

Toiminta 2022

Jotta Paraisten kaupunki voisi kehittää ja ylläpitää hyvää henkilöstöpolitiikkaa, tarvitaan kaupungin johtoa selkeästi ohjaavia henkilöstöpoliittisia linjauksia. Kaupungin asukkaat saavat hyviä palveluja, kun yksiköt voivat keskittyä ydintoimintoihinsa ja henkilöstö kokee, että työnantaja luottaa heihin ja antaa heille mahdollisuuden kehittää omaa osaamistaan ja vastuullaan olevaa toimintaa. Tasapuolinen kohtelu luo oikeudenmukaisuuden tunteen, tuottaa paremman työympäristön ja luo työhön iloa ja sitoutumista.

Henkilöstöpalvelut tarjoaa esimiehille jatkuvaa tukea johtamiseen, sopimuksiin ja työolainsäädäntöön liittyvissä asioissa. Avoimilla, johdonmukaisilla ja ammattimaisilla rekrytointiprosesseilla kaupunki ylläpitää mainettaan hyvänä työnantajana ja pystyy varmistamaan sen, että kaupungin palveluja johtavat ammattimaiset esimiehet. Strategisten tavoitteiden jalkauttaminen työyhteisöön vaatii hyvää johtamista ja avointa viestintää, jossa kaikilla on mahdollisuus olla osallisina.

Henkilöstöpalvelujen toimiala vastaa palkanmaksusta, henkilöstökoulutuksesta, työkyvyn ylläpitämisestä ja työsuojeluasioista. Vuonna 2022 korostetaan edelleen tarvetta kehittää viestintää ja vuoropuhelua työpaikoilla. Yhteisen me-henkeä vahvistavan toiminnan tarve on erityisen suuri raskaan koronapandemian jälkeen.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Yhdessä työskentely. Toimiva henkilöstöpolitiikka edellyttää, että viestintä ja vuoropuhelu työpaikoilla toimivat hyvin. Hyvä mittari organisaation toimivuuden arvioimiseksi on kysyä henkilöstöltä, miten se viihtyy työpaikallaan.	Esimiesten työpajat, henkilöstön mennekeä vahvistavat toimenpiteet.	Henkilöstökysely.
Tulomuutto: Henkilöstöpalvelujen toimiala voi vaikuttaa tulomuuttoon tukemalla Paraisten kaupunkia työnantajamaaineensa kehittämisessä. Johdonmukainen ja hyvä henkilöstöpolitiikka vahvistaa kaupungin mainetta oikeudenmukaisena ja nykyaikaisena työnantajana.	Toimivat prosessit, jotka alkavat rekrytointivaiheesta ja jatkuvat perehdytyksellä ja täydennyskoulutusmahdollisuuksilla.	Päivitetty henkilöstö- ja täydennyskoulutus suunnitelman malli.
Toiminnan kestävyys: Toimiva työympäristö.	Ylläpidetään pitkäjänteisesti kestävä ja terveellistä työympäristöä ennaltaehkäisevin toimin, jotka vahvistavat työyhteisön jäsenen hyvinvointia. Toimivilla työsuojeluprosesseilla ylläpidetään fyysisesti ja psykososiaalisesti kestävä työympäristöä.	Läheltä piti -tilanteiden jatkuva seuranta työpaikalla tapahtuvien tapaturmien ehkäisemiseksi. Päivitetty periaate psykososiaalisessa työympäristössä esiintyvien häiriöiden hallitsemiseksi.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Kun merkittävä osa henkilöstöstä siirtyy sote-uudistuksen yhteydessä toiselle työnantajalle, jäljelle jäävä henkilöstö vähenee paitsi normaalin poistuman myötä myös yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena. Toimiva henkilöstöpolitiikka, joka mahdollistaa uudelleen koulutautumisen ja uudelleensijoittumisen, edellyttää toimivaa yhteistyötä työnantajan ja työntekijöiden välillä. Toiminnan sopeuttaminen kunnallisissa palveluissa tapahtuviin muutoksiin edellyttää hyviä henkilöstösuunnitelmia ja työkaluja henkilöstöresurssien sopeuttamiseksi uusiin tarpeisiin.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Henkilöstöpäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Henkilöstösihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Työsuojelupäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	0	0
Palkanlaskija	5,0	5,3	5,2	5,0	3,0	3,0
Työhyvinvointikoordinaattori	0	0	0,0	0,5	0,5	0
Työsuojeluvaltuutettu	0,9	0,9	0,9	0,9	0,4	0,4
Henkilötyövuodet yhteensä	8,9	9,2	9,1	9,4	5,9	5,4
Vakituiset	7	7	7	7	5	5
Määräaikaiset	1	2	2	2	1	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	8	9	9	9	6	5

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Teemapäivät esimiehille ja/tai muulle henkilöstölle (työsuojelu, henkilöstöpolitiikka, sopimustulkinnat, toimintamallit yms.)		5	4	4	4	4
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-50	-51	-46	-55	-30	-28

Talous

Kaupunginhallitus
Konsernipalvelut
Petra Palmroos, talouspäällikkö

Talous	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	313 022	250 000	263 000	269 000	269 000	269 000	273 035	273 035
Toimintatuotot	313 022	250 000	263 000	269 000	269 000	269 000	273 035	273 035
Henkilöstökulut	-351 702	-387 296	-391 415	-392 743	-392 743	-392 743	-360 813	-366 225
Palvelujen ostot	-601 315	-627 413	-612 921	-612 921	-612 921	-612 921	-621 910	-634 078
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 636	-2 100	-1 950	-1 950	-1 950	-1 950	-1 979	-2 018
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-592 142	-58 430	-72 580	-72 580	-72 580	-72 580	-72 650	-72 746
Toimintakulut	-1 547 796	-1 075 239	-1 078 866	-1 080 194	-1 080 194	-1 080 194	-1 057 352	-1 075 067
Toimintakate	-1 234 774	-825 239	-815 866	-811 194	-811 194	-811 194	-784 317	-802 032
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 533	-1 246	0	-1 533	-1 533	-1 533	-1 533	-1 533
Laskennalliset erät	20 866	25 122	40 835	40 835	40 835	40 835	40 835	40 835
Nettokulut yhteensä	-1 215 441	-801 363	-775 031	-771 892	-771 892	-771 892	-745 015	-762 730

Toiminta 2022

Talospalvelut on tukitoiminto, jonka tehtävänä on tuottaa ja toteuttaa laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluja sekä kaupungin sisäisille että ulkoisille asiakkaille. Talospalvelut jatkaa työtä kaupungin talousprosessien kehittämiseksi mahdollisimman joustaviksi ja saavutettaviksi sähköisten ratkaisujen avulla. Toimintaan tulee toimintavuoden aikana vaikuttamaan valmistelutyö, jota uuden hyvinvointialueen on toteutettava uuden hyvinvointiudistuksen myötä.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Sähköinen arkistointi	Arkistointiprosessiin liittyvä prosessien kehittäminen neljällä talospalvelujen osa-alueella. Prosessit siirretään perinteisen arkistoinnin piiristä sähköiseen arkistointiin.	Valmistuneet vuoden 2022 aikana.
Tulomuutto: Sähköisten laskujen lisääminen	Parannetaan kaupungin rakenteita, jotta asiakkaille voidaan luoda paremmat edellytykset sähköisten laskujen käyttöönottoon. Kaupungin sähköistä prosessia kehitetään ja yhteistyötä pankkien kanssa tiivistetään.	Asiakkaista 35–40 % on ottanut käyttöön sähköisen laskujen käsittelyn.
Toiminnan kestävyys: Hankintapolitiikka	Asetetaan työryhmä, jonka tehtävänä on laatia kaupungille hankintapolitiikka.	Hyväksytty kaupunginvaltuustossa vuoden 2022 aikana.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Koska talouspalvelut ovat tukitoiminto, sen toiminta on sovittava yhteen kulloisenkin organisaation laajuuden kanssa. Sote-uudistus tulee vaikuttamaan talouspalvelujen työmäärään ja rakenteeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että henkilöstön resursointi ja olemassa olevat työprosessit on muutettava vastaamaan uutta organisaatiota. Vuoden 2023 aikana saatetaan päätökseen myös Paraisten kaupungin uusi riskikartoitus.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Taluspäällikkö	1,0	1	1	1	1	1
Asiantuntijat	3,4	4	4	4	4	3
Taloussihteeri	2,0	2	2	2	1	1
Henkilötyövuodet yhteensä	6,4	7	7	7	6	5
Vakituiset	6	6	7	7	6	5
Määräaikaiset	0,4	1	0	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	6,4	7	7	7	6	5

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Ostolaskujen määrä	31 354	30 772	29 800	29 800	14 200	14 200
Myyntilaskujen määrä	63 415	64 110	62 200	59 000	37 000	37 000
Muiden tilitapahtumien määrä	14 131	14 296	14 500	14 400	9 500	9 500
Nettokustannus/Asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-30,28	-81,9	-55,16	-54,3	-52,7	-54,2

Elinkeinoelämä

Kaupunginhallitus
Elinkeinopalvelut
Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

Elinkeinoelämä	Tilinpäättös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	40 876	35 000	34 000	34 000	34 000	34 000	34 510	34 510
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	131 952	135 020	133 500	133 500	133 500	133 500	135 502	135 502
Toimintatuotot	172 828	170 020	167 500	167 500	167 500	167 500	170 012	170 012
Henkilöstökulut	-420 453	-426 319	-413 706	-413 898	-413 898	-413 898	-420 108	-426 412
Palvelujen ostot	-211 756	-186 905	-207 660	-195 660	-195 660	-195 660	-198 160	-201 547
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 082	-6 300	-4 900	-4 900	-4 900	-4 900	-4 973	-5 071
Avustukset	-704	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-404 542	-410 199	-385 303	-385 303	-385 303	-385 303	-385 340	-385 390
Toimintakulut	-1 050 537	-1 029 723	-1 011 569	-999 761	-999 761	-999 761	-1 008 581	-1 018 420
Toimintakate	-877 709	-859 703	-844 069	-832 261	-832 261	-832 261	-838 569	-848 408
Suunnitelman mukaiset poistot	-234 724	-210 400	-98 000	-204 846	-204 846	-204 846	-204 846	-204 846
Laskennalliset erät	186 600	189 493	198 327	198 327	198 327	198 327	198 327	198 327
Nettokulut yhteensä	-925 834	-880 610	-743 742	-838 780	-838 780	-838 780	-845 088	-854 927

Toiminta 2022

Toiminta normalisoitunee vuoden 2022 aikana, pandemia pitäisi ainakin osittain olla voitettu. Elinkeinopalveluissa jatketaan työtä kaupungin ja yrittäjien välisen viestinnän parantamiseksi. Toinen painopistealue ovat hankinta-asiat. Kyselyt osoittavat, että hankinta-asiat ovat yrittäjille erittäin tärkeitä, joten painopisteenä on markkinavuoropuhelun parantaminen ja paikallisten yrittäjien mahdollisuuksien lisääminen osallistua kaupungin hankintoihin.

Matkailussa työskennellään uudessa matkailustrategiassa asetettujen tavoitteiden parissa. VisitParainen-sivusto on uudistettava, koska se on teknisesti haavoittuva eikä täytä kaikkia uusia, esimerkiksi saavutettavuudelle asetettuja vaatimuksia.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Vetovoima.	Kaupungin vetovoimaa lisätään tukemalla laadukkaiden palvelujen luomista ja alueen vahvuuksia markkinoimalla.	Matkailun yhteistyöyritysten määrä.
Tulomuutto: Tulomuuton edistäminen näkyvillä toimenpiteillä yrittäjien ja kävijöiden houkuttelemiseksi kaupunkiin.	Kampanjat ja markkinointi sosiaalisen median, messujen ja verkostojen kautta.	Uusien asukkaiden määrä (nettomuutto), uusien yritysten määrä.
Toiminnan kestävyys: Kestävä matkailu -hanke.	Hankkeen tavoitteena on kehittää kestävä matkailua kohdetasolla, tarjota matkailuyrityksille koulutusta ja opastusta kestävyysasioissa ja kehittää uusia reittejä, jotka noudattavat luontoarvojen ja kestävän matkailun periaatteita.	Uusien luonto- ja vaellusreittien määrä, Sustainable Travel Finland -ohjelmaan liittyneiden yritysten määrä.
Pyöräturismi: panostus reittien kuntoon	Ollaan aktiivisesti yhteydessä ELY:yn pyörätien lisärakentamiseksi.	Sovitut lisäkilometrit pyörätiehen

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Yritysilmapiiriin parantamiseen panostetaan voimakkaasti yhteistyössä yrittäjähdistyksen kanssa. Tavoitteena on, että olemme kyselyissä (esim. maakuntaennuste) parhaiden kuntien joukossa. Matkailussa painopisteenä ovat suuret haasteet: saavutettavuus, kestävä matkailu ja sesongin pidentäminen.

Toiminnan tehostaminen saattaa vaatia uudelleenorganisointia. Vaihtoehtoja on useita: sisäinen uudelleenorganisointi, yhtiöittäminen tai tiiviimpi yhteistyö toisen kunnan / toisten kuntien, kuten esimerkiksi Kemiönsaaren kanssa.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Elinkeinohenkilöstö	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Hankekoordinaattorit	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Matkailuhenkilöstö	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Henkilötyövuodet yhteensä	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	8	8	8,0	8	8	8
Määräaikaiset	0,8	0,5	0,5	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	8,8	8,5	8,5	8	8	8

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Neuvonta, osallistujia	470	ca 300	300	300	300	300
Uusia/aloittavia yrityksiä	85	102	90	100	90	90
Tukihakemuksia, neuvonta	5	25	8	6	8	8
Yrityskäyntejä	63	50	45	40	40	40
Rekisteröityjä yöpymisiä	59 405	65 400	67 000	64 000	66 000	68 000
Matkustajia, Iso Rengastie	21 089	22 707	23 000	24 000	24 500	25 000
Matkustajia, Pieni Rengastie	27 008	30 719	31 000	32 000	32 000	33 000
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-57,09	-58,22	-58,18	-56,51	-56,50	-56,50

Viestintäpalvelut

Kaupunginhallitus
Elinkeinopalvelut
Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

Viestintäpalvelut	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	13 438	7 800	6 000	6 000	6 000	6 000	6 090	6 090
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	13 438	7 800	6 000	6 000	6 000	6 000	6 090	6 090
Henkilöstökulut	-257 286	-243 121	-217 555	-217 555	-217 555	-217 555	-220 818	-224 131
Palvelujen ostot	-181 335	-178 740	-191 668	-186 668	-186 668	-186 668	-189 308	-192 882
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 443	-6 800	-6 800	-6 800	-6 800	-6 800	-6 900	-7 037
Avustukset	-200	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-50 678	-47 964	-60 825	-60 825	-60 825	-60 825	-60 921	-61 051
Toimintakulut	-510 942	-476 625	-476 848	-471 848	-471 848	-471 848	-477 947	-485 101
Toimintakate	-497 504	-468 825	-470 848	-465 848	-465 848	-465 848	-471 857	-479 011
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	24 278	23 888	34 187	34 187	34 187	34 187	34 187	34 187
Nettokulut yhteensä	-473 226	-444 937	-436 661	-431 661	-431 661	-431 661	-437 670	-444 824

Toiminta 2022

Kaupungin viestintä ja markkinointi hoidetaan vuonna 2022 palkkaamalla kaupunkiin tiedottaja. Palkkarahat on varattu talousarvioon.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Kaupungin markkinointia hoitaa sisäinen tiimi (luodaan yhdessä).	Messut, tapahtumat ja kampanjat.	Kaupungin markkinointia tukevien yhteisten tapahtumien määrä.
Tulomuutto: Kampanja.	Laajan muuttokampanjan järjestäminen yhteistyössä viestintä-/markkinointitoimiston kanssa.	Tulomuuttajien määrä.
Toiminnan kestävyys: Palvelujen digitalisointi.	Kaupungin palvelujen digitalisoinnin lisääminen.	Kaupungin verkkosivujen kautta tarjottavien uusien digitaalisten palvelujen määrä.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Viestintä on avainasemassa kaupungin toiminnassa. Sisäistä viestintää on parannettava, samoin ulkoista viestintää asukkaille, yrittäjille ja luottamushenkilöille. On myös erittäin tärkeää, että Parainen näkyy ulospäin, mieluiten tietysti myönteisissä yhteyksissä. Käytössä on monia välineitä, muun muassa verkkosivut, lehdistötiedotteet, Nytt-tiedotuslehti ja sosiaalinen media.

Tämä hyvin laaja kokonaisuus vaatii vakinaisen vastuuhenkilön, joka sekä toteuttaa että koordinoi toimintaa.

Positiivinen väestönkehitys on tärkeää jokaiselle kunnalle. Tulomuutto on tässä avainasemassa ja kaupungin markkinointiin vakavasti otettavana ja houkuttelevana vaihtoehtona on kohdistettava enemmän resursseja.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Tiedottaja	1,0	1,0	1	1	1	1
Tiedotussihteeri	4,5	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Puhelunvälittäjä	1,0	1,0	0	0	0	0
Henkilötyövuodet yhteensä	6,5	6,1	5,1	4,1	5,1	5,1
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	8	8	7	5	6	6
Määräaikaiset	1	0	0	1	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	9	8	7	6	6	6

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kävijämäärä kotisivulla	473 644	420 035	395 000	400 000	410 000	420 000
Artikkeleiden määrä	5 171	5 804	5150	5 000	5 000	5 200
Seuraajamäärä Facebookissa	5 329	5 937	5 800	5 900	6 000	6 100
Saavutettavuus/FB (henkilöä/julkaisu, keskimäärin)	-		2 500	2 600	2 700	2 800
Osallistuminen/FB (julkaisua kohden, keskimäärin)	-		250	280	300	320
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-34,98	-32,99	-31,35	-31,52	-31,50	-31,50

Lähipalvelut

Kaupunginhallitus
Elinkeinopalvelut
Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

Lähipalvelut	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-11 827	-12 232	-12 404	-12 404	-12 404	-12 404	-12 584	-12 776
Palvelujen ostot	-1 706	-2 512	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 029	-2 069
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-179	-600	-500	-500	-500	-500	-507	-517
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-51	0	-300	-300	-300	-300	-304	-310
Toimintakulut	-13 762	-15 344	-15 204	-15 204	-15 204	-15 204	-15 424	-15 672
Toimintakate	-13 762	-15 344	-15 204	-15 204	-15 204	-15 204	-15 424	-15 672
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-13 762	-15 344	-15 204	-15 204	-15 204	-15 204	-15 424	-15 672

Toiminta 2022

Aluelautakunnat jatkavat omille kunta-alueilleen tärkeiden asioiden esille tuomista.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Sote-uudistus tuo mukanaan suuria muutoksia, lähilautakunnilla on tärkeä rooli haasteiden ja mahdollisten epäkohtien esille tuomisessa.

Nettokustannus/asukas	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kustannus/asukas, €	-1,08	-0,91	-1,16	-1,02	-1,10	-1,15

Maataloushallinto

Kaupunginhallitus
Elinkeinopalvelut
Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

Maataloushallinto	Tilinpäättös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-10 296	-10 911	-8 635	-9 140	-9 140	-9 140	-9 277	-9 416
Palvelujen ostot	-73 066	-76 034	-72 135	-68 135	-68 135	-68 135	-69 150	-70 524
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-4 630	-5 435	-8 166	-8 166	-8 166	-8 166	-8 166	-8 166
Toimintakulut	-88 001	-92 380	-88 936	-85 441	-85 441	-85 441	-86 593	-88 106
Toimintakate	-88 001	-92 380	-88 936	-85 441	-85 441	-85 441	-86 593	-88 106
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	3 219	3 818	5 377	5 377	5 377	5 377	5 377	5 377
Nettokulut yhteensä	-84 782	-88 562	-83 559	-80 064	-80 064	-80 064	-81 216	-82 729

Toiminta 2022

Maatalouspalvelut ostetaan Paimion kaupungilta. Paraisten mahdollisuudet vaikuttaa toimintaan ovat rajalliset. Yleinen trendi on, että toiminta digitalisoituu ja suurin osa asioista voidaan hoitaa verkossa.

Nettokustannus/asukas	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kustannus/asukas, €	-6,08	-5,84	-6,38	-5,95	-6,0	-6,1

Hankkeet

Kaupunginhallitus
Elinkeinopalvelut
Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

Hankkeet	Tilinpäätös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	68 794	78 144	50 493	50 493	50 493	50 493	51 250	51 250
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	647 820	713 011	736 450	736 450	736 450	736 450	304 277	304 277
Muut toimintatuotot	9 014	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	725 627	791 155	786 943	786 943	786 943	786 943	355 527	355 527
Henkilöstökulut	-571 246	-619 188	-722 894	-722 894	-722 894	-722 894	-264 676	-268 646
Palvelujen ostot	-224 134	-279 825	-189 191	-189 191	-189 191	-189 191	-266 729	-271 503
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 702	-31 776	-39 110	-39 110	-39 110	-39 110	-8 932	-9 110
Avustukset	-90 469	-96 800	-91 000	-91 000	-91 000	-91 000	-92 365	-94 212
Muut toimintakulut	-16 021	-44 729	-100 957	-100 957	-100 957	-100 957	-6 406	-6 434
Toimintakulut	-960 572	-1 072 318	-1 143 152	-1 143 152	-1 143 152	-1 143 152	-639 108	-649 905
Toimintakate	-234 944	-281 163	-356 209	-356 209	-356 209	-356 209	-283 581	-294 378
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	8 252	11 410	3 038	3 038	3 038	3 038	3 038	3 038
Nettokulut yhteensä	-226 692	-269 753	-353 171	-353 171	-353 171	-353 171	-280 543	-291 340

Toiminta 2022

Uusi EU-tukikausi 2021–2027 käynnistyy toden teolla vuonna 2022. Painopisteenä on rahoituksen hakeminen kaupungin strategiaa tukeviin hankkeisiin.

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Strategian mukaiset hankkeet	5	6	4	6	6	6
Hankkeiden omarahoitusosuus	14%	19 %	20 %	25 %	22%	20%
Osastojen hankerahoitus	11 hyväksyttyä	11 hyväksyttyä	6	6	6	6
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	-17,70	-15,58	-20,20	-20,21	-20,20	-20,20

Tekniset tukipalvelut

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto

Tekniset tukipalvelut

Jonas Nylund, tekninen päällikkö

Tekniset tukipalvelut	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 218	1 218
Toimintatuotot	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 218	1 218
Henkilöstökulut	-336 321	-498 401	-454 918	-457 445	-457 445	-457 445	-467 609	-474 623
Palvelujen ostot	-1 109 441	-1 149 962	-1 177 603	-1 167 603	-1 167 603	-1 167 603	-20 881	-21 072
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 570	-2 600	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300	-3 399	-3 467
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-43 327	-70 938	-113 323	-113 323	-113 323	-113 323	-113 648	-113 871
Toimintakulut	-1 491 659	-1 721 901	-1 749 144	-1 741 671	-1 741 671	-1 741 671	-605 537	-613 033
Toimintakate	-1 490 459	-1 720 701	-1 747 944	-1 740 471	-1 740 471	-1 740 471	-604 319	-611 815
Suunnitelman mukaiset poistot	-78 774	-76 132	0	-69 247	-69 247	-69 247	-69 247	-69 247
Laskennalliset erät	20 045	37 512	64 831	64 831	64 831	64 831	64 831	64 831
Nettokulut yhteensä	-1 549 188	-1 759 321	-1 683 113	-1 744 887	-1 744 887	-1 744 887	-608 735	-616 231

Toiminta 2022

Teknisten tukipalvelujen hallinnon lisäksi yksikön vastuualueeseen kuuluvat kaupungin palo- ja pelastuspalvelut. Kansliatoiminto tuottaa palveluja teknisten tukipalvelujen kaikille yksiköille tarpeen mukaan sekä hoitaa jaoston kokousasianhallintaa. Kaikki sihteerit kuuluvat tekniseen hallintoon varman ja sujuvan toiminnan aikaansaamiseksi sekä hyvien edellytysten luomiseksi sijaisjärjestelyille ja työnjaolle.

Palo- ja pelastuspalvelut hoidetaan alueellisesti ostopalveluna Turun kaupungin pelastuslaitokselta. Pelastuslaitoksen tavoitteena on laadukkaiden pelastus-, turvallisuus- ja ensihoitopalvelujen tuottaminen Varsinais-Suomessa ammattitaitoisesti, tasapuolisesti ja nopeasti kaikkina vuorokauden aikoina. Palo- ja pelastuspalvelujen kustannukset jakautuvat kuntien kesken asukasluvun mukaan. Valtaosa teknisen hallinnon kustannuksista, noin 75 %, liittyy palo- ja pelastustoimintaan.

Budjetoitu henkilöstömäärä on ennallaan vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Henkilöstökuluissa ja henkilötyövuosissa näkyy säästöä, koska kiinteistösihteerin on siirtynyt eläkkeelle eikä hänet korvannut kiinteistösihteerin kanssa ole enää päällekkäisyyttä ja koska pelastuslaitoksen entisen henkilökunnan eläkekustannukset ovat vuonna 2022 pienemmät. Henkilöstökuluihin sisältyy noin 100 000 euroa pelastuslaitoksen entisen henkilökunnan eläkekustannuksia, jotka lankeavat Paraisten kaupungin maksettaviksi entisen työnantajan ominaisuudessa. Muiden toimintakulujen määräraha muodostuu väestönsuojan johtokeskuksen sisäisestä vuokrasta. Vastuualueen toimitilojen eli kaupungintalon ja Luolan johtokeskuksen sisäinen vuokra on noussut yhteensä noin 37 000 euroa.

Tekniset tukipalvelut jatkaa kehittämistyötä selkeyttämällä vastuunjakoja ja työtehtäviä selkeyden ja tehokkuuden saavuttamiseksi sekä tuotteistamalla ja selkeyttämällä palvelukohtaista kustannustasoa ja luo sitä kautta pohjaa palvelujen kohdistamiselle kustannustehokkaasti mitattujen käyttötarpeiden mukaan. Teknisten tukipalvelujen henkilöstömäärästä, organisaatorakenteesta, henkilöstön hyvinvoinnista, resursseista ja toiminnoista tehdään omana työnä koko tekniset tukipalvelut kattava analyysi nykytilanteen kartoittamiseksi ja kehittämissuunnitelman laatimiseksi. Tämä sisäinen työ on toiminnan jatkokehittämistä Kuntamaiseman raportin pohjalta.

Kaiken kaikkiaan vuoden 2022 talousarvio merkitsee teknisten tukipalvelujen toiminnan tehostamista ja palvelutason alenemista, eli korjausvelka kasvaa kaikilla osa-alueilla (kiinteistöt, kadut, vesihuolto) riittämättömien käyttövarojen vuoksi.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Tuotamme palveluja asiantuntevasti, joustavasti ja ilman liiallista byrokratiaa helpottaaksemme sekä ulkoisten että sisäisten asiakkaidemme arkea.	Annetaan hyviä ja asiantuntevia palveluja. Sisäinen koulutus.	Sisäiset ja ulkoiset asiakkaat ovat saaneet asiantuntevia palveluja ja informaatiota, mittari: nolla valitusta, myönteisiä palautteita vähintään 1 kpl Hallinnon sisäisten koulutusten määrä, mittari: 7 kpl Hallinnossa ja kansliatoiminnoissa tapahtuvien häiriöiden ja hallintoa ja kansliatoimintoja koskevien valitusten määrä, mittari: 0 kpl
Tulomuutto: Tehokas ja selkeä hallinto, joka mahdollistaa toimivat perustoiminnot infran, viheralueiden ja vesihuollon osalta, edistää paikkakunnan vetovoimaisuutta sekä keskusta-alueilla että saaristossa. Ammattimaisesti toteutettava työ uuden koulukeskuksen luomiseksi Paraisten keskustaan osallistamalla käyttäjät hankkeeseen edistää hankkeen onnistumista ja lisää paikkakunnan vetovoimaisuutta.	Luodaan/annetaan hyvää asiakaspalvelua ulkoisille ja sisäisille asiakkaille (ks. edellä). Selkeytetään vastuunjakoja ja työtehtäviä selkeyden ja tehokkuuden saavuttamiseksi.	Kaikki teknisten tukipalvelujen tehtäväkuvaukset päivitetty, mittari: yhteensä noin 70 kpl Käyttäjien osallistamiseksi koulukeskushankkeeseen pidettävien "pedagogisen ryhmän" kokousten määrä vuonna 2022, mittari: 6 kpl Hankkeessa ammattimaisesti toteutetun työn mittari: pysyminen taloudellisissa kehyksissä, aikataulussa ja määritetyissä laatuvaatimuksissa.
Toiminnan kestävyys: Hallinto varmistaa, että kestäväälle toiminnalle voidaan suunnitella ja toteuttaa edellytykset.	Teknisten tukipalvelujen henkilöstömäärästä, organisaatorakenteesta, henkilöstön hyvinvoinnista, resursseista ja toiminnoista tehdään omana työnä koko tekniset tukipalvelut kattava analyysi nykytilanteen kartoittamiseksi ja kehittämissuunnitelman laatimiseksi. Tämä sisäinen työ on toiminnan jatkokehittämistä Kuntamaiseman raportin pohjalta.	Analyysi ja kehittämissuunnitelma tehty.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Palvelutaso on vuosina 2022–2024 sopeutettava talouden kantokykyyn ja priorisointien painopiste on asetettava yksikön ydintoimintaan ja vastuisiin, jotta toimiala ja hallinto voivat toimia tehokkaasti ja jotta organisaatiolla on edellytykset hallinnoida kaupungin omaisuutta vastuullisesti ja kestävästi tuleville sukupolville. Toimenpiteet tämän saavuttamiseksi toteutetaan osittain kattavan selvityksen ja kehittämissuunnitelman perusteella.

Kaupungin uusi strategia osoittaa suunnan tuleville panostuksille ja kehittämisen painopisteille.

Sähköiset kokousmenettelyt, digitaaliset työvälineet ja asukkaille tarjottavat digitaaliset palvelut teknisten tukipalvelujen toimialalla tulevat edelleen muuttamaan ja nykyaikaistamaan hallinnon työskentelytapaa. Digitaalisia palveluja ja työskentelytapoja tarvitaan tehokkuuden saavuttamiseksi kaupungin maantieteellisestä laajuudesta johtuen. Muutos tulee vaatimaan koulutusta ja resursseja samalla kun toimintaa saadaan pitkällä aikavälillä tehostettua.

Teknisten tukipalvelujen kaikki kansliatoiminnot on budjetoitu tekniseen hallintoon. Asukkaille ja kaikille yksiköille taataan hyvät kansliapalvelut. Hallinto pyrkii siihen ja toimii sen puolesta, että yksiköiden välinen synergia paranee entisestään.

Koulukeskushanke on suunnitelmavuosien kirkkaasti suurin yksittäinen investointi, joka vaikuttaa moninaisesti sekä teknisen hallinnon että koko teknisten tukipalvelujen toimialan työhön.

Kunnossapito- ja korjausvelan kasvu aiheuttaa yleisesti ottaen haasteita teknisten tukipalvelujen toiminnalle. Alhaiset investointitasot nostavat käyttökustannuksia ja haasteet näkyvät häiriöinä asukkaiden saamissa palveluissa, mikä koskee niin kiinteistöjä, katuja kuin vesihuoltoa. Korppoon jätevedenpuhdistamon kapasiteettilaajennuksen ja LSJH:n lietteenvastaanottoaseman yhteiskoordinointi on erittäin tärkeää näille investointihankkeille, koska ne vaikuttavat toisiinsa ja ovat käytön osalta kytköksissä. Saaristo ja Saaristomeri asettavat riskinoton ja palvelutason suhteen omat haasteensa johtuen suuresta määrästä sekä vapaa-ajanasuntoja että ympärivuotisesti asuttuja, vailla kiinteää tieyhteyttä olevia kiinteistöjä. Tärkeää on ylläpitää myös valmiutta öljyntorjuntaan ja muun avun antamiseen tapaturmien sattuessa herkässä merellisessä ympäristössä. Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksen toimintaohjelmassa todetaan, että tärkeiksi painopistealueiksi on määritelty toimintakykyiset ja hyvin varustellut sopimuspalokunnat. Hyvä edunvalvonta kaupungin puolelta on tärkeää.

Kaiken kaikkiaan viime vuosien talousarvioiden taso merkitsee teknisten tukipalvelujen toiminnan tehostamista ja palvelutason alenemista, koska korjausvelka kasvaa kaikilla osa-alueilla (kiinteistöt, kadut, vesihuolto) riittämättömien käyttö- ja investointivarojen vuoksi.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Tekninen päällikkö	0,6	0,94	1	1	1	1
Hallinnollinen sihteeri		0,8	1	1	1	1
Kanslisti	2,0	1,9	2,4	2,4	2,4	2,4
Kiinteistösihteeri			0,45			
Kiinteistösihteerin korvaaja			0,42	1	1	1
Projektisihteeri			1	1,5	1	1
Projektikoordinaattori			1			
Henkilötyövuodet yhteensä	2,6	3,64	7,27	6,9	6,4	6,4
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	2,6	5	7	7	7	7
Määräaikaiset			1	1		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2,6	5	8	8	7	7

Nettokustannus/asukas	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Nettokustannus/asukas, €	-82,05	-97,5	-113	-117		

Kiinteistöt

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto

Tekniset tukipalvelut

Jonas Nylund, tekninen päällikkö

Seppo Pihl, kiinteistöpäällikkö

Kiinteistöt	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	211 815	160 484	114 984	114 984	114 984	114 984	109 833	109 833
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	12 246 243	12 721 554	14 786 866	14 786 866	14 786 866	14 786 866	14 625 843	14 625 843
Toimintatuotot	12 458 057	12 882 038	14 901 850	14 901 850	14 901 850	14 901 850	14 735 676	14 735 676
Henkilöstökulut	-1 017 668	-925 270	-932 365	-928 202	-928 202	-928 202	-942 125	-956 258
Palvelujen ostot	-2 751 174	-2 864 488	-2 832 931	-2 795 931	-2 795 931	-2 795 931	-2 876 735	-2 930 817
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 901 060	-2 559 550	-2 398 350	-2 398 350	-2 398 350	-2 398 350	-2 466 192	-2 512 743
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-322 964	-276 534	-357 402	-354 402	-354 402	-354 402	-361 503	-364 320
Toimintakulut	-5 992 866	-6 625 842	-6 521 048	-6 476 885	-6 476 885	-6 476 885	-6 646 555	-6 764 138
Toimintakate	6 465 191	6 256 196	8 380 802	8 424 965	8 424 965	8 424 965	8 089 121	7 971 538
Suunnitelman mukaiset poistot	-348 171	-351 440	0	-332 254	-332 254	-332 254	-802 058	-802 058
Laskennalliset erät	-6 240 450	-6 363 845	-7 764 342	-7 764 342	-7 764 342	-7 764 342	-5 066 414	-5 066 414
Nettokulut yhteensä	-123 430	-459 089	616 460	328 369	328 369	328 369	2 220 649	2 103 066

Toiminta 2022

Vastuualue kiinteistöt vastaa kaupungin omien rakennettujen kiinteistöjen (96 559 m²) sekä niiden piha-alueiden hoidosta ja korjaamisesta sekä rakennustoiminnasta. Poikkeuksen muodostavat vesihuoltolaitoksen ja jätehuollon rakennukset, jäähalli, PUNT ja Skyttalan museo.

Kaupungin palvelutuotannolle luodaan toimintaedellytykset toimitilojen osalta ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä täydennetään paikallisesti. Tilat ovat tarkoituksenmukaisia, tehokkaita ja joustavia. Muita prioriteetteja ovat monikäyttöisyys ja terveellisyys. Sisäilman haasteet muokkaavat prioriteetteja terveellisyyden suuntaan, jolloin tarvitaan resursseja ja määrärahaa rakennusten säilyttämiseksi käytössä.

Kiinteistömäärän tehostaminen on ensiarvoinen prioriteetti tavoitteena pienentää menoja, jolloin voidaan kohdistaa käytettävät määrärahat tehokkaasti oikeisiin kohteisiin. Kohdekohtaisen korjausbudjetin suuruus valittiin kohteisiin on kattavampi kiinteistömäärän ollessa rajallinen.

Korjauksia voidaan suunnitella kiinteistötoiminnan eri kategorioiden mukaisesti.

Päivystystoimintaa kehitetään.

Luovuuskeskuksen toteutusvaihe aloitetaan urakoitsijavalintojen selkiytyttyä ja valtuuston käsiteltäessä budjettimuutoksen. Vuoden 2022 aikana rakennetaan suuri osa laajennusosasta ja korjataan nykyistä ruokasalin sisältävää rakennusta.

Hyvinvointikeskus (sote-keskus) muodostetaan nykyisen terveystakeskuksen ja Tyksiltä ostetun tilan kokonaisuuteen. Tiloja tarkennetaan lopulliseen toimintamuotoon vuoden 2022 aikana. Kattavia toiminnallisia muutoksia suunnitellaan Geriatrian osastolle.

Automaattiset ratkaisut ovat keskeisiä investointihankkeissa ja kiinteistövalvonnassa kohdistuen luovuuskeskushankkeeseen.

Kaupungin aikaisemmin hallinnoimat vuokra-asunnot sopeutetaan vuokrataloyhtiön toimintaan.

Markkinatilanteen ollessa aktiivinen on mahdollisuuksia toimintojen ja tilojen tehostamiseen kiinteistöjä realisoimalla nopealla aikataululla.

Budjettimuutoksen vaikutuksen heikkenevän -25 000 €: Väistötilojen ja erikoisolosuhdetilojen siivouksen ja jätemaksujen vähentäminen sekä pienemmät kiinteistökunnossapidon toimenpiteet.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Kiinteistöt ovat käyttöasteeltaan tehokkaita tiloja, joissa on terveellistä ja myös viihtyisää oleskella ja työskennellä.	Julkiset tilat, m ² /asukas Toimintaseisokit kaupungin kiinteistöjen aiheuttamien terveysvaarojen vuoksi.	5,40 m ² /asukas Ei toimintaseisokkeja
Tulomuutto: Kiinteistöjen tekninen kunto yksilöidään, säilytetään tai sitä parannetaan pitkällä aikavälillä päämääränä kaupungin palvelutuotannon edellytysten turvaaminen.	Kuntotutkimukset/PTS-suunnitelmat	Tutkittu osuus 75 % kiinteistömässasta ml. päivitykset
Toiminnan kestävyys: Energiasäästö ja automaation avulla päivystyksen määrän vähennys	Sähköenergian kulutus m ² /vuosi Automaatioinvestointien säästöt minimoituna kiinteistöhoitona ja päivystystarpeena	Sähköenergia: 1,2 % Automaatioinvestointi: Osana luovuuskeskusprojektiä

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Kaupunginhallituksen suunnitelmakaudelle 2023–2024 vahvistamien talousarviokehysten myötä kiinteistöjen kunto heikkenee edelleen pois lukien luovuuskeskuksen lisäämä tekninen arvo. Palvelutuotannon edellytykset ovat epävarmemmat huolimatta sote-uudistuksesta, jonka mukaisesti kiinteistöt ovat kaupungin omistuksessa.

Sote-uudistuksen osalta pääomavuokra ja yhtiöittäminen ovat ydinkysymyksiä.

Sosiaali- ja terveysosastolle vuokrattavia kiinteistöjä kehitetään sote-uudistuksen etenemisen mukaisesti.

Rakennusmassan tehostaminen on ensiarvoisen tärkeää taloustilanteen takia. Käyttäjien kanssa yhteistyössä luodaan toimitilojen verkkoselvitykset sote-uudistus huomioiden.

Korjaamisen mahdollisuuksien tason nosto on prioriteetti kaupungille ja käyttäjälle tärkeiksi luokitelluissa rakennuksissa.

Kiinteistömässan tehostamista jatketaan ensisijaisesti realisoimalla, mutta oman palvelutuotannon toimintaa on myös arvioitava kiinteistöttehokkuuden näkökulmasta yhdessä käyttäjätahon kanssa.

Myynnin ja sen tukitoiminnan toimintamalli yksinkertaistetaan. Kiinteistöt-vastuualue antaa aloitteet myyntitoiminnalle. Oikein määrällisesti mitoitetuilla peruskorjauksilla varmistetaan tarvittavalle kiinteistömässalle tehokkaampi ja pitempi elinkaari.

Kaupungin strategiaa toteutetaan kiinteistöjen osalta helpottamalla kaupungin palvelujen saavutettavuutta.

Kokonaisuutena strategiana on selvittää ja toteuttaa tuleva tilatarve riittävän aikaisin, jolloin pystytään reagoimaan toimenpiteillä rakennuksen elinkaaressa.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kiinteistöpäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Tekninen isännöitsijä	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Rakennuttaja ja ylläpitoinsinööri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Rakennusmestari	1,0	1,5	1,42	0,50	0,50	0,50
Vastaava kiinteistönhoitaja	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Johtava kiinteistönhoitaja, -huoltomies	1,07	1,84	1,64	1,84	1,84	1,84
Kiinteistönhoitaja-huoltomies, 3,05 ei täytetty	5,96	6,58	6,53	6,53	6,53	6,53
Kirvesmies, 1 ei täytetty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kanslisti (kiinteistöresurssi)	0,0	0,0	(0,42)	0,0	0,0	0,0
Kiinteistösihteeri (kiinteistöresurssi), sisältyy tekniseen hallintoon	0,75	0,0	0,0	(1,0)	(1,0)	(1,0)
Projektisihteeri (kiinteistöresurssi), sisältyy tekniseen hallintoon	1,0	1,0	(1,0)	(1,0)	(1,0)	(1,0)
Yhteensä	14,78	15,92	14,59	13,87	13,87	13,87
Määräaikaiset						
Rakennuttaja ja ylläpitoinsinööri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kiinteistösihteeri (kiinteistöresurssi), sisältyy tekniseen hallintoon	0,15	0,6	(0,45)	0,0	0,0	0,0
LVI-rakennuttaja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kiinteistönhoitajat	0,87	1,6	0,60	0,6	0,6	0,6
Sijaistavat kiinteistönhoitajat	1,0	0,81	0,83	1,0	1,0	1,0
Muu henkilökunta	0,08					
Yhteensä	2,1	3,01	1,43	1,6	1,6	1,6
Henkilötyövuodet yhteensä	16,88	18,93	16,02	15,47	15,47	15,47
Vakituiset	16	16	17	16	16	16
Määräaikaiset	4	3	3	2	2	2
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	20	19	20	18	18	18

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Pääomavuokra, €/m ²	5,68	5,85	5,92	6,79	6,99	7,08
Korjausvastuu, €/m ²	0,72	0,68	0,42	0,40	0,57	0,69
Käyttövuokra, €/m ²	3,88	4,78	5,16	5,67	5,83	5,91
Volyyymi, m ²	92 586	90 235	90 235	96 559	94905	94905
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	417,47	406,60	400,57	437,96		

Tilapankki

	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	895	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	52 741	45 100	21 500	21 500	21 500	21 500	21 822	21 822
Toimintatuotot	53 636	45 100	21 500	21 500	21 500	21 500	21 822	21 822
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-57 689	-44 891	-48 850	-48 850	-48 850	-48 850	-50 248	-51 207
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-71 359	-78 909	-82 250	-82 250	-82 250	-82 250	-84 646	-86 291
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-8 440	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 339	-1 365
Toimintakulut	-137 488	-125 100	-132 400	-132 400	-132 400	-132 400	-136 233	-138 863
Toimintakate	-83 852	-80 000	-110 900	-110 900	-110 900	-110 900	-114 411	-117 041
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 834	-4 524	0	-22 891	-22 891	-22 891	-22 891	-22 891
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-90 686	-84 524	-110 900	-133 791	-133 791	-133 791	-137 302	-139 932

Uusina kohteina tilapankkiin on lisätty Perhetalo Ankkuri ja teollisuushalli Pargas Ax. Perhetalo Ankkurin tilapankkiajan toivotaan jäävän melko lyhyeksi, ja poistuvan nopeassa tahdissa realisoinnin vuoksi.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Tilapankin avulla saavutetaan säästöpotentiaali kiinteistömässassa.	Kiinteistöjen myynnin avulla saavutetaan säästöt kiinteistöjen käyttöbudjettiin ja saadaan myyntituloa.	Vuoden 2022 aikana myytävät kiinteistöt / käyttöbudjetti -103 000 €, myyntitulokertymä +1,55 M€

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Tilapankin käyttöä kiinteistömässan tehostamisen välineenä lisätään tuomalla pankkiin entistä helpommin lisää kohteita.

Tilapankin näkyvyyttä lisätään ja toimivuutta myös tilatarpeen tyydyttämiseksi parannetaan.

Sisäilmakokonaisuus on akuutti haaste kiinteistöissä. Palvelutuotannon edellytykset on pystyttävä pitämään tasolla, jossa rakennuksissa voidaan työskennellä ilman haittaa.

Kustannuksia syntyy nopean korjaustarpeen takia, jolloin voidaan vastaavasti nopealla aikataululla jatkaa toimintaa kiinteistöissä.

Kiinteistöjen myynti on ollut haasteellista ja kiinteistöt rasittavat kaupungin taloutta, ellei niitä pureta tai myydä.

Taloustilanteen takia joudutaan korjaamaan rakennuksia segmentoidusti osissa, mutta korjaustarvetta esiintyy kattavasti koko kiinteistömässassa, jolloin korjausvelan näkökulmasta tilanne on erittäin vakava. Kiinteistömässan tiivistäminen on täten ehdottoman tärkeitä. Sisäilmaongelmat lisääntyvät korkean korjausvelan mukaisesti.

Palvelutoiminnot

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto

Tekniset tukipalvelut

Jonas Nylund, tekninen päällikkö

Seppo Pihl, kiinteistöpäällikkö

Palvelutoiminnot	Tilinpäätös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	1 700 095	1 514 301	1 514 000	1 514 000	1 514 000	1 514 000	1 243 268	1 243 268
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	1 700 095	1 514 301	1 514 000	1 514 000	1 514 000	1 514 000	1 243 268	1 243 268
Henkilöstökulut	-444 584	-450 461	-452 887	-460 012	-460 012	-460 012	-363 665	-369 119
Palvelujen ostot	-1 112 911	-964 293	-1 183 738	-1 176 238	-1 176 238	-1 176 238	-1 081 209	-1 102 740
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 888	-28 970	-28 920	-28 920	-28 920	-28 920	-16 862	-17 196
Avustukset	55	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-77 046	-76 681	-90 068	-90 068	-90 068	-90 068	-90 080	-90 088
Toimintakulut	-1 668 373	-1 520 405	-1 755 613	-1 755 238	-1 755 238	-1 755 238	-1 551 816	-1 579 143
Toimintakate	31 721	-6 104	-241 613	-241 238	-241 238	-241 238	-308 548	-335 875
Suunnitelman mukaiset poistot	-43 876	-43 876	0	-43 876	-43 876	-43 876	-43 876	-43 876
Laskennalliset erät	50 818	50 773	62 671	62 671	62 671	62 671	62 671	62 671
Nettokulut yhteensä	38 663	793	-178 942	-222 443	-222 443	-222 443	-289 753	-317 080

Toiminta 2022

Palvelutoiminnot vastaa kaupungin ruoka- ja siivouspalvelujen tuottamisesta.

Ruokapalvelu toteutetaan ostopalveluna Kaarea Oy:n kanssa määritettyjen palvelukuvausten ja laadittujen laatukriteerien mukaisesti. Uusi sopimusjakso 1.1.2022-31.8.2024. Tämän jälkeen sopimusta voidaan jatkaa kahden vuoden pituisella optiokaudella (1.9.2024-31.8.2026).

Ruokapalvelussa on käytössä Aromi-tilausohjelma, johon tilaukset tehdään suoraan käyttäjien toimintayksiköiden taholta. Budjettivastuu kohdistuu käyttäjäyksikölle ja vastaavalle käyttäjäosastolle. Kokonaisuuden koordinointi ja sopimuskokonaisuus sisältyvät palvelutoimintojen ruokapalveluyksikön vastuualueeseen.

1.1.2022 alkaen sosiaali- ja terveysosaston kohteissa päiväateriat hinnoitellaan ja tilataan erillisinä aterioina. Tämä vaikuttaa suoritteiden annosmäärään, jolloin yksi ateriapäivä muuttuu useaan pienempään suoritelmäärään.

Laadun valvonnan kriteerejä käytetään aktiivisesti kouluruokailussa, varhaiskasvatuksessa ja sosiaali- ja terveysosaston osuudella.

Luovuuskeskuksen väistötilojen osuudella ruokahuollon organisointi on muuttanut nykyistä toimintaa.

Siivoustoiminta toteutetaan 2022 Paraisten keskusta-alueella ostopalveluna ja saariston osuudella omalla resurssilla, jota tarvittaessa täydennetään ostopalvelulla.

Laadunvalvonnan avulla esiintyvät puutteet informoidaan nopeasti ja korjataan optimoidussa aikataulussa.

Toiminta suoritetaan palvelukuvausten mukaisesti, mutta käyttäjätahon mahdolliset muuttuvat tarpeet huomioidaan toiminnassa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Palvelutoimintojen laatutaso sopimuksen mukainen.	Seurantajärjestelmät Tyytyväisyyskyselyt	Tyytyväisyystaso: Ruokapalvelu 65 % Siivouspalvelu 70 %
Tulomuutto: Laadukasta ruokaa ja terveellinen ja viihtyisä työympäristö.	Ruokapalvelulle laaditut laatukriteerit Siivouksen laadun valvonta	Happy or Not -mittari Laatukierrokset, poikkeamat
Toiminnan kestävyys: Sähköiset tilaus- ja palautejärjestelmät.	Ruoan hävikin seurantajärjestelmä Reklamaatioiden käsittely	Lautashävikki alle 10 g/lautanen Korjaavien toimenpiteiden toteutus näkyvä sähköisessä palautejärjestelmässä.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Ruokapalvelu toimittaa hyvää ja terveellistä ruokaa kaupungin asukkaille huomioiden ravintosisältö, taloudellisuus sekä hygienian. Huomioidaan myös ekologiset näkökohdat sekä lähiruoka. Laadunvalvontamenetelmää kehitetään. Aromi-ohjelmalla tilaukset tehdään yksikkökohtaisesti. Kustannukset ja seuranta saadaan myös ohjelman kautta.

Kaupungin palvelutuotannon tilat siivotaan yksilöllisesti kiinteistön käyttäjien tarpeen, sovitun laatutason ja tarkoituksenmukaisen mitoituksen mukaan.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Siivoustyönjohtaja	1	1	1	1	1	1
Siivoushenkilöstö	8,8	7,55	6,9	6,9	6,9	6,9
Henkilötyövuodet yhteensä	9,8	8,55	7,9	7,9	7,9	7,9
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	6	5	5	5	5	5
Määräaikaiset	13	11	5	5	5	5
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	19	16	10	10	10	10

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Ruokapalvelu						
Kustannus/asukas	207,87	195,42	202,08	186,20	188,06	189,94
Annosmäärät/vuosi	732 135		732 676	916 161	916 161	916 161
Annoksen keskihinta		4,53	3,79	3,04	3,07	3,10
Siivous						
€/m ² /kk	1,92	2,24	2,03	2,51	2,54	2,57
Siivousala	53 781m ²	52 229 m ²	52 229m ²	55 229 m ²	55 229 m ²	55 229 m ²
Palvelun ostot Parainen						
€/m ² /kk	1,56	2,01	1,68	2,05	2,07	2,09
Siivousala	37 581m ²	36 682 m ²	36 682m ²	36 682 m ²	36 682 m ²	36 682 m ²
Siivous saaristossa						
€/m ² /kk	2,75	2,79	2,87	3,59	3,63	3,67
Siivousala	16 200m ²	15 547 m ²	15 547m ²	15 547 m ²	15 547 m ²	15 547 m ²
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-81,72	-93,27	-85,16	-105,21	-106,26	-107,32

Tekniikka

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto
Tekniset tukipalvelut
Matias Jensén, yhdyskuntainsinööri

Tekniikka	Tilin päätös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	525 552	611 486	567 453	567 453	567 453	567 453	571 795	571 795
Maksutuotot	416 880	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	4 564	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 522	1 522
Toimintatuotot	946 996	612 986	568 953	568 953	568 953	568 953	573 317	573 317
Henkilöstökulut	-1 006 668	-1 051 760	-1 094 516	-1 081 382	-1 081 382	-1 081 382	-1 097 602	-1 114 064
Palvelujen ostot	-1 001 396	-1 070 719	-1 122 857	-1 147 857	-1 147 857	-1 147 857	-1 178 895	-1 200 203
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-534 056	-426 020	-409 600	-410 175	-410 175	-410 175	-422 145	-430 364
Avustukset	-105 000	-115 000	-115 000	-105 000	-105 000	-105 000	-108 150	-110 313
Muut toimintakulut	-241 842	-315 702	-357 424	-357 424	-357 424	-357 424	-363 949	-368 431
Toimintakulut	-2 888 962	-2 979 201	-3 099 397	-3 101 838	-3 101 838	-3 101 838	-3 170 741	-3 223 375
Toimintakate	-1 941 966	-2 366 215	-2 530 444	-2 532 885	-2 532 885	-2 532 885	-2 597 424	-2 650 058
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 337 977	-1 513 202	0	-1 541 204	-1 541 204	-1 541 204	-1 610 620	-1 610 620
Laskennalliset erät	0	38 456	57 695	57 695	57 695	57 695	57 695	57 695
Nettokulut yhteensä	-3 279 944	-3 840 961	-2 472 749	-4 016 394	-4 016 394	-4 016 394	-4 150 349	-4 202 983

Toiminta 2022

Toimintaan sisältyy katujen ja liikennealueiden kunnossapito ja rakentaminen, katuvalot, hulevesi, satamat ja vesiväylät, sulku, yleiset puisto- ja viheralueet, uimarannat, kentät ja liikuntapaikat sekä Parfixin toiminta. Myös jätehuolto sisältyy toimintaan siltä osin kuin tehtäviä ei ole siirretty Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle tai tehtävät eivät kuulu kaupungin valvontaviranomaiselle. Yksikkö, joka on kaupungin kasvot ulospäin, toteuttaa suunnitelmia ja pitää kunnossa yleisiä alueita, jotka tuottavat kuntalaiselle ja kävijälle viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Toimintamme on harkittua ja suunnitelmallista ja se tukee kaupungin visioita kaupungin kehittämisestä, elinvoimaisuudesta ja hyvän asumisen edellytyksistä. Käymme myös avointa vuoropuhelua asukkaiden kanssa. Teknisen yksikön toiminta sivuaa ja tukee useita kaupungin vuosien 2018–2022 strategian painopistealueista, kuten muun muassa: Lisää kaupunkimaisuutta, Aktiivista vapaa-aikaa vihreässä kaupungissa ja Tänne on helppo tulla.

Vastuu kaupungin yleisen omaisuuden hallinnoinnista ja sen toimivuuden varmistamisesta on suuri. Talouden heikkeneminen asettaa suuria haasteita näiden palvelujen ylläpitämiselle ja tarjoamiselle, ja arvioidaankin, että on olemassa suuri ja välitön riski, että riittämättömät talousarviomäärärahat muodostavat uhan näille palveluille. Samaan aikaan kun kaupunki pyrkii kasvamaan laajentamalla asuinalueita ja toteuttamalla uusia asuinalueita niiden kunnossapitoon ei ole määrärahoja.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Tarjotaan asukkaille ja kävijöille turvallisia, kestäviä, houkuttelevia ja kiinnostavia yleisiä puistoalueita ja leikkipuistoja vihreässä kaupungissa vietettävää aktiivista vapaa-aikaa varten.	Yleisten alueiden suunnittelu ja toteutus ympäristön kannalta, kulttuurisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästä näkökulmasta.	Tarkastusraportit, kävijämittarit, kyselyt
Tulomuutto: Houkuttelevat ja miellyttävät asuinalueet, jotka sopeutuvat olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön ja infraan ja sijaitsevat lähellä palveluja.	Toteutetaan asuinalueita hyväksytyjen asemakaavojen mukaisesti.	Uusien asuinalueiden määrä, 1 kpl/vuosi
Toiminnan kestävyys: Katuverkon hallinnoinnissa on lähtökohtana nykyisen korjausvelan pienentäminen tai ainakin sen pitäminen vuoden 2020 tasolla noin 5 miljoonassa eurossa.	Laaditaan korjausohjelma, joka sisältää toimenpiteet ja painopisteet katuverkon saneeraamiseksi taloudellisesti tehokkaasti ja elinkaarinäkökulmasta tarkasteltuna kestävästi.	Korjausvelka 5,1 miljoonaa euroa ja korjausvastuu 14,2 miljoonaa euroa

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Palvelutaso on vuosina 2022–2024 sopeutettava talouden kantokykyyn ja priorisointien painopiste on asetettava yksikön ydintoimintaan ja vastuisiin, jotta voimme hallinnoida kaupungin omaisuutta vastuullisesti ja kestävästi tuleville sukupolville.

Katujen korjausvelasta vuonna 2020 tehdyssä selvityksessä todettiin, että korjausvelka oli vuonna 2020 noin 5 miljoonaa euroa ja nousee runsaaseen 6 miljoonaan euroon vuonna 2021, minkä jälkeen se vuoteen 2024 mennessä kasvaa runsaaseen 9 miljoonaan euroon. Uusien alueiden kunnossapitoon ja hoitoon ei ole käyttömäärärahoja, joten resurssit ja kustannukset on jaettava nykyisen talousarvion tason ja määrärahojen puitteissa.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Yhdyskuntainsinööri	0,6	1	1	1	1	1
Hallinnollinen assistentti / projektikoordinaattori (määräaikainen)	0,6	1	0			
Ylläpitoinsinööri	0,6	1	1	1	1	1
Kaupunginrakennusmestari	0	0	0			
Teknisen päällikön sijainen	0,4					
Projekti-insinööri, hulevesi	0,5	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3
Projektisihteeri, hulevesi (määräaikainen)				0,1	0,1	0,1
Suunnitteluavustaja	0,3	0,5	1	1	1	1

Katualueiden työnjohtaja		1	1	1	1	1
Kuljettaja	3,3	2,99	3	3	3	3
Asentaja	1	1	1	1	1	1
Huoltomies				0,6	0,6	0,6
Kanslisti	0	0				
Toiminnanjohtaja, Parfix	1	1	1	1	1	1
Ohjaaja, Parfix (määräaikainen)				1	1	1
Huoltomies, Parfix	1	1	1	0	0	0
Kaupunginpuutarhuri	0	0	0			
Kaupunginpuutarhurin sijainen	1	0,33	0			
Puistomestari			1	1	1	1
Viherpalvelusuunnittelija		0,67	1	1	1	1
Puutarhuri	1,6	2	2	2	2	2
Puistotyöntekijä	3	3	2	2	2	2
Johtava kentänhoitaja	1	1	1	1	1	1
Putkimestari (hulevesi)	0,3	0				
Kentänhoitaja	2	1,1	2	2	2	2
Projektiassistentti, hulevesi	0,2	0				
Määräaikaiset	7,6	4,84	1,4	1,1	1,1	1,1
Vakituiset yhteensä	26,70	18,14	19,5	18,9	18,9	18,9
Henkilötyövuodet, määräaikaiset			1,4	1,1	1,1	1,1
Muut, kausi- ja kesätyöntekijät		1,36	1,4	2,42	2,42	2,42
Puutarhurit (2) ja puistotyöntekijät (3)						
Henkilötyövuodet yhteensä		24,34	20,9	22,42	22,42	22,42
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	18	17	19	19	19	19
Määräaikaiset	2	4		1	1	1
Yhteensä	20	21	19	20	20	20

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrä		0	0	0	0	0
Liikenteessä tapahtuneiden, katuverkon kunnosta johtuneiden häiriöiden määrä		7	0	0	0	0
Käyttöhäiriöiden määrä, sulku		0	0	0	0	0
Tuet yksityislosseille		4 färjor	4	4	4	4
Vuokralaiturit, vuokrausaste			85%	90%	90%	95%
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	144,5	128,74	158,36	167,73	167,73	167,73

Vesihuoltolaitos

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto

Tekniset tukipalvelut

Jonas Nylund, tekninen päällikkö

Marko Rusi, vesihuoltopäällikkö

Vesihuoltolaitos	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	3 097 922	3 217 400	3 225 650	3 225 650	3 225 650	3 225 650	3 268 319	3 268 319
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 142 929	1 085 900	1 074 400	1 074 400	1 074 400	1 074 400	1 090 516	1 090 516
Toimintatuotot	4 240 851	4 303 300	4 300 050	4 300 050	4 300 050	4 300 050	4 358 835	4 358 835
Henkilöstökulut	-833 959	-889 948	-918 379	-899 713	-899 713	-899 713	-913 210	-926 906
Palvelujen ostot	-630 994	-726 947	-765 211	-764 211	-764 211	-764 211	-786 471	-801 753
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-577 292	-644 650	-683 732	-683 732	-683 732	-683 732	-703 795	-717 573
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-674 402	-701 354	-701 000	-701 000	-701 000	-701 000	-722 000	-736 421
Toimintakulut	-2 716 646	-2 962 899	-3 068 322	-3 048 656	-3 048 656	-3 048 656	-3 125 476	-3 182 653
Toimintakate	1 524 205	1 340 401	1 231 728	1 251 394	1 251 394	1 251 394	1 233 359	1 176 182
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 053 349	-897 820	0	-850 000	-850 000	-850 000	-900 000	-900 000
Laskennalliset erät	5 947	161	561	561	561	561	561	561
Nettokulut yhteensä	476 803	442 742	1 232 289	401 955	401 955	401 955	333 920	276 743

Toiminta 2022

Vesihuollon talousarvioehdotuksessa tulojen on arvioitu jäävän vain hieman pienemmiksi kuin vuoden 2021 talousarviossa. Vesihuollon maksujen ehdotetaan säilyvän ennallaan lukuun ottamatta 2 %:n korotusta asennus- ja konsultointimaksuihin (määrä 5 kpl) eli vesihuollon henkilöstön suorittamista palveluista perittäviin maksuihin.

Vesihuollon talousarviossa suurin lisäys on henkilöstökuluissa. Tämä johtuu henkilötyövuosimäärän lisäyksestä johtuen henkilöstön sisäisestä siirrosta, projekti-insinöörin siirtymisestä 70-prosenttisesti vesihuollon vastuualueelle (aikaisemmin 50 % myös teknisessä yksikössä), talousassistentin (40 %) hallinnollisen tuen lisäämisestä kaupungininsinöörin siirryttyä 100-prosenttisesti kaukolämpöyhtiöön sekä kaupungininsinöörin lomapalkoista, jotka tulevat maksettaviksi tänä vuonna ennen eläkkeelle siirtymistä.

Markkinatilanteessa, jossa materiaalien ja kemikaalien kustannukset ovat kasvaneet voimakkaasti viimeisten 6–8 kuukauden aikana, materiaalien ja ostopalvelujen osalta on jouduttu budjetoimaan korkeammat kustannukset, mutta nämä maltilliset korotukset eivät vastaa kustannusten nousua markkinoilla. Myös käyttökustannukset on budjetoitu korkeammiksi, koska riittämättömät investointivarat johtavat korkeampiin käyttökustannuksiin.

Vesihuollossa otetaan vuonna 2022 käyttöön sähköisten sopimusten sähköinen allekirjoitus.

Vesihuoltolaitos pyrkii saneeraamaan ja ylläpitämään johtoverkkojaan ja laitoksiaan siten, että toiminnan jatkuvuus on turvattu. Vuonna 2022 johtoverkkojen (talousvesi ja jätevesi) saneeraukset keskitetään vuotojen vähentämiseen lähinnä Paraisten toiminta-alueella. Vesihuollon vuotuiset investointivarat vähenevät kuitenkin voimakkaasti koulukeskuksen rakentamisen johdosta. Varojen väheneminen aiheuttaa haasteita vuotojen hallintaan.

Saaristossa tehdään pienempiä saneerauksia painopisteenä puhdistamot ja niiden automatisointi sekä pumppaamot. Saariston päivystystoimintaa kehitetään.

Vuoden 2022 talousarvio merkitsee vesihuollon toiminnan tehostamista ja palvelutason alenemista, eli korjausvelka kasvaa riittämättömien käyttövarojen vuoksi. Tämä lisää merkittävästi investointipaineita tulevaisuudessa.

Merkittävänä tulevana ponnistuksena mainittakoon Korppoon jätevedenpuhdistamon kapasiteettilisäyksen suunnittelu vuonna 2022. Se on investointihanke, mutta vaatii merkittäviä työaikapanostuksia muun muassa selvityksiin ja koordinointiin hankkeeseen kytkeytyvän LSJH:n lietteenvastaanottohankkeen kanssa. Molemmat tulee suunnitella vuoden 2022 aikana ja rakentaminen tulee toteuttaa vuonna 2023 johtuen ympäristölupavaatimuksista, jotka tulevat voimaan 1.1.2024.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Voimassa olevien direktiivien (STM 1352) mukaisen talousveden tarjoaminen vesihuollon toiminta-alueen asukkaille.	Ei poikkeamia voimassa olevista direktiiveistä (STM 1352) Parainen Nauvo Korppoo Houtskari	kpl 0 0 0 0
Vesihuoltolaitoksen toimitusvarmuuden parantaminen vähentämällä talousvesivuotoja.	Laskuttamaton talousvesi, % Parainen Nauvo Korppoo Houtskari Verkostosta vuotava talousvesi Parainen	22 6 6 6 m ³ /km putkea 1 400
Jätevedenpuhdistamojen puhdistustuloksen parantaminen vähentämällä pintavesivuotoja viemäriverkostoihin. Paremmiin toimivat puhdistamot myötävaikuttavat asukkaiden lähiympäristön vesistöjen puhtauteen.	Pintavesivuodot viemäriverkostoon, % Parainen Nauvo Korppoo Houtskari Saneerattuja viemärikaivoja, kpl Parainen	70 35 35 35 30

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on toimittaa kuluttajille hyvälaatuista talousvettä häiriöttä sekä puhdistaa jätevettä lupaehtojen mukaisesti.

Rahoituksellisesti vesihuoltolaitos pyrkii siihen, että se on itsensä kannattava ja että kunkin yksittäisen toiminta-alueen käyttötalous osoittaa poistojen ja rahoituskulujen jälkeen voittoa.

Vesihuoltolaitos tukee kaupungin strategiaa asumisen osalta rakentamalla toiminta-alueellaan sijaitseville uusille asuinalueille talousvesi- ja viemäriverkon.

Asiakkaiden e-palveluportaali on käytössä ja tätä e-palvelua kehitetään jatkuvasti.

Liikevaihdon jakaumassa vesihuoltolaitos pyrkii siihen, että 2/5 liikevaihdosta muodostuu perusmaksuista ja 3/5 käyttömaksuista. Vesihuoltolaitos pyrkii pitkällä aikavälillä ylläpitämään johtoverkkonsa ja laitoksensa teknisesti sellaisella tasolla, että toiminnan jatkuvuus voidaan turvata. Lähivuosien suurena haasteena on riittävän rahoituksen saaminen laitosten ja johtoverkkojen nykyisen kunnon ylläpitämiseksi.

Kunnossapito- ja korjausvelan kasvu aiheuttaa yleisesti ottaen haasteita vesihuollon toiminnalle. Alhaiset investointitasot nostavat käyttökustannuksia ja haasteet näkyvät häiriöinä asukkaiden saamissa palveluissa. Korppoon jätevedenpuhdistamon kapasiteettilaajennuksen ja LSJH:n lietteenvastanottoaseman yhteiskoordinointi on erittäin tärkeää näille investointihankkeille, koska ne vaikuttavat toisiinsa ja ovat käytön osalta kytköksissä.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kaupungininsinööri	0,3	0,5	0,5	0,08	0	0
Projekti-insinööri	0,3	0,5	0,5	0,7	1	1
Prosessi-insinööri	1	1	1	1	1	1
Putkimestari	0,7	1	1	1	1	1
Vesihuoltopäällikkö	0,5	1	1	1	1	1
Talousassistentti	1	1	1	1,34	1	1
Suunnitteluavustaja	0,7	0,5	0	0	0	0
Kartoittaja/työnjohto	1	1	1	1	0	0
Automaatioteknikko	1	1	1	1	1	1
Johtava huoltomies	0,5	0	0,2	0	0	0
Huoltomies	2	2	2	4,4	4,4	4,4
Käyttöpäällikkö	1	1	1	1	1	1
Prosessinhoitaja	2	3	3	1,75	2	2
Yhteensä	12	13,5	13,6	14,27	13,48	13,48
Projektiavustajat	0,3	0,5	0,4	0	0	0
Kesätyöntekijät	0	0	0	0,16	0,17	0,17
Yhteensä	0,6	0,5	0,4	0,16	0,17	0,17
Henkilötyövuodet yhteensä	12,6	14	14	14,43	13,65	13,65

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Fosforin puhdistusprosentti (Norrby)	96	98	95	95		
Typen puhdistusprosentti (Norrby)	71	87	70	70		
Laskuttamaton talousvesi prosentteina	17	24	22	22		
Viemäriverkostoon vuotava vesi prosentteina	58	60	70	70		
Verkostosta vuotava talousvesi (Parainen), m ³ /km	800	1 516	1 400	1400		
PARAINEN						
Laskuttamaton vesi prosentteina	17	24	23	22		
Viemäriverkostoon vuotava vesi prosentteina	60	62	62	70		
SAARISTO						
Laskuttamaton talousvesi prosentteina	7	16	6	6		
Viemäriverkostoon vuotava vesi prosentteina	36	34	35	35		
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas (tulo)	98,74	89,10	106,9	83,9		

SIVISTYSOSASTO
Sivistyslautakunta

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupungin- johtaja 2022	Kaupungin- hallitus 2022	Kaupungin- valtuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024	Muutos 2022 / TA 2021
Myyntituotot	440 241	364 234	364 976	366 476	366 476	366 476	371 972	371 972	0,6
Maksutuotot	1 042 499	1 288 500	1 099 800	1 099 800	1 099 800	1 099 800	1 116 295	1 116 295	-14,6
Tuet ja avustukset	169 162	221 800	238 000	263 800	263 800	263 800	267 755	267 755	18,9
Muut toimintatuotot	118 269	160 000	141 100	145 000	145 000	145 000	147 170	147 170	-9,4
Toimintatuotot	1 770 170	2 034 534	1 843 876	1 875 076	1 875 076	1 875 076	1 903 192	1 903 192	-7,8
Henkilöstökulut	-20 398 671	-20 757 682	-21 591 174	-21 301 588	-21 301 588	-21 301 588	-21 535 428	-21 858 467	2,6
Palvelujen ostot	-7 804 326	-8 057 642	-8 408 884	-8 345 764	-8 345 764	-8 345 764	-8 544 699	-8 681 254	3,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-757 957	-842 880	-954 360	-949 740	-949 740	-949 740	-978 253	-997 791	12,7
Avustukset	-767 911	-760 375	-754 175	-754 175	-754 175	-754 175	-776 800	-792 335	-0,8
Muut toimintakulut	-7 028 138	-7 245 690	-8 160 960	-8 160 960	-8 160 960	-8 160 960	-8 184 875	-8 201 284	12,6
Toimintakulut	-36 757 003	-37 664 269	-39 869 553	-39 512 227	-39 512 227	-39 512 227	-40 020 055	-40 531 131	4,9
Toimintakate	-34 986 833	-35 629 735	-38 025 677	-37 637 151	-37 637 151	-37 637 151	-38 116 863	-38 627 939	5,6
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 216 264	-1 287 105	0	-1 322 953	-1 322 953	-1 322 953	-1 522 953	-1 722 953	2,8
Laskennalliset erät	3 578 542	3 649 684	4 321 103	4 321 103	4 321 103	4 321 103	4 321 103	4 321 103	18,4
Netto	-32 624 555	-33 267 156	-33 704 574	-34 639 001	-34 639 001	-34 639 001	-35 318 713	-36 029 789	4,1

Varhaiskasvatus

Sivistyslautakunta

Sivistysosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Kerstin Lassinniemi, varhaiskasvatuspäällikön sijainen

Varhaiskasvatus	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	82 634	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000	71 050	71 050
Maksutuotot	816 390	1 000 000	778 300	778 300	778 300	778 300	789 973	789 973
Tuet ja avustukset	8 152	0	0	3 800	3 800	3 800	3 857	3 857
Muut toimintatuotot	1 597	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	908 773	1 070 000	848 300	852 100	852 100	852 100	864 880	864 880
Henkilöstökulut	-5 542 689	-5 611 861	-5 800 336	-5 709 824	-5 709 824	-5 709 824	-5 852 568	-5 940 356
Palvelujen ostot	-2 485 616	-2 417 336	-2 599 912	-2 598 292	-2 598 292	-2 598 292	-2 661 688	-2 705 199
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-148 533	-197 000	-199 500	-196 880	-196 880	-196 880	-202 796	-206 839
Avustukset	-447 524	-428 000	-430 000	-430 000	-430 000	-430 000	-442 900	-451 758
Muut toimintakulut	-1 066 301	-1 114 354	-1 333 985	-1 333 985	-1 333 985	-1 333 985	-1 337 878	-1 340 549
Toimintakulut	-9 690 662	-9 768 551	-10 363 733	-10 268 981	-10 268 981	-10 268 981	-10 497 830	-10 644 701
Toimintakate	-8 781 889	-8 698 551	-9 515 433	-9 416 881	-9 416 881	-9 416 881	-9 632 950	-9 779 821
Suunnitelman mukaiset poistot	-202 275	-215 077	0	-235 044	-235 044	-235 044	-235 044	-235 044
Laskennalliset erät	516 708	569 689	690 232	690 232	690 232	690 232	690 232	690 232
Nettokulut yhteensä	-8 467 456	-8 343 939	-8 825 201	-8 961 693	-8 961 693	-8 961 693	-9 177 762	-9 324 633

Toiminta 2022

Varhaiskasvatusyksikkö tarjoaa luovaa ja laadukasta toimintaa kaikilla kunta-alueilla. Lapsen oppimisen polku alkaa varhaiskasvatuksesta, joka on osa elinikäistä oppimista. Sivistysosaston strateginen toimintasuunnitelma sekä hyvinvointikertomus toimivat pohjana vuosittaisille tavoitteille, jotka vuonna 2022 ovat kestävä kehitys ja hyvinvoivat lapset ja henkilöstö. Monikielisuuden kehittämistä jatketaan sivistysosaston monikielisyysstrategian ja kielipolun pohjalta.

Palveluverkosta laaditaan suunnitelma. Yksikkö jatkaa toimintavuoden aikana toiminnan sopeuttamista ja uudelleenjärjestelyä. Varhaiskasvatuslakia on muutettu. Muutoksella selkeytettiin päiväkodin henkilöstön mitoituksista poikkeamista koskevaa 36 §:ää. Poikkeaminen suhdeluvusta ei ole sallittua henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä, ei edes yllättävissä tilanteissa. Tämä tarkoittaa sitä, että meidän on rakennettava riittävät ja toimivat sijaisjärjestelmät. Talousarviossa on otettu huomioon neljän uuden varahenkilön palkkamenot.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Sekä lasten että henkilöstön liikkumisen ja liikunnan määrän lisääminen.	Kaikki toimipaikat osallistuvat Vauhtia töppösiin – liikunnaniloa saaristossa -hankkeeseen. Vähiten liikkuvia lapsia innostetaan liikkumaan enemmän. Henkilöstö suunnittelee tietoisesti lisää liikkumista päivittäiseen toimintaan.	Liikunnasta ja liikkumisesta on tullut luonteva osa lapsiryhmän arkea. Hankkeen alkaessa vähiten liikkuneet lapset liikkuvat hankkeen päättyessä enemmän.
Tulomuutto: Sivistysosaston palvelujen profiloinnin ja niihin liittyvän viestinnän selkeyttäminen ja parantaminen.	Laaditaan viestintä- ja profiloitintsuunnitelma Paraisilla lapsiperheille tarjottavien hyvien palvelujen tuomiseksi paremmin esille.	Suunnitelma otetaan käyttöön. 1–16-vuotiaiden lasten ja nuorten määrä kasvaa.
Toiminnan kestävyys: Varhaiskasvatus profiloituu kestävää kehitystä edistävään toimintaan.	Henkilöstön Stigar – med lärkraft mot en hållbar livsstil -hankkeen eri täydennyskoulutustilaisuuksissa saama tieto jalkautetaan toimintaan.	Sosiaalista kestävyyttä, kestävää elämäntapaa ja hyvinvointia edistävä toiminta näkyy vahvasti toiminnassa.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Varhaiskasvatus jatkaa panostusta laadukkaaseen, kestävään ja luovaan toimintaan uusien lapsiperheiden houuttelemiseksi paikkakunnalle ja siten kaupungin asukasluvun lisäämiseksi.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Hallinto	3,5	3,4	3,5	3,6		
Pedagoginen henkilöstö	47,6	43,9	46,7	52,1		
Muu henkilöstö	107,8	106,4	82,1	78,5		
Henkilötyövuodet yhteensä	158,9	153,7	132,4	134,2		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset			148			
Määräaikaiset			4			
Henkilöstön lukumäärä 31.12.			152			

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
0-6-vuotiaiden lasten määrä	905	849	789	796	772	752
Kunnallisessa päivähoitossa, %-osuus 0-6-vuotiaista	78,2 % (708)	78 % (661)	88 % (694)	78 %	78 %	78 %
Yksityisessä päivähoitossa (kuntalisä), %-osuus 0-6-vuotiaista	0,4 % (4)	0,3 % (3)	0 %	0 %	0 %	0 %
Kotihoidon tuella, %-osuus 0-6-vuotiaista	8 % (72)	9 % (79)	10 % (80)	10 %	10 %	10 %
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	585	582	568	630		
Kustannus / 0-6-vuotias lapsi, €	9 790	10 344	10 848	11 830		

Ruotsinkielinen koulutus

Sivistyslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
Sivistysosasto
Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Ruotsinkielinen koulutus	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	65 421	47 522	31 299	31 299	31 299	31 299	31 768	31 768
Maksutuotot	73 837	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	101 500	101 500
Tuet ja avustukset	17 454	33 500	21 000	31 000	31 000	31 000	31 464	31 464
Muut toimintatuotot	78 797	92 600	83 300	83 300	83 300	83 300	84 548	84 548
Toimintatuotot	235 509	273 622	235 599	245 599	245 599	245 599	249 280	249 280
Henkilöstökulut	-8 099 943	-8 388 213	-8 717 428	-8 599 183	-8 599 183	-8 599 183	-8 650 320	-8 780 075
Palvelujen ostot	-2 326 981	-2 460 119	-2 620 364	-2 593 364	-2 593 364	-2 593 364	-2 653 399	-2 694 619
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-257 751	-273 830	-340 150	-340 150	-340 150	-340 150	-350 358	-357 358
Avustukset	-22 000	-25 500	-17 000	-17 000	-17 000	-17 000	-17 510	-17 860
Muut toimintakulut	-3 283 880	-3 377 874	-3 521 512	-3 521 512	-3 521 512	-3 521 512	-3 530 543	-3 536 740
Toimintakulut	-13 990 555	-14 525 536	-15 216 454	-15 071 209	-15 071 209	-15 071 209	-15 202 130	-15 386 652
Toimintakate	-13 755 046	-14 251 914	-14 980 855	-14 825 610	-14 825 610	-14 825 610	-14 952 850	-15 137 372
Suunnitelman mukaiset poistot	-623 713	-630 572	0	-684 487	-684 487	-684 487	-784 487	-884 487
Laskennalliset erät	1 756 791	1 763 247	1 846 983	1 846 983	1 846 983	1 846 983	1 846 983	1 846 983
Nettokulut yhteensä	-12 621 968	-13 119 239	-13 133 872	-13 663 114	-13 663 114	-13 663 114	-13 890 354	-14 174 876

Toiminta 2022

Ruotsinkielisen koulutuksen yksikkö tarjoaa laadukasta esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja vapaata sivistystyötä. Sivistysosaston strateginen toimintasuunnitelma päivitetään osana kaupungin strategiatyötä. Panostus kestäväan kehitykseen ja oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointiin jatkuu. Kielirajan ylittävää yhteistyötä jatketaan jalkauttamalla yhteistä Kielipolkua. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä päivitetään, samoin kuin oppilashuoltosuunnitelma. Uuden koulukampuksen suunnittelu jatkuu. Uusi koulu Houtskarín Träskissä otetaan käyttöön. Kouluverkon selvitystyö jatkuu.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Lasten ja nuorten hyvinvointi.	Monialainen yhteistyö lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä päivitetään, samoin kuin oppilashuoltosuunnitelma.	Päivitetty suunnitelma otetaan käyttöön ja niitä sovelletaan kaikissa kouluissa. Kouluterveyskyselyä seurataan.
Tulomuutto: Sivistysosaston palvelujen profiloinnin ja niihin liittyvän viestinnän selkeyttäminen.	Jatketaan viestintä- ja profilointisuunnitelman laatimista, jotta saadaan välitettyä paremmin tietoa Paraisten kaupungin erityisesti lapsiperheille tarjoamista hyvistä palveluista.	Suunnitelma otetaan käyttöön ja sitä sovelletaan.
Toiminnan kestävyys: Koulut profiloituvat kestävää kehitystä edistävään toimintaan ja tekevät työtä oppilaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin puolesta.	Kehitetään kestävyysasioiden tiimoilta resurssi- ja ideapankki yhteistyössä biosfäärialueen kanssa.	Kestävyysasioihin liittyvä aineisto tehdään valmiiksi ja otetaan käyttöön kaikissa perusopetuksen kouluissa.

	Työtä oppilaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin puolesta jatketaan.	Henkilöstölle tarjotaan luentoja ja opastusta hyvinvointiasioista.
--	--	--

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Koulutussektori jatkaa panostusta laadukkaaseen opetukseen ja hyvinvoiviin kouluihin uusien lapsiperheiden houkuttelemiseksi paikkakunnalle ja siten oppilasmäärän negatiivisen kehityksen kääntämiseksi. Parainen panostaa tulevana vuosina voimakkaasti uusiin, ajanmukaisiin oppimisympäristöihin Paraisten keskustaan rakennettavan uuden koulukampuksen myötä. Uuden luovuuskeskuksen arvioidaan olevan muuttovalmis vuonna 2023. Kouluverkon selvitystyö jatkuu ja se kytketään yhteen varhaiskasvatuksen vastaavan selvityksen kanssa, jotta palveluverkosta saadaan mahdollisimman kattava ja tehokas. Laajennetun oppivelvollisuuden seuranta jatketaan.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Hallinto	9,7	10,5	9,1	8,2		
Opetus	129,7	129,4	124,8	120,8		
Oppilashuolto	31,1	31	30,7	33,3		
Henkilötyövuodet yhteensä	170,5	170,9	164,6	162,3		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset			149			
Määräaikaiset			34			
Henkilöstön lukumäärä 31.12.			183			

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Oppilaita esiopetuksessa	121	97	96	94*	87*	79*
Oppilaita perusopetuksessa	964	1 001	1 001	972*	950*	930*
Vuosiviikkotunnit perusopetuksessa	2 301	2 332,5	2 332,5	2 261,7		
Vuosiviikkotunnit lukiossa	296	297,1	297,1	326,85		
Oppilaita lukiossa	161	165	165	185	180	180
Perusopetus						
Kustannus / asukas	765	762	788	822		
Kustannus / oppilas	12 016	11 483	11 875	12 627		
Kustannus / vuosiviikkotunti	5 034	4 923	5 096	5 426		
Vuosiviikkotunnit / oppilas	2,39	2,3	2,33	2,33		
Erityisen tuen oppilaat, %	9 %	9 %	9 %	9 %	9 %	9 %
Ryhmäkoko ka.	15	15	15	15	15	15
Koulukuljetusoppilaat, %	34%	36 %	33 %	33 %	33 %	33 %
Kuljetuskustannukset / kaikki oppilaat	709	615	663	750		
Lukio						
Nettokustannus / asukas	81	81	85	94		
Kustannus / oppilas	7 625	7 468	7 724	7 595		
Kustannus / vuosiviikkotunti	4 147	4 097	4 290	4299		
Vuosiviikkotunnit / oppilas	1,84	1,82	1,8	1,8		
Nettokustannus/asukas						
*) Talousarvio- ja suunnitelmavuosien oppilasennuste ei ota huomioon tulomuuttoa.						

Suomenkielinen koulutus

Sivistyslautakunnan suomenkielinen jaosto

Sivistysosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Katriina Sulonen, opetuspäällikkö

Suomenkielinen koulutus	Tilinpäättös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	243 189	193 312	229 777	229 777	229 777	229 777	233 224	233 224
Maksutuotot	40 931	55 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 750	50 750
Tuet ja avustukset	20 251	0	15 000	15 000	15 000	15 000	15 225	15 225
Muut toimintatuotot	12 502	15 600	15 600	15 600	15 600	15 600	15 833	15 833
Toimintatuotot	316 873	263 912	310 377	310 377	310 377	310 377	315 032	315 032
Henkilöstökulut	-5 224 666	-5 202 431	-5 292 275	-5 214 143	-5 214 143	-5 214 143	-5 209 633	-5 287 781
Palvelujen ostot	-1 673 428	-1 662 905	-1 774 461	-1 759 961	-1 759 961	-1 759 961	-1 805 343	-1 836 495
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-173 019	-176 250	-202 760	-202 760	-202 760	-202 760	-208 847	-213 019
Avustukset	-8 325	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	-7 210	-7 354
Muut toimintakulut	-1 500 211	-1 522 977	-1 724 420	-1 724 420	-1 724 420	-1 724 420	-1 728 467	-1 731 244
Toimintakulut	-8 579 649	-8 571 563	-9 000 916	-8 908 284	-8 908 284	-8 908 284	-8 959 500	-9 075 893
Toimintakate	-8 262 776	-8 307 651	-8 690 539	-8 597 907	-8 597 907	-8 597 907	-8 644 468	-8 760 861
Suunnitelman mukaiset poistot	-221 839	-288 508	0	-285 089	-285 089	-285 089	-385 089	-485 089
Laskennalliset erät	779 853	778 796	945 378	945 378	945 378	945 378	945 378	945 378
Nettokulut yhteensä	-7 704 762	-7 817 363	-7 745 161	-7 937 618	-7 937 618	-7 937 618	-8 084 179	-8 300 572

Toiminta 2022

Sivistystoimen suomenkielinen jaosto tarjoaa laadukasta esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta sekä vapaata sivistystyötä. Opetus- ja kasvatustyön paikalliset tavoitteet on kirjattu paikallisiin opetussuunnitelmiin ja näitä täydentäviin asiakirjoihin. Näiden suunnitelmien taustalla on ohjaavana kaupungin strategia. Sivistystoimen oma toimintasuunnitelma päivitetään. Opiskelija- ja oppilashuollon kehittäminen ja eri toimijoiden hyvinvointi ovat keskiössä eri kouluissa. Samoin vahvistetaan monimuotoista kieliryhmien välistä yhteistyötä.

Luovuuskeskuksen rakentamisprojekti lisää koulujen välistä yhteistyötä ja uudet oppimisympäristöt antavat mahdollisuuden uudelle toimintakulttuurille.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Lasten ja nuorten hyvinvointi.	Monialainen ja moniammatillinen yhteistyö eri hallintokuntien välillä. Yhteisöllisen oppilashuollon merkityksen vahvistaminen oppilaiden ja opiskelijoiden arjessa.	Oppilas- ja opiskelijahuolto-suunnitelmien päivitys. Toimivien koulukohtaisten kouluviihtyvyysselvitysten ja -kartoitusten laadinta. Oppilaiden osallistaminen kouluruokailun kehittämiseen.
Tulomuutto: Kiinnostavat ja laadukkaat opetuspalvelut.	Kaupungin tarjoamien laadukkaiden opetuspalveluiden markkinointi.	Viestintä- ja markkinointisuunnitelman laatiminen. Oppilasmäärän laskun kääntäminen nousuun.
Toiminnan kestävyys: Kestävä toiminta ja sosiaalinen kestävyys opetuksessa ja kasvatuksessa.	Sisäinen yrittäjyys osana yrittäjyyskasvatusta ja kestävää toimintaa koulujen monialaisena oppimiskokonaisuutena ja laaja-alaisen osaamisen painopisteenä perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.	Henkilöstön täydennyskoulutus yrittäjyyskasvatukseen. Koulukohtaiset suunnitelmat yrittäjyyskasvatukseen ja toimiva yhteistyö Yrityskylän kanssa.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Tulevina vuosina haasteena on toiminnan sopeuttaminen laskeviin oppilasmääriin, erityisesti vuosiluokilla 1-6. Tämä vaikuttaa sekä henkilöstön tilanteeseen että opetustilojen käyttöön.

Perusopetuksen vuosiluokilla 7-9 ja lukiokoulutuksessa opiskellaan lukuvuonna 2023-2024 uudessa Luovuuskeskuksessa. Tämä on tarkoittanut toimintakulttuurin muutosta ja uuteen oppimisympäristön totuttautumista.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Hallinto	7,4	11,8	6,8	7,3		
Opetus	73,9	71,3	66,8	66		
Oppilashuolto	19,6	18,3	21,1	22,6		
Henkilötyövuodet yhteensä	100,9	101,4	94,7	95,9		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset			89			
Määräaikaiset			19			
Henkilöstön lukumäärä 31.12.			108			

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Oppilaita esiopetuksessa	67	61	61	50*	49*	38*
Oppilaita perusopetuksessa	638	633	627	606*	584*	569*
Vuosiviikkotunnit perusopetuksessa	1 444	1 435	1 435	1 338		
Oppilaita lukiossa	69	71	72	70	70	70
Vuosiviikkotunnit lukiossa	203	199	199	196		
Perusopetus						
Kustannus / asukas	458	442	444	473		
Kustannus / oppilas	10 882	10 523	10 669	11 653		
Kustannus / vuosiviikkotunti	4 808	4 649	4 662	5 278		
Vuosiviikkotunnit / oppilas	2,26	2,26	2,29	2,2		
Erityisen tuen oppilaat, %	10 %	11 %	10 %	10 %		
Ryhmäkoko ka.	15	16	16	16	16	16
Koulukuljetusoppilaat, %	36%	44 %	38 %	38 %	38 %	38 %
Kuljetuskustannukset / kaikki oppilaat	765	726	773	931		
Lukio						
Kustannus / asukas	45	43	50	45		
Kustannus / oppilas	9 986	9 209	10 375	9 692		
Kustannus / vuosiviikkotunti	3 394	3 286	3 754	3 461		
Vuosiviikkotunnit / oppilas	2,94	2,80	2,76	2,8		
*) Talousarvio- ja suunnitelmavuosien oppilasennuste ei ota huomioon tulomuuttoa.						

Kansalaisopisto

Sivistyslautakunta
Sivistysosasto
Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö
Cecilia Hindersson, rehtori

Kansalaisopisto	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	55	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	105 240	116 000	131 000	131 000	131 000	131 000	132 965	132 965
Tuet ja avustukset	7 500	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 045	3 045
Muut toimintatuotot	65	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	112 859	119 000	134 000	134 000	134 000	134 000	136 010	136 010
Henkilöstökulut	-458 858	-477 551	-479 733	-475 126	-475 126	-475 126	-487 002	-494 308
Palvelujen ostot	-64 136	-63 754	-64 966	-64 966	-64 966	-64 966	-66 490	-67 537
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 667	-3 900	-5 100	-5 100	-5 100	-5 100	-5 253	-5 356
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-147 397	-148 457	-178 700	-178 700	-178 700	-178 700	-179 387	-179 859
Toimintakulut	-682 057	-693 662	-728 499	-723 892	-723 892	-723 892	-738 132	-747 060
Toimintakate	-569 198	-574 662	-594 499	-589 892	-589 892	-589 892	-602 122	-611 050
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 860	-9 860	0	-9 860	-9 860	-9 860	-9 860	-9 860
Laskennalliset erät	59 735	59 638	99 776	99 776	99 776	99 776	99 776	99 776
Nettokulut yhteensä	-519 324	-524 884	-494 723	-499 976	-499 976	-499 976	-512 206	-521 134

Toiminta 2022

Opisto palaa normaaliin toimintaan koronapandemian varjostamien vuosien jälkeen. Odotamme, että ryhmäkoot palaavat normaalille tasolle ja että kurssilaisemme löytävät takaisin kurssitoimintamme pariin. Laajennamme digitaalisia palvelujamme, otamme muun muassa käyttöön digitaaliset työsopimukset. Olemme myös kehittäneet digitaalisen järjestelmän vähentämään jonojen muodostumista kursseille. Järjestämme jälleen myös luentoja varovaisuutta noudattaen.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Hyvinvoinnin lisäämiseksi kansalaisopisto pyrkii aktiivisesti etsimään yksinäisiä ja haavoittuvassa asemassa olevia kansalaisia.	Etsimme Yksinäisyydestä yhteisöllisyyteen -hankkeen kautta yksinäisiä ja haavoittuvassa asemassa olevia ja tarjoamme heille mahdollisuuden osallistua ilmaiseksi yhdelle vapaavalintaiselle kurssille. Näin haluamme tarjota heille sosiaalista yhteyttä.	Useita uusia osallistujia opiston toiminnassa.
Tulomuutto: Tarjoamme luentoja, joita markkinoimme kaupungin rajojen ulkopuolella lisätäksemme Paraisten näkyvyyttä ja käyntejä Paraisilla.	Markkinoimme kuntarajojen ulkopuolella lisätäksemme kaupungin näkyvyyttä.	Useita luentoja, joihin osallistuu kävijöitä muista kaupungeista/kunnista.
Toiminnan kestävyys: Lisäämme opistomme digitalisointia.	Otamme käyttöön digitaaliset työsopimukset, jotka vähentävät paperin kulutusta ja postittamista.	Vähemmän kirjeitä ja paperisia sopimuksia.

Työntekijöiden hyvinvointi: Järjestetään kaupungin työntekijöille työnhyvinvointia tukemaan kursseja.	Kartoitetaan hyvä kurssien ajankohta ja halutut kurssit kyselyllä, jotka järjestetään.	Kursseille osallistuminen
---	--	---------------------------

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Kansalaisopiston kursseja järjestetään samassa laajuudessa kuin ennenkin. Yhteiskunnassa tällä hetkellä näkyvillä olevien trendien perusteella kiinnostus terveyttä ja hyvinvointia sekä käsityön ja muotoilun lyhytkursseja kohtaan kasvaa.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Rehtori	1		1	1	1	1
Kurssisuunnittelija	2		2	2	2	2
Opistos sihteeri	0,6		0,4	0,4		

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Tuntimäärä	9 039	7 686	8 500	8 700	8 700	8 700
Opiskelijoita (brutto)	5 925	4 946	4 500	5 000	5 000	5 000
Opiskelijoita (netto)	2 619		2 600	2 600	2 600	2 600
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	39	38	38	39		
Kustannus/opiskelija, €	100	115	128	118		
Kustannus/tunti, €	66	74	68	68		

Kulttuuri

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta
Sivistysosasto
Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö
Ann-Sofie Isaksson, kulttuuripäällikkö

Kulttuuri	Tilinpäätös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	25 216	27 400	29 900	31 400	31 400	31 400	31 870	31 870
Maksutuotot	5 928	17 500	40 500	40 500	40 500	40 500	41 107	41 107
Tuet ja avustukset	16 380	53 300	197 000	207 000	207 000	207 000	210 104	210 104
Muut toimintatuotot	21 109	45 800	36 200	38 100	38 100	38 100	38 669	38 669
Toimintatuotot	68 632	144 000	303 600	317 000	317 000	317 000	321 750	321 750
Henkilöstökulut	-525 991	-541 504	-761 416	-761 918	-761 918	-761 918	-780 974	-792 695
Palvelujen ostot	-528 190	-601 703	-666 292	-666 292	-666 292	-666 292	-676 590	-683 654
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 677	-41 700	-57 500	-57 500	-57 500	-57 500	-59 228	-60 412
Avustukset	-290 062	-299 875	-300 175	-300 175	-300 175	-300 175	-309 180	-315 363
Muut toimintakulut	-594 328	-652 015	-896 124	-896 124	-896 124	-896 124	-902 160	-906 303
Toimintakulut	-1 967 248	-2 136 797	-2 681 507	-2 682 009	-2 682 009	-2 682 009	-2 728 132	-2 758 427
Toimintakate	-1 898 615	-1 992 797	-2 377 907	-2 365 009	-2 365 009	-2 365 009	-2 406 382	-2 436 677
Suunnitelman mukaiset poistot	-128 454	-113 090	0	-83 660	-83 660	-83 660	-83 660	-83 660
Laskennalliset erät	207 379	221 042	425 652	425 652	425 652	425 652	425 652	425 652
Nettokulut yhteensä	-1 819 690	-1 884 845	-1 952 255	-2 023 017	-2 023 017	-2 023 017	-2 064 390	-2 094 685

Toiminta 2022

Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti yksikön toiminta-alueisiin, monia projekteja/tapahtumia on lykätty tai toteutettu vain osittain. Toimintavuoden aikana on tehtävä työtä ihmisten aktivoimiseksi uudelleen sekä tekijöiden, osallistujien että yleisön rooleissa. Hyvinvointi ja saavutettavuus ovat toimintavuoden aikana keskiössä erityisenä painopisteenä lapset ja nuoret sekä ikääntyneet. Harrastamisen Suomen mallia kehitetään, nuorisoshow toteutetaan ja vapaa-aikaohjaajat liikkuvat kesäkuukausina paikoissa, joissa nuoret kokoontuvat. Nuorten työpaja Aktiva on vuodesta 2022 alkaen osa yksikön toimintaa, mikä tulee vahvistamaan yhteistyötä. Vanhusten asumisyksiköissä ja palvelupisteissä käynnistetään säännöllinen kulttuuritoiminta. Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelujen digitaalisen alustan Kulttuurin sisältöä kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Aktiivinen vapaa-aika, osallisuus ja luovuus.	Luodaan turvallisia ja aktiivisia kokoontumispaikkoja. Kehitetään muiden toimijoiden kanssa yhteistyömuotoja, joissa avainsanat ovat osallisuus ja luovuus. Tehdään käyttäjäkysely.	Yhteistyösopimukset ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Harrastamisen Suomen mallin puitteissa toteutettavien kerhojen määrä. Uudet osallisuuden muodot.
Tulomuutto: Paraisten kaupungin imagon esille tuominen aktiivisena paikkakuntana, jossa on hyvät mahdollisuudet erilaiseen vapaa-ajantoimintaan.	Kehitetään sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa tiedottamista.	Sosiaalisessa mediassa toteutettavat kampanjat.
Toiminnan kestävyys: Sosiaalinen kestävyys / Saavutettavuuden lisääminen. Hyvinvoinnin lisääminen.	Kehitetään Kulturellin sisältöä. Ikääntyneille suunnattu ja ikääntyneiden kanssa toteutettava toiminta. Matalan kynnyksen toimintamuotojen esille tuominen.	Kulturellin käyttäjämäärä. Toimintaan osallistuvien ikääntyneiden määrä. Tiedottamisen lisääminen matalan kynnyksen toimintamuodoista ja niiden näkyväksi tekeminen.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Kulttuuriyksikön toiminnot ovat tärkeitä Paraisten imagolle aktiivisena paikkakuntana, jossa kulttuurin, liikunnan ja muun vapaa-ajantoiminnan tarjonta on paikkakunnan kokoon nähden laajaa. Tätä voitaisiin hyödyntää paremmin paikkakunnan markkinoinnissa. Hyvinvoinnista tulee kunnille yhä tärkeämpi asia ja hyvinvoiva väestö voi säästää sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Kulttuuriyksikön toiminnot (kulttuuri-, museo- ja kotiseututoiminta, liikunta, nuorisotyö ja nuorten työpaja Aktiva) voivat luoda hyvinvointia yhdessä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa. Osallisuus, saavutettavuus, yhteyden kokemus ja yhteisöllisyys sekä nähdä ja kuulla tuleminen ovat tärkeitä sekä hyvinvoinnille että kulttuuriyksikön toimintamuotojen näkökulmasta. Kaikki nämä ovat vahvuus uuden kunnan muotoutuessa sen jälkeen kun sosiaali- ja terveydenhuolto ei enää ole osa kunnan toimintaa.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kulttuuripäällikkö	1	1	0,9	1	1	1
Suunnittelija	0,4	0,4	0,15			
Museohenkilöstö	1,7	1,6	1,65	1,65	1,7	1,7
Vapaa-aikasihteeri	2	2	2	2	2	2
Liikunnanohjaaja	0,5	0,40	0,5	0,5	0,5	0,8
Vapaa-aikaohjaaja, nuorisotyöntekijä	4,6	5	4,8	4,8	4,8	4,8
Kulttuurituottaja	0,6	0,6	0,85	0,85	1	1
Kanslisti	0,3	0,25	0,3	0,3	0,3	0,3
Teknikko, vahtimestari	0,5	0,35	0,4	0,6	1	1
Hanketyöntekijät	0,6	0,3	0,7	0,6	0,6	0,4
Siviilipalvelusmies	0,7	0,5				0,6
Työllistetty, palkkatuella		0,15	0,4			

Henkilötyövuodet yhteensä	12,9	12,55	12,65	12,3	12,9	13,6
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	10	9	10	12	13	13
Määräaikaiset	5	7	8	6	4	5
Yhteensä	15	16	18	18	17	18

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Nuorisotilojen kävijämäärä	6 100	3 000	6 000	6 000	6500	6 500
Museoiden kävijämäärä	4 000	4 000	4 000	3 500	4 000	4 000
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	160 000	120 000		160 000	160 000	170 000
Kaupungin järjestämien tapahtumien kävijämäärä	16 190	9 000		14 000	14 000	16 000
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	134	126	131	158		

Kirjasto

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta
Sivistysosasto
Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö
Karolina Zilliacus, kirjastopäällikkö

Kirjasto	Tilinpäätös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	1 726	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 060	4 060
Maksutuotot	173	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	267	2 000	2 000	4 000	4 000	4 000	4 060	4 060
Muut toimintatuotot	4 199	6 000	6 000	8 000	8 000	8 000	8 120	8 120
Toimintatuotot	6 365	12 000	12 000	16 000	16 000	16 000	16 240	16 240
Henkilöstökulut	-546 525	-536 122	-539 986	-541 394	-541 394	-541 394	-554 931	-563 252
Palvelujen ostot	-113 029	-123 825	-120 889	-120 889	-120 889	-120 889	-122 929	-124 325
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-138 311	-150 200	-149 350	-147 350	-147 350	-147 350	-151 771	-154 807
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-436 021	-430 013	-506 219	-506 219	-506 219	-506 219	-506 440	-506 589
Toimintakulut	-1 233 886	-1 240 160	-1 316 444	-1 315 852	-1 315 852	-1 315 852	-1 336 071	-1 348 973
Toimintakate	-1 227 521	-1 228 160	-1 304 444	-1 299 852	-1 299 852	-1 299 852	-1 319 831	-1 332 733
Suunnitelman mukaiset poistot	-30 124	-29 998	0	-24 813	-24 813	-24 813	-24 813	-24 813
Laskennalliset erät	258 076	257 272	313 082	313 082	313 082	313 082	313 082	313 082
Nettokulut yhteensä	-999 569	-1 000 886	-991 362	-1 011 583	-1 011 583	-1 011 583	-1 031 562	-1 044 464

Toiminta 2022

Paraisten kaupunginkirjasto tarjoaa asiakkaille edelleen laadukkaita, ajankohtaisia ja kiinnostavia aineistoja ja tapahtumia sekä asukkaille avoimen olohuoneen. Kirjasto edistää hyvinvointia tukemalla lukuharrastusta, elinikäistä oppimista ja tasa-arvoista pääsyä tiedon lähteille. Kirjastot jatkavat digitoiminnan kehittämistä. Toimintavuoden aikana selvitetään mahdollisuutta lisätä yhteistyötä kaupungin asiointipisteen kanssa ja ottaa Paraisten kirjastossa käyttöön omatoimikirjastopalvelu. Selvitystä varten on saatu valtion avustusta.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Lasten ja nuorten hyvinvointi.	Kirjasto panostaa lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan. Henkilöstössä useammalla on tämä toiminta erikoisalana.	Laskemme tapahtumien ja käyntien määrän ja seuraamme yhteistyötä kaupungin muiden yksiköiden ja muiden kumppaneiden kanssa.
Tulomuutto: Sivistysosaston palvelujen profiloinnin ja niihin liittyvän viestinnän selkeyttäminen.	Jatketaan viestintä- ja profilointisuunnitelman laatimista, jotta saadaan välitettyä paremmin tietoa Paraisten kaupungin erityisesti lapsiperheille tarjoamista hyvistä palveluista.	Suunnitelma otetaan käyttöön ja sitä sovelletaan. 1–6-vuotiaiden lasten ja nuorten määrä kasvaa.
Toiminnan kestävyys: Kirjasto profiloituu sosiaalisesti kestävää kehitystä edistävään toimintaan.	Kirjasto järjestää erilaisia tapahtumia, jotka vahvistavat asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä yhteiskunnassa.	Laskemme tapahtumien ja osallistujien määrän ja seuraamme tapahtumien saamaa palautetta.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Kirjastotoiminnan kehittämistä jatketaan kirjastotoimintaa ohjaavien kansallisten suositusten ja lain mukaisesti. Kehittämistyö kaikkien saariston kirjastojen muuttamiseksi omatoimikirjastoiksi on saatettu päätökseen ja käyttäjillä on nyt huomattavasti laajemmat mahdollisuudet käyttää kirjaston palveluja. Käyttöä tullaan vuosien mittaan seuraamaan ja arvioimaan. Omatoimikirjastopalvelun käyttöönotosta ja suurempien tilojen tarpeesta Paraisten pääkirjastossa käynnistetään selvitys. Pääkirjaston tilat eivät ole toimintaan, asiakaspohjaan ja tarpeeseen nähden riittävän suuret ja tarkoituksenmukaiset.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kirjastopäällikkö	1,0	1	1,0	1	1	1
Kirjastonhoitaja	5,2	5,3	4,35	4	4	4
Palvelusuunnittelija	1,0	1,0	1,0	1	1	1
Kirjastovirkailija	3,0	2,2	2,0	2	2	2
Erikoiskirjastovirkailija	2,1	3,0	3,40	3,6	3,6	3,6
IT-pedagogi	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Lastenhoitaja			0,20			
Hanketyöntekijä	0,1	0,4				
Kesätyöntekijä	0,2					
Henkilötyövuodet yhteensä	12,7	13,0	12,05	11,7	11,7	11,7
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	12	14	14	12	13	13
Määräaikaiset	2	3	1	1		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	14	17	15	13	13	13

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kirjastojen määrä	5	5	5	5	5	5
Fyysiset käynnit	142 246	91 893	120 000	140 000	140 000	140 000
Verkkokäynnit	62 517	51 866	65 000	70 000	70 000	70 000
Lainojen kokonaismäärä	160 827	141 863	150 000	150 000	150 000	150 000
Lainaaajien määrä	5 375	4 921	5 300	5 300	5 300	5 300
Fyysiset käynnit / asukas	9,2	6,09	8,0	9,3	9,3	9,3
Lainojen kokonaismäärä / asukas	10,5	9,40	10,02	10,0	10,0	10,0
Lainaaajia asukkaista	0,35	0,32	0,35	35%	35%	35%
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	79	81	81	87		

Joukkoliikenne

Sivistyslautakunta

Sivistisosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Joukkoliikenne	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	22 000	22 000	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	99 158	130 000	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	121 158	152 000	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-612 946	-728 000	-562 000	-542 000	-542 000	-542 000	-558 260	-569 425
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-612 946	-728 000	-562 000	-542 000	-542 000	-542 000	-558 260	-569 425
Toimintakate	-491 788	-576 000	-562 000	-542 000	-542 000	-542 000	-558 260	-569 425
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-491 788	-576 000	-562 000	-542 000	-542 000	-542 000	-558 260	-569 425

Toiminta 2022

Parainen-Turku-välin linja-autoliikennöintiä koskeva sopimus (linjat 801-802, 901-904) päättyy 31.5.2022. Varsinais-Suomen ELY-keskus valmistelee hankinnan ja toimittaa kaupungille hankintaehdotuksen, jonka pohjalta se voi aloittaa kilpailutuksen. Tulevassa hankinnassa on sovellettava lakia ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Se edellyttää, että paikallisliikenteen linja-autojen osalta (linjat 801-802) tilaajan on vaadittava ympäristöystävällistä kalustoa tietty %-osuus vuosittain hankittavasta liikenteestä.

Tehdään selvitys joukkoliikenteestä ja kutsutakseista yhteistyössä lähilautakuntien kanssa tulevana vuoden aikana.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Tulomuutto.	Paraisten ja Turun välisten linja-autoyhteyksien hyvä palvelutaso.	Kokonaismatkamäärä vuodessa.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Paraisten ja Turun välisen linja-autoliikenteen sopimuskausi päättyy toukokuussa 2022. ELY-keskus aloittaa uuden kilpailutuksen.

Tulevassa hankinnassa tietyn prosenttiosuuden linja-autoista on oltava ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista annetun lain mukaisia ”puhtaita ajoneuvoja”.

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Parainen-Turku-linja-autoliikenteen kokonaismatkamäärä vuodessa				265 000	330 000	340 000
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	27	33	22	36		

SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO

Sosiaali- ja terveyslautakunta

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupungin- johtaja 2022	Kaupungin- hallitus 2022	Kaupungin- valtuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024	Muutos 2022 / TA 2021 %
Myyntituotot	1 350 863	1 093 663	1 174 550	1 174 550	1 174 550	1 174 550	0	0	7,4
Maksutuotot	4 332 808	4 662 598	5 043 456	5 043 456	5 043 456	5 043 456	0	0	8,2
Tuet ja avustukset	813 361	717 525	607 500	607 500	607 500	607 500	0	0	-15,3
Muut toimintatuotot	555 450	659 347	678 810	678 810	678 810	678 810	0	0	3,0
Toimintatuotot	7 052 482	7 133 133	7 504 316	7 504 316	7 504 316	7 504 316	0	0	5,2
Henkilöstökulut	-21 837 117	-22 543 864	-23 589 466	-23 374 411	-23 374 411	-23 374 411	0	0	3,7
Palvelujen ostot	-36 620 183	-37 536 713	-37 822 883	-37 755 983	-37 755 983	-37 755 983	0	0	0,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 911 892	-2 049 821	-1 756 795	-1 707 682	-1 707 682	-1 707 682	0	0	-16,7
Avustukset	-2 059 450	-2 078 246	-2 220 180	-2 140 180	-2 140 180	-2 140 180	0	0	3,0
Muut toimintakulut	-4 401 070	-4 493 164	-5 197 462	-5 225 803	-5 225 803	-5 225 803	0	0	16,3
Toimintakulut	-66 829 711	-68 701 808	-70 586 786	-70 204 059	-70 204 059	-70 204 059	0	0	2,2
Toimintakate	-59 777 229	-61 568 675	-63 082 470	-62 699 743	-62 699 743	-62 699 743	0	0	1,8
Suunnitelman mukaiset poistot	-479 331	-518 789	-21 637	-489 220	-489 220	-489 220	0	0	-5,7
Laskennalliset erät	2 112 357	2 104 428	2 697 928	2 697 928	2 697 928	2 697 928	0	0	28,2
Netto	-58 144 203	-59 983 036	-60 406 179	-60 491 035	-60 491 035	-60 491 035	0	0	0,8

Sosiaali- ja terveyshallinto

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveysosasto

Miia Lindström, sosiaali- ja terveysjohtaja

Sosiaali- ja terveyshallinto	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-234 491	-243 724	-257 048	-258 027	-258 027	-258 027	0	0
Palvelujen ostot	-28 440	-70 632	-78 467	-78 467	-78 467	-78 467	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-578	-3 521	-2 950	-2 950	-2 950	-2 950	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-23 188	-24 344	-33 083	-33 083	-33 083	-33 083	0	0
Toimintakulut	-286 696	-342 221	-371 548	-372 527	-372 527	-372 527	0	0
Toimintakate	-286 696	-342 221	-371 548	-372 527	-372 527	-372 527	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	13 737	13 602	18 668	18 668	18 668	18 668	0	0
Nettokulut yhteensä	-272 959	-328 619	-352 880	-353 859	-353 859	-353 859	0	0

Toiminta 2022

Sosiaali- ja terveysosasto tuottaa lakisääteisiä sosiaali- ja terveyspalveluja ja muita palveluja niitä tarvitseville paraislaisille ja ulkopaikkakuntalaisille. Palveluihin kuuluvat sosiaalipalvelut ja perhepalvelut, vanhustenhuolto sekä perusterveydenhuollon terveyden- ja sairaanhoitopalvelut. Paraisten kaupunki käyttää pääasiassa Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin tuottamia erikoissairaanhoidon palveluja sekä Kärkulan kuntayhtymän tuottamia ruotsinkielisiä erityishuollon palveluja ja KTO:n tuottamia suomenkielisiä erityishuollon palveluja näiden kuntayhtymien jäsenkuntana. Lisäksi käytetään tarvittaessa ostopalveluja.

1.7.2021 käynnistyi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, minkä seurauksena kaupungin sosiaali- ja terveydenhuolto siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Vuonna 2022 osasto valmistautuu hyvinvointialueen organisaatioon liittymiseen. Muutostyötä tehdään alueellisesti pääasiassa viiden laajan hankekokonaisuuden ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman kautta.

Sosiaali- ja terveysosasto jatkaa pyrkimyksiään kehittää toimintaansa valtakunnallisten ja alueellisten linjausten mukaisesti. Pitkän aikavälin talouden tasapainottamisohjelma, jonka tavoitteena on kustannuskehityksen hillitseminen, etenee. Sosiaali- ja terveyshallinnon talousarvio kasvaa vuodelle 2022. Käyttöön suunnitellaan otettavan uusi palvelusetelimuoto ja sosiaalipalvelu- ja perheyksikön yhteisten työprosessien jäsentämiseen on suunniteltu käytettävän konsultointipalveluja. Sote-uudistuksen valmistelusta ja alueelliseen rakenneuudistushankkeeseen osallistumisesta aiheutuu kustannuksia, kuten myös osa-aikaisesta hanketyöntekijästä. Hanketyöntekijäkustannukset korvataan myöhemmin.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
<p>Kaupungin strategia:</p> <p>Paraisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaaminen hyvinvointialueen linjausten mukaisesti.</p> <p>Yksikkö- ja toimialarajat ylittävä yhteistyö, jonka tavoitteena on tarjota palveluja "kaikki yhdeltä luukulta" -periaatteella.</p>	<p>Palvelujen yhteensovittaminen yksikkörajojen ylitse.</p> <p>Hyvinvointikeskuksen rakentaminen.</p>	<p>Sosiaalipalvelujen ja perheyksikön yhdistäminen, yhteiset työprosessit.</p> <p>Sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnon keskittäminen hyvinvointikeskukseen.</p> <p>Tilat tehokkaassa käytössä.</p>
<p>Tulomuutto:</p> <p>Laadukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjoaminen.</p>	<p>Tarpeiden mukaisten palvelujen tarjoaminen.</p> <p>Asiakkaiden ja potilaiden valinnanvapaus.</p>	<p>Palvelusetelien laajentaminen useampaan kuin yhteen palvelumuotoon.</p>
<p>Toiminnan kestävyys:</p> <p>Sosiaali- ja terveydenhuollon hyvinvoiva henkilöstö.</p> <p>Talouden tasapainottaminen.</p>	<p>Aktiivinen rekrytointi.</p> <p>Yhteiset kokoukset.</p> <p>Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteiden täytäntöönpano.</p>	<p>Kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön rekrytointi.</p> <p>Henkilöstön osallisuus kehittämissuunnitelmissa.</p> <p>Kustannuskehityksen suuntaan vaikuttaminen talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteillä.</p>

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Sosiaali- ja terveydenhuollolla on edessään merkittävä kansallinen uudistus, jonka seurauksena toiminta erotetaan kunnista yhdessä pelastustoimen kanssa alueellisille hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Lähivuosina Parainen kehittää sosiaali- ja terveyspalveluja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen linjausten mukaisesti. Palveluja tehostetaan ja niistä kehitetään kustannustehokas ja kilpailukykyinen kokonaisuus tulevan toiminnan turvaamiseksi Paraisten kaikilla kunta-alueilla hyvinvointialueen alaisuudessa.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Hallinnollinen henkilöstö	2,8	3,0	3,0	3,35	-	-
Henkilötyövuodet yhteensä	2,8	3,0	3,0	3,35	-	-
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	3,0	3,0	3,0	3,0	-	-
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,35	-	-
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	3	3,0	3,0	3	-	-

Nettokustannus/asukas	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Nettokustannus/asukas, €	19,38	19,02	20,6	24,9	-	-

Sosiaalipalvelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveysosasto
Miia Lindström, sosiaali- ja terveysjohtaja
Heidi Ulriksson, sosiaalipalvelupäällikkö

Sosiaalipalvelut	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	224 522	178 579	179 000	179 000	179 000	179 000	0	0
Maksutuotot	104 670	128 416	127 300	127 300	127 300	127 300	0	0
Tuet ja avustukset	235 892	246 100	251 000	251 000	251 000	251 000	0	0
Muut toimintatuotot	67 688	114 468	150 100	150 100	150 100	150 100	0	0
Toimintatuotot	632 771	667 563	707 400	707 400	707 400	707 400	0	0
Henkilöstökulut	-1 276 486	-1 301 636	-1 744 369	-1 744 756	-1 744 756	-1 744 756	0	0
Palvelujen ostot	-6 067 738	-6 303 395	-6 085 084	-6 085 084	-6 085 084	-6 085 084	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 460	-18 060	-24 932	-24 932	-24 932	-24 932	0	0
Avustukset	-1 397 315	-1 373 499	-1 460 264	-1 380 264	-1 380 264	-1 380 264	0	0
Muut toimintakulut	-298 985	-313 101	-334 549	-334 549	-334 549	-334 549	0	0
Toimintakulut	-9 065 983	-9 309 691	-9 649 198	-9 569 585	-9 569 585	-9 569 585	0	0
Toimintakate	-8 433 212	-8 642 128	-8 941 798	-8 862 185	-8 862 185	-8 862 185	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-572	-572	0	-4 221	-4 221	-4 221	0	0
Laskennalliset erät	146 335	148 980	160 524	160 524	160 524	160 524	0	0
Nettokulut yhteensä	-8 287 448	-8 493 720	-8 781 274	-8 705 882	-8 705 882	-8 705 882	0	0

Toiminta 2022

Sosiaalipalveluyksikön tuottamat palvelut perustuvat sosiaalihuollon voimassa olevaan lainsäädäntöön ja erikoislainsäädäntöön. Sosiaalipalvelut perustuvat siihen, että subjektiiviseen oikeuteen kuuluvia sosiaalipalveluja myönnetään lain edellyttämällä tavalla. Muita sosiaalipalveluja myönnetään harkinnanvaraisina ja osoitettujen määrärahojen mukaisessa laajuudessa.

Toiminta käsittää yksikön hallinnon sekä seuraavat osatoiminnot: ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki, kehitysvammahuolto, vammaispalvelut, kuntouttava työtoiminta, alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuki, päihdehuolto, sosiaalihuollon tukiasuminen, työllistämistuki, sosiaaliasiamiespalvelut, päivä- ja työtoimintakeskus ja pakolaistoiminta.

Visiona on sosiaalipalvelujen tuottaminen lähipalveluperiaatteen mukaisesti tarpeen edellyttämässä laajuudessa kelpoisuusvaatimukset täyttävien, riittävien henkilöstöressurssien voimin. Kuntalaisille tarjottavien sosiaalipalvelujen järjestämisen pitkäjänteinen suunnittelu. Henkilöstömitoitus vastaa työmäärää.

Ennusteen mukaan työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset jatkavat kasvuaan. Tulonsa menettäneet yrittäjät ovat tietyin ehdoin kunnan työmarkkinatukiosuuslistalla vuonna 2021. Syksyllä 2021 tällä ns. sakkomaksulistalla oli 40 yrittäjää, ja on epäselvää, päättääkö maan hallitus jatkaa tätä vielä vuonna 2022. Budjetoinnissa varaudutaan siihen, että yrittäjät ovat edelleen mukana listalla.

Kasvava ryhmä ovat neuropsykiatrisesti oireilevat lapset ja nuoret. Tämä ryhmä jää helposti yhteiskunnan eri tukimuotojen väliin. Vaikeavammaisuuden kriteeri täyttyy näiden lasten ja nuorten kohdalla vain harvoin, mikä on lain mukainen edellytys esimerkiksi henkilökohtaisen avun myöntämiselle. Ammatillisia tukihenkilöitä voidaan myöntää sopeutumisvalmennuspalvelumuodon puitteissa budjetoidut määrärahat huomioon ottaen. Keskustelu neuropsykiatrisesti oireilevista nuorista on laajempikin aihe kunnassa. Näitä palveluja tarvitsevien nuorten määrän arvioidaan kasvavan ja se otetaan huomioon budjetoinnissa. Sosiaalipalveluihin budjetoidaan määrärahat yhden nepsy-valmentajan kouluttamiseen ostopalvelujen vähentämiseksi pitkällä aikavälillä.

Päihde- ja mielenterveyshuollon asiakkaat ovat kasvava ryhmä, joka tarvitsee laaja-alaista tukea arjen hallintaan. Asiakkaiden kotona säännöllisesti ja tavoitteellisesti käyvien kenttätöntekijöiden palkkaaminen on tuottanut hyvää tulosta sekä taloudellisesti että toiminnallisesti näiden asiakkaiden elämänhallinnan pitkäjänteisessä tukemisessa. Näitä ostopalveluja voidaan vähentää edelleen myös vuonna 2022.

Vammaisten arjessa annettava asumisen tuki, joka on toteutettu muuttamalla Kärkullan kuntayhtymältä hankittuja ostopalveluja omaksi palvelutuotannoksi, on onnistunut hyvin. Kaupungilla on sen ansiosta nyt parempi tietämys tuen tarpeesta. Tarkoituksena on lisätä omaa tuotantoa palkkaamalla vielä yksi kenttätöntekijä. Tällöin kaupunki voisi ottaa vastattavakseen miltei kaikki kategoriaan 1 ja 2 kuuluvat kotona annettavaa asumisen tukea saavat asiakkaat. Kenttätöntekijän palkkaaminen tuo säästöä.

Kiikarin toiminta siirtyy vuoden alusta uusiin tarkoituksenmukaisiin tiloihin. Tämä lisää mahdollisuuksia laajentaa kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen toimintaa. Visiona on myös pystyä tuottamaan pieni osa tällä hetkellä ostopalveluna hankittavasta päivätoiminnasta.

Aikuissosiaalityön asiakasmäärä ylittää reilusti sosiaalityöntekijöiden suositellun määrän. Valtakunnallisen suosituksen mukaan määrän tulee olla enintään 35–50 asiakasta sosiaalityöntekijää kohden, kun keskiarvo Paraisilla on tällä hetkellä yli 80 asiakasta sosiaalityöntekijää kohden. Henkilöstön työhyvinvointi on vaarantunut eikä palautumiseen, työn kehittämiseen, suunnitelmien toteuttamiseen tai ennaltaehkäisevään työhön ole aikaa. Korjaavat toimenpiteet asiakastyössä tulevat pidemmän päälle kalliiksi ja vaativat paljon työtä. Sosiaaliohjaajan palkkaaminen helpottaisi tilannetta ja auttaisi samaan käyntiin sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan parityöskentelyyn perustuvan järjestelmän, jota sovelletaan myös perheyksikössä. Parityöskentelyn kannalta ihanteellinen tilanne olisi sama määrä sosiaalityöntekijöitä ja sosiaaliohjaajia, nykyisin suhde on 5:3. Yhtenä sosiaalipalvelujen ja perheyksikön yhdistämisen tarkoituksena on yhtenäistää työprosesseja. Näin ollen ainakin yhden sosiaaliohjaajan palkkaaminen aikuissosiaalityöhön on perusteltua, ja se budjetoidaan vuodelle 2022. Alkukesästä 2021 alkaen sosiaaliohjausta varten on myös jouduttu ostamaan työvoimaa yhtenä päivänä viikossa.

Vanhustenhuollolla on ollut palkkamäärärahat puolta sosiaalityöntekijän virkaa varten eikä puolipäiväistä sosiaalityöntekijää ole onnistuttu rekrytoimaan. Ikääntyneiden määrä kasvaa ja heidän sosiaaliset ongelmansa ja haasteensa käyvät entistä monisyisemmiksi, joten geriatriaan ja vanhustyöhön erikoistuneen, kelpoisuusvaatimukset täyttävän kokopäivätoimisen sosiaalityöntekijän palkkaaminen on välttämätöntä. Sosiaalityöntekijän palkkaaminen aikuissosiaalityön tiimiin mahdollistaisi kollegiaalisen tiimin tuen ja antaisi sosiaalityöntekijälle laajemman pohjan toimia ja helpottaisi todennäköisesti rekrytointia. Substanssijohtaminen säilyisi vanhustenhuollossa ja sosiaalipalvelupäällikkö toimisi käytännössä hallinnollisena esimiehenä.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Henkilöstön tietoisuuden lisääminen kaupungin strategiasta.	Kaupungin strategian käsittely erilaisissa henkilöstökokouksissa ja kehityskeskusteluissa.	Kaupungin strategia näkyy luontevana osana päivittäistä työtä.
Tulomuutto: Laadukkaiden palvelujen tarjoaminen.	Monipuoliset matalan kynnyksen palvelut kohtuullisessa ajassa.	Ilmoitusten ja hakemusten käsittelyaikojen seuranta.
Toiminnan kestävyys: Hyvinvoiva henkilöstö.	Valtakunnallisesti suositellussa asiakasmäärässä pysyminen. Henkilöstö osallisena työn suunnittelussa.	Asiakasmäärän ja muiden sellaisten työhön liittyvien tekijöiden säännöllinen seuranta, jotka vaikuttavat mahdollisuuksiin työskennellä ammattieettisesti kestäväällä tavalla.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Kunnan sosiaalipalvelujen vahvistaminen tulevaa hyvinvointialuetta ajatellen. Aktiivinen osallistuminen erilaisiin sote-hankkeisiin ja suunnitteluryhmiin on tärkeää kunnan erityisolosuhteiden kannalta.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Hallinnollinen henkilöstö	3,2	3,2	3,2	3	-	-
Sosiaalityöntekijä	5,5	6	6	7	-	-
Ohjaaja	5,0	7	7	8	-	-
Koordinaattori	3,0	2	2	2	-	-
Lähihoitaja	1,0	3	2,4	3,4	-	-
Koulunkäynninohjaaja	0,5		2,35	2,35	-	-
Valvoja	1,0	0	0	0	-	-
Liikenneassistentti	1,0	0,2	0,2	0,2	-	-
Henkilötyövuodet yhteensä	20,2	23,75	23,15	25,95	-	-
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	23	20,40	22,15	23	-	-
Määräaikaiset	1	3,35	1	2	-	-
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	24	23,75	23,15	25	-	-

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Toimeentulotukea saavat taloudet	289	281	300	285	-	-
Kuljetuspalvelua saavat henkilöt	269	244	270	250	-	-
Kehitysvammahuolto/asiakasmäärä	79	76	80	76	-	-
Vammaispalvelu/asiakasmäärä	278	239	289	240	-	-
Omaishoitoa saavat henkilöt, 0-64 v.	80	65	70	65	-	-
Toimeentulotuki/asukas, €	13	12	9	11	-	-
Toimeentulotuki/talous, €	672	626	450	561	-	-
Vammaispalvelu/asukas, €	162	145	162	169	-	-
Kehitysvammahuolto/asukas, €	231	231	232	225	-	-
Omaishoito/asukas, €	48	40	40	43	-	-
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	571	559	577	593	-	-

Perhepalvelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveysosasto

Miia Lindström, sosiaali- ja terveysjohtaja

Anna Tähtinen, vt. perheyksikön päällikkö

Perhepalvelut	Tilinpäätös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	43 490	37 000	37 000	37 000	37 000	37 000	0	0
Maksutuotot	44 375	34 000	34 000	34 000	34 000	34 000	0	0
Tuet ja avustukset	128 754	106 000	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	374	0	374	374	374	374	0	0
Toimintatuotot	216 993	177 000	71 374	71 374	71 374	71 374	0	0
Henkilöstökulut	-1 330 674	-1 461 650	-1 390 863	-1 390 903	-1 390 903	-1 390 903	0	0
Palvelujen ostot	-2 417 654	-2 054 535	-1 745 419	-1 715 419	-1 715 419	-1 715 419	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 289	-48 051	-41 863	-22 650	-22 650	-22 650	0	0
Avustukset	-104 407	-104 923	-102 000	-102 000	-102 000	-102 000	0	0
Muut toimintakulut	-104 279	-115 313	-80 157	-80 157	-80 157	-80 157	0	0
Toimintakulut	-3 977 303	-3 784 472	-3 360 302	-3 311 129	-3 311 129	-3 311 129	0	0
Toimintakate	-3 760 310	-3 607 472	-3 288 928	-3 239 755	-3 239 755	-3 239 755	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 637	-21 637	-21 637	-24 223	-24 223	-24 223	0	0
Laskennalliset erät	12 524	13 916	38 356	38 356	38 356	38 356	0	0
Nettokulut yhteensä	-3 769 423	-3 615 193	-3 272 209	-3 225 622	-3 225 622	-3 225 622	0	0

Toiminta 2022

Perheyksikön toimintaan kuuluvat sosiaalihuoltolain mukainen lapsiperhetyö, lastensuojelu, perheneuvola sekä virka-aikainen sosiaalipäivystys. Virka-ajan ulkopuolinen sosiaalipäivystys ja lastenvalvojan palvelut tuotetaan maakunnallisesti.

Perheyksikkö ja sosiaalipalveluyksikkö tullaan vuoden 2022 alusta yhdistämään, jolloin yhteistyö molempien toimintojen osalta tulee olemaan tiiviimpää ja yhteistyöhön pystytään panostamaan enemmän.

Talouden tasapainottamiseen kiinnitetään huomiota ja pyritään monialaisella yhteistyöllä vähentämään ostopalveluja. Palveluja ostettaessa käytetään mahdollisuuksien mukaan kilpailutuksessa parhaiten menestyneitä palveluita. Tällä tavalla ostopalveluiden menoja pystytään jonkin verran alentamaan. Ostopalveluja voidaan pienentää myös kahden uuden sosiaaliohjaajan (sosionomi) toimen lisäyksellä. Uudet sosiaaliohjaajat tulisivat toimimaan jo olemassa olevien perhetyöntekijöiden tiimissä. Työntekijöiden rekrytoinnilla pystytään arvion mukaan säästämään noin 12 000 €/kk eli vuositasolla 153 600 €.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Tietoisuuden lisääminen kaupungin strategiasta.	Kaupungin strategian tekeminen tutuksi kaikille organisaatiossa.	Pyritään tuomaan strategia näkyväksi työntekijöille esimerkiksi kehityskeskusteluiden kautta. Tavoite on käydä jokaisen kanssa kaksi kertaa vuodessa kehityskeskustelu.
Tulomuutto: Pyritään lisäämään Paraisten houkuttelevuutta lapsiperheiden keskuudessa.	Hyvät, oikea-aikaiset ja laadukkaat palvelut lapsiperheille.	Keräämällä säännöllisesti asiakaspalautetta, osallistamalla palveluidemme käyttäjiä palveluiden kehittämiseen sekä jatkuvasti tarkastelemalla omaa toimintaamme. Palveluiden laatu varmistetaan asiakaskyselyillä, jotka annetaan säännöllisesti tiedoksi.
Toiminnan kestävyys: Sujuva yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Jatkuvuuden varmistaminen työntekijöiden osalta.	Hyvinvointikeskus mahdollistaa tiiviin yhteistyön muiden toimijoiden kanssa. Yhteiset tilat luovat mahdollisuuksia tehdä asiakastyötä yhdessä ja konsultoida toista ammattilaista. Työntekijät sitoutuvat työhön paremmin, kun yhteistyö on sujuvaa ja asiakkaalle saa helposti tukea muilta toimijoilta.	Pyritään aktiivisesti lisäämään kontakteja muihin hyvinvointikeskuksessa työskenteleviin. Otetaan muut keskuksen toimijat mukaan työskentelemään asiakkaan kanssa. Pyritään vaikuttamaan siihen, että työmäärät olisivat kohtuullisia, sekä siihen, että työtä pystyttäisiin tekemään eettisesti kestäväällä pohjalla.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Perheyksikön keskeisimmät haasteet ja riskit liittyvät kuntalaisten palvelutarpeisiin ja perheyksikön kykyyn vastata näihin tarpeisiin. Perheyksikön tarjoamissa palveluissa valtakunnallinen trendi on yhä edelleen palveluiden kysynnän kasvu, eikä Parainen poikkea tästä kehityksestä. Laadukkaalla ja pitkäjänteisellä sosiaalihuollon palveluiden ja toimintatapojen kehittämisellä sekä tiiviillä yhteistyöllä muiden toimijoiden kanssa voidaan kustannusten kehitykseen kuitenkin vaikuttaa.

Tuleva hyvinvointialueelle siirtyminen tulee vaikuttamaan myös perheyksikön työssä vuonna 2022. Perheyksikköä nykyisessä muodossaan ei todennäköisesti ole enää vuonna 2023, mutta palvelut jossakin muodossa säilyvät Paraisilla tulevaisuudessakin.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Hallinnollinen henkilöstö	3,0	1	1	1	-	-
Sosiaalityöntekijä	2,0	2	2	2	-	-
Lastensuojelun sosiaalityöntekijä	3,0	3	3	3	-	-
Lastenvalvoja	1,0	0,25	0	0	-	-
Perheohjaaja						
Perhetyöntekijä		9	3	3	-	-
Sosiaaliohjaaja	6,0		6	6 + 2 uutta sos.ohjaajaa	-	-
Perheneuvoja	2,0		2	2	-	-
Toiminnanjohtaja			1	0	-	-
Nuoriso-ohjaaja	4,0	4	3	0	-	-
Kanslisti		1	1	1	-	-
Henkilötyövuodet yhteensä	21,0	22,25	22	20	-	-
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	19,4	22,25	22	20	-	-
Määräaikaiset	1,9					
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	21,3	22,25	22	20	-	-

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Laitoshoidon ja perhekotien hoitovuorokaudet (LsL)	5 884	3 757	6 000	5 000	-	-
Perhehoidon hoitovuorokaudet (LsL)	3 489	3 325	4 000	4 000	-	-
Niiden lasten lukumäärä, joille tehty palvelutarpeen arviointi	100	109	200	200	-	-
Lastensuojelun piirissä olleet lapset ja nuoret (LsL)	245	238	150	200	-	-
Ehkäisevän lastensuojelun piirissä olleet lapset ja nuoret (ShL)	263	348	200	200	-	-
Lastensuojeluilmoitukset	474	440	420	420	-	-
Perhehoidon hoitovuorokaudet/vuorokausien määrä yhteensä (%)	37	47	40	44 %	-	-
Laitoshoito, €/vuorokausi	208	328	180	146	-	-
Perhehoito, €/vuorokausi	140	103	94	102	-	-
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	229	249	202	217	-	-

Vanhustenhuolto

Sosiaali- ja terveyslautakunta
 Sosiaali- ja terveysosasto
 Miia Lindström, sosiaali- ja terveysjohtaja
 Ulrika S. Lundberg, vanhustyön päällikkö

Vanhustenhuolto	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	282 898	41 600	115 100	115 100	115 100	115 100	0	0
Maksutuotot	2 652 526	2 913 682	3 223 956	3 223 956	3 223 956	3 223 956	0	0
Tuet ja avustukset	361 923	313 000	310 000	310 000	310 000	310 000	0	0
Muut toimintatuotot	484 800	540 629	525 086	525 086	525 086	525 086	0	0
Toimintatuotot	3 782 146	3 808 911	4 174 142	4 174 142	4 174 142	4 174 142	0	0
Henkilöstökulut	-9 118 269	-9 280 170	-9 782 300	-9 673 987	-9 673 987	-9 673 987	0	0
Palvelujen ostot	-4 755 292	-5 285 492	-5 413 491	-5 376 591	-5 376 591	-5 376 591	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-489 452	-578 198	-492 810	-474 910	-474 910	-474 910	0	0
Avustukset	-557 728	-599 824	-657 916	-657 916	-657 916	-657 916	0	0
Muut toimintakulut	-1 961 595	-2 017 655	-2 331 937	-2 360 278	-2 360 278	-2 360 278	0	0
Toimintakulut	-16 882 337	-17 761 339	-18 678 454	-18 543 682	-18 543 682	-18 543 682	0	0
Toimintakate	-13 100 190	-13 952 428	-14 504 312	-14 369 540	-14 369 540	-14 369 540	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-244 268	-250 614	0	-249 417	-249 417	-249 417	0	0
Laskennalliset erät	935 269	937 054	1 168 599	1 168 599	1 168 599	1 168 599	0	0
Nettokulut yhteensä	-12 409 190	-13 265 988	-13 335 713	-13 450 358	-13 450 358	-13 450 358	0	0

Toiminta 2022

Vanhustenhuolto tarjoaa kaupungin asukkaille neuvontaa ja ohjausta ikääntyneitä koskeissa asioissa sekä ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa toimintaa eri muodoissa ja vastaa moniammatillisesta tarpeiden selvittämisestä. Lisäksi yksikkö tarjoaa tukipalveluja sekä kotihoitoa ikääntyneille. Yksikkö tarjoaa tehostettua tai tavallista palveluasumista sekä vastaa omaishoidon tuesta, johon sisältyy ikääntyneitä tukeva toiminta.

Toiminnassa tapahtuvat muutokset merkitsevät panostuksen lisäämistä ennaltaehkäisevään ja kuntouttavaan toimintaan ja tukipalvelujen ja kotihoidon tarjontaan riittävässä laajuudessa muun muassa toiminnassa käytettävien uusien digitaalisten ratkaisujen avulla. Ikääntyneiden määrän kasvaessa varmistetaan tehostetun palveluasumisen saatavuus ja sitä täydennetään tavallisella palveluasumisella. Investointitalousarvioon varataan riittävät resurssit ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman toimeenpanon suunnitteluun. Palvelusetelit otetaan aktiivisesti käyttöön eri palvelumuodoissa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
<p>Kaupungin strategia: Paraisten kaupungin strategian ja sote-uudistusta koskevien valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti tavoitteena on, että kunta tarjoaa yksilöllisiä palveluja, joissa asukkaita kuullaan ja osallistetaan. Palvelujen saavutettavuutta ja jatkuvuutta tulee parantaa. Ikääntyneiden ennaltaehkäiseviä palveluja lisätään, minkä lisäksi varmistetaan, että palvelut vastaavat tarpeita ja että tukitoimenpiteisiin ryhdytään ajoissa.</p>	<p>Senioripisteen toimintaa laajennetaan ja kehitetään, ja sen palveluja tarjotaan ja toimintaa ylläpidetään kaikilla kunta-alueilla. Ennaltaehkäisyyn panostetaan enemmän tekemällä terveystarkastuksia myös nuoremmille senioreille, järjestämällä yksilöllistä ryhmätoimintaa, kuntoutusta ja etsivää toimintaa sekä panostamalla voimakkaammin omaishoidon näkyvyyden lisäämiseen. Senioripiste kehittää toimintaansa erityisen haavoittuvassa asemassa olevien kohderyhmien (päihdeongelmaiset ikääntyneet, yksinäiset muistisairaajat henkilöt, aviopuolisonsa menettäneet henkilöt) hyvinvoinnin tukemiseksi.</p> <p>Palveluohjausta kehitetään niin, että ikääntyneet saavat nopeasti ja helposti vastauksen kysymyksiinsä ja ohjausta samasta puhelinnumerosta, ja luodaan kynnyksetöntä toimintaa. Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa lisätään. Sosiaalityöntekijän saatavuus varmistetaan yhteistyössä sosiaalipalvelujen kanssa.</p> <p>Palvelutarpeen ja toimintakyvyn sekä kuntoutusmahdollisuuksien arviointimittarit otetaan käyttöön kaikissa yksiköissä.</p> <p>Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään laajemmin koko vanhustenhuollossa asiakkaiden tavoittamiseksi paremmin, asiakkaiden turvallisuuden lisäämiseksi ja toiminnan tehostamiseksi.</p>	<p>Kuntouttavan päivätoiminnan ja ryhmien asiakasmäärä kasvaa. Säännöllisen kotihoidon ja asumispalvelujen piirissä olevien asiakkaiden prosentuaalinen määrä vähenee.</p> <p>Ennaltaehkäisevää työtä tehdään hyvinvointikertomuksen, sen laatimisen ja arvioinnin puitteissa yhteistyössä muiden toimialojen kanssa.</p> <p>Vanhustyöhön suuntautuneen sosiaalityöntekijän ja lääkärin saatavuus varmistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon sisäisenä yhteistyönä.</p> <p>Omaishoidon sijaishoito- ja kuntoutuspalvelujen saatavuus otetaan huomioon laadittavassa ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmassa.</p> <p>Toimintakykymittari (Rai-arviointiväline) otetaan toimintavuoden aikana käyttöön kaikissa yksiköissä.</p>
<p>Tulomuutto: Painopistettä siirretään valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti raskaasta hoidosta ennaltaehkäisevään toimintaan ja avohoitoon. Toiminnan laatua ja vaikuttavuutta parannetaan, ja kaikki toiminta perustuu parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon ja tutkimustuloksiin. Näihin panostamalla pyritään kestävään kehitykseen ja parempaan</p>	<p>Kotihoidon työskentelyä moniammatillisissa tiimeissä parannetaan. Kotiuttamistiimin yhteistyötä terveydenhuollon kanssa lisätään ja ikääntyneiden arviointijaksoja hyödynnetään entistä enemmän, myös saaristossa. Tehostetusta kotihoidosta tulee osa toimintaa ja se tarjoaa ikääntyneille</p>	<p>Toimintakykyä mitataan erilaisilla mittareilla, mikä antaa tietoa kotihoidon ja kuntoutuksen vaikuttavuudesta (Rai-mittari).</p> <p>Panostuksen lisäystä ennaltaehkäisevään toimintaan ja avohoitoon mitataan seuraavasti: kustannussäästö terveydenhuollon hoitovuorokausien tarpeen</p>

<p>mahdollisuuteen elää mahdollisimman aktiivista elämää kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.</p> <p>Paraisten vanhustenhuolto panostaa yhä enemmän kotihoidon toimintaan, jotta kotihoito voi tarjota laadukkaita palveluja asiakkaiden kotona ja asiakkaat todella saavat tarvitsemansa hoidon ja huolenpidon.</p>	<p>paremman mahdollisuuden asua turvallisesti kotona pidempään.</p> <p>Henkilöstöresursseja lisätään ja organisoidaan tarvittaessa uudelleen, jotta tarpeisiin pystytään vastaamaan.</p> <p>Teknologiaa hyödynnetään laajemmin.</p>	<p>vähentyessä tai tehostetun asumisen tarpeen vähentyessä.</p> <p>Ikääntyneiden tulevaisuuden asumismuotoja koskeva selvitys valmistuu toimintavuoden aikana ja sen pohjalta laaditaan toimenpidesuunnitelma.</p>
<p>Toiminnan kestävyys: Ikääntyneiden hoidon ja huolenpidon painopistettä siirretään yhä enemmän avohoidon suuntaan. Hallitusohjelmassa korostetaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tulee olla hyvin yhteen linkitettyjä, jotta eri yksiköiden ja ammattiryhmien välillä tarjottavat palvelut olisivat mahdollisimman sujuvia.</p> <p>Tehostetun asumisen yksiköt tarjoavat laadukasta hoitoa ja huolenpitoa elämän loppuvaiheeseen asti. Palveluasumisen mahdollisuuksia lisätään.</p>	<p>Kaupungilla on mahdollisuus ostaa tehostettua asumista Paraisilta yksityisiltä palveluntuottajilta. Mahdollisuuksia palveluasumisen yksiköihin selvitetään. Ikääntyneiden määrän kasvaessa asumispalvelujen tarve kasvaa lähivuosina, mikä otetaan huomioon ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmassa.</p> <p>Tietoa palliatiivisesta hoidosta ja saattohoidosta lisätään asumisyksiköissä. Sairaanhoidollinen osaaminen ja lääkäripalvelut yksiköissä tulee turvata.</p> <p>Henkilöstömitoitutus nousee tehostetussa palveluasumisessa 1.1.2022 alkaen 0,6:een, mikä tulee ottaa huomioon mitoituksessa.</p> <p>Asumisyksiköiden laatua ylläpidetään henkilöstön koulutuksella, yksilöllisellä hoidolla ja huolenpidolla sekä panostamalla henkilöstön hyvinvointiin ja valmentamaan ja aktiiviseen johtamiseen.</p>	<p>Kustannuskehitystä ja paikkojen ostoa seurataan. Vanhustenhuollon kustannukset kasvavat hieman, mutta tavoitteena on säästää terveydenhuollon kustannuksia ikääntyneiden pitkäaikaishoidon ja osastohoidon osalta.</p> <p>Henkilöstömitoitusta seurataan säännöllisesti, jotta tasossa pysytään.</p> <p>Koko vanhustenhuollon ja asumisyksiköiden laatua seurataan asiakas- ja omaiskyselyjen avulla.</p> <p>Henkilöstön ja esimiesten hyvinvointia seurataan kyselyjen, työyhteisökeskustelujen ja säännöllisten kokousten avulla.</p>

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Uuden hyvinvointialueen organisaation toiminta käynnistyy vuonna 2023. Ikääntyneille suunnattua ennaltaehkäisevää toimintaa, joka ei sisälly hyvinvointialueen palveluihin, tarjotaan toimialarajat ylittävänä työnä hyvinvointikertomuksen puitteissa. Paraisten ikääntyneet osallistuvat yhteistyöhön, ja osallisuus onkin kokonaisvaltainen tavoite.

Panostukset ennaltaehkäisevään työhön, kuten ryhmätoimintaan, kotona annettavaan kuntoutukseen ja päivä kuntoutukseen, hillitsevät säännöllisen kotihoidon ja palveluasumisen tarvetta. Peruskunta vastaa nykyistä laajemmin ennaltaehkäisevästä työstä jatkossa, kun sosiaali- ja terveydenhuolto on siirtynyt hyvinvointialueen alaisuuteen.

Paraisten palvelurakenne on pitkän aikavälin mittari toiminnan kehittämiseksi taloudellisesti kestävältä pohjalta. Yli 75-vuotiaiden kasvava osuus Paraisilla asettaa suuria vaatimuksia ikääntyneille suunnattujen kaupungin palvelujen tehostamiselle ja laajentamiselle.

Kauden aikana Paraisilla laaditaan ja toimeenpannaan ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma, kuten myös vuoteen 2026 ulottuva Paraisten kaupungin ikäystävällinen ohjelma.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Hallinnollinen henkilöstö	2,7	3,8	4	3,2	-	-
Yksikön esimies	9,0	9,85	9	10	-	-
Sosiaalityöntekijä	0,5	0	0,5	0	-	-
Sairaanhoitaja	20,0	20,38	21	23	-	-
Lähihoitaja tai vastaava	124,5	156,42	134,5	140	-	-
Ohjaaja tai vastaava	5,0	4,3	5	3	-	-
Muistikoordinaattori	1,0	1,02	1	1	-	-
Muut	4,0	1,29	0,2	3	-	-
Oppisopimusopiskelijat	10,0	9,65	5,7	10	-	-
Henkilötyövuodet yhteensä	176,7	206,71	178,90	193,2	-	-
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	143	150		183,2	-	-
Määräaikaiset	72	80		40	-	-
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	215	230		223,2	-	-

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Yli 75-vuotiaat Paraisilla	1 743	1 826	1 965	2 086	-	-
Osuus kotona asuvat 75+, %	89 %	91 %	92 %	93 %	-	-
OMAISHOITO						
Omaishoito > 65 v., asiakkaita	135	146	140	150	-	-
Omaishoito, osuus 75+, %	5,9 %	5,9 %	5,9 %	6,0 %	-	-
Omaishoito, €/asiakas	4 823 €	4 587 €	3 665 €	5 475 €	-	-
KOTIIN TUODUT PALVELUT						
Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä	393	400	413	417	-	-
Kotihoidon käynnit, lkm	103 489	116 102	112 000	131 500	-	-
Säännöllinen kotihoito, osuus 75+, %	22,5 %	21,9 %	21,0 %	20,0 %	-	-
Kotihoidon käynnit / käynti, €	31 €	32 €	34 €	35 €	-	-
TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN						
Tehostettu palveluasuminen, asiakkaat	114	124	126	128	-	-
Ympäri vuorokautinen hoiva €/vrk (oma toiminta)				148,38		
Tehostettu palveluasuminen, %-osuus 75+	6,5 %	6,8 %	6,4 %	6,1 %	-	-
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	842	869	906	962	-	-

Terveydenhuolto

Sosiaali- ja terveyslautakunta
 Sosiaali- ja terveysosasto
 Miia Lindström, sosiaali- ja terveysjohtaja
 Kenneth Wilson, ylilääkäriin sijainen

Terveydenhuolto	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	799 954	836 484	843 450	843 450	843 450	843 450	0	0
Maksutuotot	1 531 236	1 586 500	1 658 200	1 658 200	1 658 200	1 658 200	0	0
Tuet ja avustukset	56 030	52 425	46 500	46 500	46 500	46 500	0	0
Muut toimintatuotot	2 588	4 250	3 250	3 250	3 250	3 250	0	0
Toimintatuotot	2 389 809	2 479 659	2 551 400	2 551 400	2 551 400	2 551 400	0	0
Henkilöstökulut	-9 629 560	-9 994 254	-10 207 202	-10 086 921	-10 086 921	-10 086 921	0	0
Palvelujen ostot	-2 920 912	-3 250 759	-2 744 352	-2 744 352	-2 744 352	-2 744 352	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 376 113	-1 401 991	-1 194 240	-1 182 240	-1 182 240	-1 182 240	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 013 023	-2 022 751	-2 417 736	-2 417 736	-2 417 736	-2 417 736	0	0
Toimintakulut	-15 939 607	-16 669 755	-16 563 530	-16 431 249	-16 431 249	-16 431 249	0	0
Toimintakate	-13 549 798	-14 190 096	-14 012 130	-13 879 849	-13 879 849	-13 879 849	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-212 854	-245 966	0	-211 359	-211 359	-211 359	0	0
Laskennalliset erät	1 004 492	990 876	1 311 781	1 311 781	1 311 781	1 311 781	0	0
Nettokulut yhteensä	-12 758 160	-13 445 186	-12 700 349	-12 779 427	-12 779 427	-12 779 427	0	0

Toiminta 2022

Koronaepidemia vaikuttaa todennäköisesti terveydenhuollon toimintaan vielä vuonna 2022. Niin kauan kuin kaksoispäivystystoiminnan (tavallinen ja hengitystieoireisten päivystys) tarve jatkuu, se vaikuttaa kielteisesti muuhun terveydenhuollon toimintaan. Tartunnanjäljitys ja rokottaminen kuitenkin todennäköisesti vähenevät, mikä helpottaa resurssipainetta. Myös tarve olla yhteydessä terveydenhuoltoon tulee tällöin jonkin verran väheneään. Uusi puhelinjärjestelmä myös toivottavasti parantaa kommunikointimahdollisuuksia.

Osastojen paikkamäärä pysyy edellisen vuoden tasolla hoitoketjutyön ansiosta.

Digitaalisiin palveluihin panostamista jatketaan niin, että kaikilla kunta-alueilla on vuonna 2022 omat etävastaanottolaitteistot.

Terveydenhuollon käytettävissä olevien tilojen uudelleensuunnittelu mahdollistaa toivottavasti jo aikaisemmin myönnettyjen vakanssien käyttöönoton. Näitä ovat toimintaterapeutin, psykiatrisen sairaanhoitajan ja kolmannen diabeteshoitajan vakanssit.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Koronaepidemian rauhoittuessa on mahdollista panostaa enemmän muuhun toimintaan ja terveydenhuollon käytettävissä olevien tilojen hyödyntämiseen. Tavoitteena on, että kaupungilla on mahdollisimman hyvin toimiva terveydenhuolto ennen kuin sote-uudistus tulee voimaan vuodenvaihteessa 2022–2023.	Muutokset terveydenhuollon tilojen käytössä vapauttavat enemmän tiloja kliiniseen työhön.	Jo vuonna 2021 myönnetty uudet vakanssit voidaan ottaa käyttöön.
Tulomuutto: Monipuolisia, kaksikielisiä palveluja tarjoava hyvinvointikeskus otetaan käyttöön. Yhteydenottomahdollisuuksia ja palvelujen saavutettavuutta parannetaan.	Yhteistyön lisääminen ja toiminnan tehostaminen. Paremmiin toimivat kommunikointijärjestelmät. Digitaaliset palvelut.	Toiminnan parantuminen. Hoidon ja hoitoa koskevien yhteydenottojen vasteaika.
Toiminnan kestävyys: Terveydenhuolto toimii tehokkaasti ilman tarpeettomia vaikutuksia ympäristöön.	Etäpalvelujen kehittäminen vähentää fyysisen matkustamisen tarvetta.	Etätahtumien määrän lisääntyminen sen ollessa mahdollista.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Sote-uudistus on toteutunut ja terveydenhuolto on osa hyvinvointialuetta.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Hallinto	4,3	3,6	4	4	-	-
Hammaslääkäri	7,6	8,72	10,12	8,75	-	-
Lääkäri	10,8	12,2	12	12	-	-
Psykologi	4,1	4,1	4,1	4,2	-	-
Sairaanhoitaja	32,0	44	38	43,5	-	-
Terveydenhoitaja	13,8	15	18,5	18	-	-
Kuntoutus	8,2	8,75	8,75	9	-	-
Muu henkilökunta	80,6	87	86	80,5	-	-
Henkilötyövuodet yhteensä	161,4	183,35	181	179,95	-	-
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	169	141	180	180	-	-
Määräaikaiset	26	39	16	20	-	-
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	195	180	196	200	-	-

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Lääkärikäynnit	20 460	17 071	17 500	16 000	-	-
Käynnit muun avohoitohenkilöstön vastaanotolla	52 800	45 670	40 000	50 000	-	-
Hammashoitokäynnit	16 488	13 081	14 000	16 000	-	-
Hoitovuorokaudet, Terveyskeskuksen akuuttiosasto	8 372	7 556	8 100	6 000	-	-
Hoitovuorokaudet, Geriatriinen osasto (pitkäaikaishoito, Malmkulla)	16 805	14 917	17 000	11 000	-	-
Kustannus/hoitovuorokausi, Terveyskeskuksen akuuttiosasto	251	282	244	340	-	-
Kustannus/hoitovuorokausi, Geriatriinen osasto (pitkäaikaishoito)	174	191	187	254	-	-
Kustannus/hammashoitokäynti	91	121	102	102	-	-
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	845	899	882	928	-	-

Erikoissairaanhoito

Sosiaali- ja terveyslautakunta
 Sosiaali- ja terveysosasto
 Miia Lindström, sosiaali- ja terveysjohtaja
 Kenneth Wilson, ylilääkärin sijainen

Erikoissairaanhoito	Tilinpäätös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	30 763	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	30 763	0	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-247 637	-262 430	-207 684	-219 817	-219 817	-219 817	0	0
Palvelujen ostot	-20 430 149	-20 571 900	-21 756 070	-21 756 070	-21 756 070	-21 756 070	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-20 677 785	-20 834 330	-21 963 754	-21 975 887	-21 975 887	-21 975 887	0	0
Toimintakate	-20 647 023	-20 834 330	-21 963 754	-21 975 887	-21 975 887	-21 975 887	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-20 647 023	-20 834 330	-21 963 754	-21 975 887	-21 975 887	-21 975 887	0	0

Toiminta 2022

Erikoissairaanhoito tuottaa kuntalaisille välttämättömät erikoissairaanhoidon palvelut. Lääketieteellisesti oikeaa ja kustannustehokasta erikoissairaanhoitoa tulee voida saada kulloisenkin tarpeen mukaan. On tärkeää, että hoitoketjut ovat paljolti kunnan oman perusterveydenhuollon hallinnassa niin, että potilaita voidaan myöhemmin mahdollisesti ohjata sopivan erikoissairaanhoidon piiriin.

Erikoissairaanhoidon tarpeen ei odoteta kasvavan merkittävästi.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Erikoissairaanhoidon kanssa tehtävän yhteistyön parantaminen edelleen.	Potilaiden joustava siirtyminen erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon.	Siirtoviivemaksujen minimoiminen.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Muutokset toiminnassa mahdollisia ja todennäköisiä vuodenvaihteessa 2022–2023 toteutuvan sote-uudistuksen jälkeen.

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
TYKS, hoitajaksot	1 722	1 793 ¹	1820 ¹	1 882	-	-
TYKS, käynnit	17 908	27 213 ¹	26 875 ¹	34 509	-	-
Turunmaan sairaala, hoitajaksot	157				-	-
Turunmaan sairaala, käynnit	7 843				-	-
TYKS, psykiatrinen yksikkö, hoitajaksot	68	78	66		-	-
TYKS, psykiatrinen yksikkö, käynnit	5 454	6 229	5 715		-	-
EPLL, käynnit	3 155	2 863	3 124	2 747	-	-
Käynnit avoimessa erikoissairaanhoidossa / asukas	2,3	2,4	1,8	2,3	-	-
Hoitajaksot erikoissairaanhoidossa / asukas	0,13	0,12	0,12	0,13	-	-
Psykiatriset käynnit / asukas	0,36	0,41	0,38		-	-
Psykiatriset hoitajaksot / asukas	0,004	0,005	0,004		-	-
Kustannus/päivystyskäynti	470	690 ²	673 ²	784	-	-
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	1 330	1 369	1 385	1 470	-	-

¹ Turunmaan sairaalan tiedot on yhdistetty Tyksiin 1.1.2020 alkaen.

² Muutettu laskentamenetelmä, ensihoitokustannuksetkin otettu mukaan laskentaan.

YMPÄRISTÖOSASTO

Rakennus- ja ympäristölautakunta

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupungin- johtaja 2022	Kaupungin- hallitus 2022	Kaupungin- valtuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024	Muutos 2022 / TA 2021
Myyntituotot	84 494	90 600	88 050	93 050	93 050	93 050	94 445	94 445	2,7
Maksutuotot	748 147	744 000	860 000	895 000	895 000	895 000	908 425	908 425	20,3
Tuet ja avustukset	30 389	15 000	27 080	27 080	27 080	27 080	27 486	27 486	80,5
Muut toimintatuotot	504 231	442 500	451 000	451 000	451 000	451 000	457 765	457 765	1,9
Toimintatuotot	1 367 261	1 292 100	1 426 130	1 466 130	1 466 130	1 466 130	1 488 121	1 488 121	13,5
Henkilöstökulut	-1 965 327	-2 114 566	-2 285 328	-2 278 187	-2 278 187	-2 278 187	-2 312 366	-2 347 049	7,7
Palvelujen ostot	-654 135	-645 359	-739 045	-729 045	-729 045	-729 045	-739 180	-752 906	13,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 178	-27 941	-34 220	-34 220	-34 220	-34 220	-34 722	-35 413	22,5
Avustukset	-300	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100	-1 116	-1 138	0,0
Muut toimintakulut	-365 649	-283 413	-324 973	-324 973	-324 973	-324 973	-326 031	-327 465	14,7
Toimintakulut	-3 013 590	-3 072 379	-3 384 666	-3 367 525	-3 367 525	-3 367 525	-3 413 415	-3 463 971	9,6
Toimintakate	-1 646 329	-1 780 279	-1 958 536	-1 901 395	-1 901 395	-1 901 395	-1 925 294	-1 975 850	6,8
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 644	-18 644	0	-18 644	-18 644	-18 644	-18 644	-18 644	0,0
Laskennalliset erät	131 776	124 653	156 339	156 339	156 339	156 339	156 339	156 339	25,4
Netto	-1 533 196	-1 674 270	-1 802 197	-1 763 700	-1 763 700	-1 763 700	-1 787 599	-1 838 155	5,3

Ympäristöhallinto

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Heidi Saaristo-Levin, kaavoituspäällikkö

Ympäristöhallinto	Tilin päätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	3 450	6 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 045	3 045
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	170 210	170 000	170 000	170 000	170 000	170 000	172 550	172 550
Toimintatuotot	173 660	176 000	173 000	173 000	173 000	173 000	175 595	175 595
Henkilöstökulut	-171 642	-182 326	-186 809	-187 300	-187 300	-187 300	-190 110	-192 960
Palvelujen ostot	-121 441	-127 504	-124 956	-124 956	-124 956	-124 956	-126 721	-129 112
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-809	-2 700	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 535	-2 585
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-40 134	-40 105	-43 115	-43 115	-43 115	-43 115	-43 151	-43 200
Toimintakulut	-334 025	-352 635	-357 380	-357 871	-357 871	-357 871	-362 517	-367 857
Toimintakate	-160 366	-176 635	-184 380	-184 871	-184 871	-184 871	-186 922	-192 262
Suunnitelman mukaiset poistot	-444	-444	0	-444	-444	-444	-444	-444
Laskennalliset erät	22 969	22 935	25 435	25 435	25 435	25 435	25 435	25 435
Nettokulut yhteensä	-137 840	-154 144	-158 945	-159 880	-159 880	-159 880	-161 931	-167 271

Toiminta 2022

Vastuualueeseen kuuluu lautakunnan ja osaston hallinto. Rakennus- ja ympäristölautakunta on monijäseninen toimielin, joka käsittelee kaavoitukseen, maapolitiikkaan, kaupungin rakentamattomien maa-alueiden hallintoon, rakennusvalvontaan ja ympäristönsuojeluun liittyvät asiat.

Dynasty-asianhallintaohjelman versiopäivitys on käynnistynyt ja toimintaa leimaavat ohjelman käyttöönotto ja siihen liittyvät koulutukset ja tuki toisille yksiköille. Ympäristöhallinnon sopimussihteeri on ottanut hoidettavakseen osan aikaisemmin kaupunkilakimiehen työnkuvaan kuuluneista tehtävistä.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Hyvien ja asiantuntevien palvelujen tarjoaminen sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.	Annetaan hyviä ja asiantuntevia palveluja.	Sisäiset ja ulkoiset asiakkaat ovat saaneet asiantuntevia palveluja ja informaatiota.
Toiminnan kestävyys: Tehokas ja selkeä hallinto.	Selvitetään mahdollisuuksia tehostaa hallintoa tarkistamalla prosesseja, työnkuvaa ja työtapoja.	Saavutetut tulokset.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Uusi asianhallintaohjelma, sähköinen arkistointi, hybridikokoukset ja digitaaliset työvälineet tulevat edelleen muuttamaan ja nykyaikaistamaan hallinnon työskentelytapaa. Muutokset tulevat vaatimaan koulutusta ja resursseja samalla kun toimintaa saadaan pitkällä aikavälillä tehostettua.

Uudet ohjelmat ja uudet ratkaisut mahdollistavat sen, että hallintoa voidaan tehostaa kartoittamalla, missä ja milloin tehdään tarpeetonta ”päällekkäistä työtä”, jos sellaista tehdään, sekä lisäksi selvittämällä mahdollisuuksia päästä pois tästä käytänteestä uudistamalla prosesseja, työnjakoa ja työskentelytapoja osastorajojen yli.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kansliatoiminnot	2,6	3,0	3	3	3	3
Henkilötyövuodet yhteensä	2,6	3,0	3	3	3	3
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	3	3	3	3	3	3
Määräaikaiset	0	0	0	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	3	3	3	3	3	3

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Nettokustannus/asukas, €	29,50	10,63	11,72	12,40	12,40	12,40

Kaavoitus

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Heidi Saaristo-Levin, kaavoituspäällikkö

Kaavoitus	Tilin päätös	Muutettu TA	Lautakunta	Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus	Kaupunginvaltuusto	Suunnitelma	Suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2023	2024
Myyntituotot	3 235	0	2 000	2 000	2 000	2 000	2 030	2 030
Maksutuotot	42 393	40 000	60 000	65 000	65 000	65 000	65 975	65 975
Tuet ja avustukset	29 285	15 000	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	74 913	55 000	62 000	67 000	67 000	67 000	68 005	68 005
Henkilöstökulut	-398 541	-405 485	-432 496	-427 404	-427 404	-427 404	-433 815	-440 322
Palvelujen ostot	-109 427	-97 112	-125 097	-115 097	-115 097	-115 097	-116 702	-118 876
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 626	-3 100	-4 400	-4 400	-4 400	-4 400	-4 464	-4 553
Avustukset	0	-600	-600	-600	-600	-600	-609	-621
Muut toimintakulut	-41 318	-33 212	-36 254	-36 254	-36 254	-36 254	-36 294	-36 349
Toimintakulut	-551 912	-539 509	-598 847	-583 755	-583 755	-583 755	-591 884	-600 721
Toimintakate	-476 999	-484 509	-536 847	-516 755	-516 755	-516 755	-523 879	-532 716
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	25 032	18 901	20 962	20 962	20 962	20 962	20 962	20 962
Nettokulut yhteensä	-451 967	-465 608	-515 885	-495 793	-495 793	-495 793	-502 917	-511 754

Toiminta 2022

Yksikkö vastaa kaavoitusasioista, alueellisesta edunvalvonnasta maankäyttöön liittyvissä asioissa sekä neuvonnasta, ohjauksesta ja asiakaspalvelusta kaava-, elinympäristö- ja rakennuspalveluasioissa. Yksikkö pyrkii muovaamaan ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävää ympäristöä tavoitteenaan tehdä kuntalaisten ja yritysten arjesta mahdollisimman hyvää ja joustavaa. Yksikkö tarjoaa informaatiota, dataa, ideoita ja neuvontaa sekä ulkoisille että sisäisille asiakkaille.

Yleiskaavoituksessa yksikkö keskittyy Paraisten keskustan yleiskaavan valmiiksi saattamiseen. Asemakaavoituksessa priorisoidaan tonttituotanto. Toimintaa leimaa myös edunvalvonta liikenteeseen liittyvissä asioissa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Paraisten keskustan uuden yleiskaavan hyväksyminen.	Valmistellaan kaava-aineisto kaupunginvaltuuston käsittelyyn.	Tulos, aikataulu.
Tulomuutto: Tonttituotannon lisääminen.	Keskitytään kunta-alueiden keskustojen tonttituotantoon.	Uusien tonttien lukumäärä.
Toiminnan kestävyys: Osallistuminen alueelliseen edunvalvontaan maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvissä asioissa.	Aktiivinen osallistuminen maakuntatason suunnitteluun. Aktiivinen osallistuminen Turun kaupunkiseudun MAL-työhön. Aktiivinen yhteistyö Paraistenväylän tiimoilta. Aktiivinen osallistuminen valtakunnalliseen ja maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun. Aktiivinen osallistuminen maankäyttö- ja rakennuslain uudistamiseen.	Tulokset.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Tehtävänä ja haasteena on edistää tulomuuton lisääntymistä eli luoda lisää pikkukaupunkimaisuutta, varata yrityksille ja palveluille uusia sijoittumismahdollisuuksia sekä lisätä asuntotonttutuotantoa uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Yksiköllä on jatkossakin keskeinen rooli maankäyttö- ja liikenneasioiden edunvalvonnassa alueellisesti ja valtakunnallisesti. Yksikkö pyrkii entistä tiiviimpään ja tehokkaampaan yhteistyöhön yrittäjien ja elinkeinoelämän kanssa.

Käynnissä oleva maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus tulee edellyttämään edunvalvontatoimenpiteitä sen turvaamiseksi, että saaristo-olosuhteet otetaan huomioon lainsäädännössä.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kaavoitusyksikkö	7,0	6,4	6	6,5	6,5	6,5
Henkilötyövuodet yhteensä	7,0	6,4	6	6,5	6,5	6,5
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	6	6	6	6,5	6,5	6,5
Määräaikaiset	1	0	0	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	7	6	6	6	6	6

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Asemakaavat	2	3	3	3	3	3
Osayleiskaavat, muutokset, täydennykset	1	0	1	1	1	1
Ranta-asemakaavat	1	3	2	2	2	2
Luvat, lausunnot ja ratkaisut	82	44	40	60	50	50
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	29	36,6	32,14	34,59	34,59	34,94

Mittaus

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Daniel Backman, kaupungingeodeetti

Mittaus	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	76 271	74 400	72 900	77 900	77 900	77 900	79 068	79 068
Maksutuotot	131 308	139 000	175 000	175 000	175 000	175 000	177 625	177 625
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	334 021	272 500	281 000	281 000	281 000	281 000	285 215	285 215
Toimintatuotot	541 600	485 900	528 900	533 900	533 900	533 900	541 908	541 908
Henkilöstökulut	-568 323	-645 948	-630 758	-631 387	-631 387	-631 387	-640 860	-650 474
Palvelujen ostot	-154 167	-133 865	-146 475	-146 475	-146 475	-146 475	-148 444	-151 110
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 966	-11 541	-11 800	-11 800	-11 800	-11 800	-11 974	-12 213
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-187 238	-117 635	-110 442	-110 442	-110 442	-110 442	-111 205	-112 239
Toimintakulut	-920 694	-908 989	-899 475	-900 104	-900 104	-900 104	-912 483	-926 036
Toimintakate	-379 094	-423 089	-370 575	-366 204	-366 204	-366 204	-370 575	-384 128
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 200	-18 200	0	-18 200	-18 200	-18 200	-18 200	-18 200
Laskennalliset erät	25 479	30 155	33 366	33 366	33 366	33 366	33 366	33 366
Nettokulut yhteensä	-371 815	-411 134	-337 209	-351 038	-351 038	-351 038	-355 409	-368 962

Toiminta 2022

Vastuualueeseen kuuluvat maapolitiikka, kaupungin rakentamattomien maa- ja vesialueiden hallinnointi, mittaustoiminta ja kiinteistönmuodostus.

Yksikkö vastaa kaupungin maapolitiikasta, asemakaava- ja rakennusprosesseja varten tarvittavien karttojen sekä yleisölle tarkoitettujen opaskarttojen ylläpidosta, kiinteistö-, rakennus- ja osoiterekisteristä, kiinteistönmuodostuksesta asemakaava-alueilla ja kaupungin rakentamattomien kiinteistöjen hallinnoinnista. Toimintaan sisältyy myös mittaustöiden suorittaminen sekä kaupungin sisäisille että ulkopuolisille asiakkaille, tonttien ja rakennettujen kiinteistöjen markkinointi ja myynti sekä raakamaan osto. Tämän lisäksi yksikön henkilöstö tarjoaa neuvontaa myös maa-asioissa.

Mittaustoimisto pyrkii vastaamaan asiakasystävällisesti asiakkaiden tarpeisiin toimialallaan sekä etänä että paikan päällä. Pandemian aikana sähköiset työvälineet ja niiden käytettävyys ovat osoittautuneet entistä tärkeämmiksi. Kiinnostus pientalontteja ja loma-asuntoja kohtaan on kasvanut vuonna 2021, mikä todennäköisesti jatkuu vuonna 2022. Tontinostajien tarpeisiin on vastattu ottamalla käyttöön pientalontonttien sähköinen myyntiprosessi, ulkoista karttapalvelua on parannettu ja yksikön palveluja varten on kehitetty sähköisiä kaavakkeita. Näiden asioiden kehittämistä jatketaan vuoden 2022 aikana, jotta asiakaspalvelu saadaan kehitettyä uutta normaalia vastaavaksi.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Markkinoinnin lisääminen sosiaalisessa mediassa ja panostaminen uusiin myyntiin tuleviin alueisiin.	Säännölliset julkaisut sosiaalisessa mediassa sekä ostettavat kampanjat muutamia kertoja vuodessa. Markkinointi yhdessä elinkeinopuolen kanssa.	Toteutettujen kampanjoiden lukumäärä ja messuille osallistuminen.
Tulomuutto: Kampanjoiden toteuttaminen uusien asuinalueiden / uusien tonttien tullessa myyntiin tarjouskilpailulla. Laskemalla ”vanhojen”, yli viisi vuotta vapailla markkinoilla olleiden tonttien hintoja herätellään uudelleen kiinnostusta näitä tontteja kohtaan. Uusien tonttien tarjousaika noin kaksi kuukautta ja ”vanhojen tonttien” hinnanalennukset.	Lisätään näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa tietyille alueille ja ryhmille kohdennettavilla markkinointikampanjoilla.	Myytyjen tonttien, sekä uusien että vanhojen, lukumäärä.
Toiminnan kestävyys: Pyrkiminen kohti paperittomampaa toimistoa ja etätöiden hyvien puolten kehittäminen.	Käydään läpi, mitä työvälineitä työpaikalla käytetään asiakkaita palveltaessa ja mitkä niistä eivät ole välttämättömiä.	Uudet prosessit ja työtavat.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Covidpandemian seurauksena yksikkö jatkaa entistä vahvemmin panostustaan toiminnan digitalisointiin ja tehostamiseen edelleen. Yksikön kokemus on, että toimintaan kohdistuvat vaatimukset ja palvelua tarvitsevien asiakkaiden määrä ovat nousseet ja tulevat pysymään korkealla tasolla. Tämä on ollut henkilöstölle kuormittavaa, ja koska se säästää aikaa ja resursseja, yksikkö jatkaa edelleen erilaisten tapojen kehittämistä asiakkaiden palvelemiseen etänä.

Kaupungilla tulee myyntiin uusia tontteja, ja sen toivotaan synnyttävän kiinnostusta. Paraisten kaupungin verkkosivujen uudistamisen yhteydessä on uudistettu myös kaupungin asuntonttien markkinointimateriaali, ja muut tontit, kuten rivitalotontit, tulevat saamaan näkyvämmän paikan. ”Oikea pieni kaupunki” on hyvä esimerkki visuaalisesta materiaalista, jonka avulla välitetään tunnelmaa ja kuvaa ympäröivästä miljööstä eri kaupunginosissa. Kyseistä sivustoa kehitetään ja pidetään ajan tasalla ja se toimii yhtenä tonttien markkinointipaikkana. Tavoitteena on saada luotua hyvä asiakaskokemus yksityishenkilöille ja rakentamisen ammattilaisille.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Mittaushallinto, kiinteistömuodostus	6,5	6,6	7,25	7,25	7,25	7,25
Maastotyöt	3,0	4,1	4,33	4	4	4
Henkilötyövuodet yhteensä	9,5	10,7	11,58	11,25	11,25	11,25
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	9	10	11	11,25	11,25	11,25
Määräaikaiset	1	2	0,33	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	10	12	11,33	11,25	11,25	11,25

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Lohkomiset	5	9	15	10	10	10
Rakennuspaikan merkitsemiset ja sijaintikatselmukset	95+197	133+298	125+225	125+225	125+255	125+255
Myydyt ja vuokratut tontit	6	6	15	15	15	15
Tonttijaot	2	6	5	5	5	5
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	7,0	25,1	28,54	24,51	24,51	24,51

Ympäristönsuojelu

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Carl-Sture Österman, ympäristönsuojelupäällikkö

Ympäristönsuojelu	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	1 375	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 150	10 150
Maksutuotot	28 548	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 375	25 375
Tuet ja avustukset	1 104	0	1 000	1 000	1 000	1 000	1 015	1 015
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	31 028	35 000	36 000	36 000	36 000	36 000	36 540	36 540
Henkilöstökulut	-193 372	-210 256	-213 435	-213 522	-213 522	-213 522	-216 727	-219 977
Palvelujen ostot	-32 259	-43 059	-43 471	-43 471	-43 471	-43 471	-44 060	-44 860
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 214	-1 400	-1 420	-1 420	-1 420	-1 420	-1 440	-1 468
Avustukset	-300	-500	-500	-500	-500	-500	-507	-517
Muut toimintakulut	-15 718	-15 899	-17 942	-17 942	-17 942	-17 942	-17 960	-17 984
Toimintakulut	-244 864	-271 114	-276 768	-276 855	-276 855	-276 855	-280 694	-284 806
Toimintakate	-213 836	-236 114	-240 768	-240 855	-240 855	-240 855	-244 154	-248 266
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	9 446	9 431	10 459	10 459	10 459	10 459	10 459	10 459
Nettokulut yhteensä	-204 390	-226 683	-230 309	-230 396	-230 396	-230 396	-233 695	-237 807

Toiminta 2022

Ympäristönsuojeluviranomainen on kunnan lupa- ja valvontaviranomainen ympäristönsuojeluasioissa. Ympäristönsuojelutoimisto pyrkii tuottamaan tarvetta vastaavaa viranomaistoimintaa. Samanaikaisesti kasvaa kysyntä neuvonnalle ja sille, että yleisölle tarjotaan eri tavoin tietoa ja osallistutaan erilaisten ajankohtaisten teemojen pohjalta tehtävään työhön, kuten energiatehokkuus-, hiilineutraalius- ja ilmastotyöhön. Ympäristönsuojelutoimisto pyrkii osallistumaan aktiivisesti kaupungin strategiatyöhön tavoitteenaan kaupungin profiilin nostaminen kestäväan kehitykseen ja muihin ympäristökysymyksiin liittyvissä asioissa. Tämä näkyy tällä hetkellä muun muassa siinä, että osallistumme useisiin hankkeisiin, muun muassa Kunta-Helmi-hankkeeseen, lähivirkistysalueiden parantamistoimenpiteisiin sekä järviruo'on leikkaamiseen ja hyödyntämiseen resurssina.

Toiminnan rakenne perustuu täydennettyyn ja hyväksyttyyn valvontasuunnitelmaan 2020–2025, johon yhdistyy vuosittain vahvistettava valvontaohjelma. Ohjelma sisältää tiedot luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen tarkastuksesta ja valvonnasta, mikä systematisoi valvontaa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Tarkoituksenmukaisten palvelujen, neuvonnan ja viranomaistoiminnan tarjoaminen ympäristönsuojelun hallinnossa siten, että niistä saatava palaute on hyvää ja ne edistävät kestävyyttä.	Ylläpidetään oikein mitoitettuja palveluja siten, että palvelut vastaavat tarpeita ja että niitä voidaan tarjota kohtuullisessa ajassa.	Laatu, käsittelyajat, asiakaspalaute, kustannustehokkuus.
Tulomuutto: Hyvä ilman- ja vedenlaatu. Puhtaampi Saaristomeri. Paraisista houkutteleva asuinpaikkakunta.	Jatketaan alueellista yhteistyötä ilmanlaadun mittaamiseksi ja seuraamiseksi Paraisilla. Edistetään ja tuetaan ilmaan ja vesistöihin kohdistuvia päästöjä ehkäiseviä innovatiivisia ratkaisuja. Tarjotaan asukkaille ja satunnaisille kävijöille mahdollisuuksia hyviin luontoelämyksiin.	Ilmanlaadun parantuminen, ympäristölainsäädännössä vahvistettujen vaatimusten täyttäminen jatkuvasti. Kunnalliselle ympäristöviranomaiselle määrättyjen tehtävien hoitaminen. Vedenlaadun parantuminen, puhtaampi Saaristomeri.
Toiminnan kestävyys: Työskentely yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen ja ulkopuolisten organisaatioiden kanssa kestävien ja innovatiivisten ratkaisujen ja vaihtoehtojen tarjoamiseksi.	Järjestetään vuosittain ympäristömessut, toimitaan jäsenyyden ylläpitämiseksi Valoniassa (Turun seudun kestävän kehityksen keskus) ja pyritään osallistumaan aktiivisesti alueellisiin ja valtakunnallisiin hankkeisiin ja saadaan näin tukea omaan toimintaan ja hankkeiden kautta myös mahdollisuus osarahoituksen hakemiseen paikallisiin toimenpiteisiin.	Palaute; risut ja ruusut päättäjiltä, muilta asukkailta ja satunnaisilta kävijöiltä.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Ympäristönsuojelutoimisto pyrkii myös jatkossa tuottamaan tarvetta vastaavaa viranomaistoimintaa. Samalla haluamme vastata kasvavaan kysyntään, joka kohdistuu neuvontaan ja erilaisiin tapoihin tarjota kaikille tietoa ajankohtaisista teemoista ja hyvää ympäristönsuojelusta.

Suuntaus, jossa lupa- ja valvontatehtäviä siirretään jatkuvasti edelleen valtion viranomaisilta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille näyttää jatkuvan, minkä myötä viranomaispuoli vaatii entistä enemmän resursseja.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Ympäristönsuojelun hallinto	3,0	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0
Henkilötyövuodet yhteensä	3,0	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	3	3	3	3	3	3
Määräaikaiset	0	0	0	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	3	3	3	3	3	3

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Kunnallistekniikan ulkopuolisten kiinteistöjen jätevesihuoltoa koskevien päätösten määrä	253	262	230	250	250	230
Saaristo	126	141	110	130	125	115
Parainen	127	121	110	120	125	115
Ympäristölupa- ja maa-ainesten ottamislupahakemuksia koskevien päätösten tai lausuntojen määrä	11	13	10	11	12	11
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	11,9	14,2	15,66	16,11	16,11	16,11

Ympäristöterveydenhuolto

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Carl-Sture Österman, ympäristönsuojelupäällikkö

Ympäristöterveydenhuolto	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	163	200	150	150	150	150	152	152
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	163	200	150	150	150	150	152	152
Henkilöstökulut	-21 714	-23 011	-18 211	-19 274	-19 274	-19 274	-19 564	-19 858
Palvelujen ostot	-171 511	-173 330	-165 150	-165 150	-165 150	-165 150	-167 627	-170 980
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-193 237	-196 341	-183 361	-184 424	-184 424	-184 424	-187 191	-190 838
Toimintakate	-193 075	-196 141	-183 211	-184 274	-184 274	-184 274	-187 039	-190 686
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-193 075	-196 141	-183 211	-184 274	-184 274	-184 274	-187 039	-190 686

Toiminta 2022

Toiminta toteutetaan sopimuksin ympäristöterveydenhuollon, elintarvikehygienian ja eläinlääkintähuollon alueellisena ostopalveluna Liedon kunnalta. Tavoitteena on hyvän ympäristöterveydenhuollon, toimivan elintarvikehygienian valvonnan ja hyvän eläinlääkintähuollon tarjoaminen kuntalaisille ja yrittäjille heidän palvelutarvettaan vastaavasti.

Tavoite hyvien palvelujen tarjoamisesta on pystytty toteuttamaan, vaikka toinen Paraisille sijoitettu terveystarkastajan virka on tällä hetkellä täyttämättä ja hoidetaan alueellisesti.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Toimiva ympäristöterveydenhuollon, elintarvikevalvonnan ja eläinlääkintähuollon tarjoaminen ostopalveluna alueelliselta organisaatiolta.	Seurataan, miten palvelut tuotetaan oman yhteistoiminta-alueemme tulevilla hyvinvointialueella ja muilla alueellisilla toiminta-alueilla.	Tarkoituksenmukaiset ja oikein mitoitettut palvelut, jotka vastaavat tarvetta ja kysyntää.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Ympäristöterveydenhuollon palvelut tulevat sisällymään uuden hyvinvointialueen tuottamiin palveluihin

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Nettokustannus/asukas, €	11,9	12,8	13,01	12,26	12,26	12,26

Rakennusvalvonta

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Sanna Simonen, johtava rakennustarkastaja

Rakennusvalvonta	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupunginjohtaja 2022	Kaupunginhallitus 2022	Kaupunginvaltuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	545 897	540 000	600 000	630 000	630 000	630 000	639 450	639 450
Tuet ja avustukset	0	0	26 080	26 080	26 080	26 080	26 471	26 471
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	545 897	540 000	626 080	656 080	656 080	656 080	665 921	665 921
Henkilöstökulut	-611 736	-647 540	-803 619	-799 300	-799 300	-799 300	-811 290	-823 458
Palvelujen ostot	-65 329	-70 489	-133 896	-133 896	-133 896	-133 896	-135 626	-137 968
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 551	-9 200	-14 100	-14 100	-14 100	-14 100	-14 309	-14 594
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-81 241	-76 562	-117 220	-117 220	-117 220	-117 220	-117 421	-117 693
Toimintakulut	-768 858	-803 791	-1 068 835	-1 064 516	-1 064 516	-1 064 516	-1 078 646	-1 093 713
Toimintakate	-222 960	-263 791	-442 755	-408 436	-408 436	-408 436	-412 725	-427 792
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	48 850	43 231	66 117	66 117	66 117	66 117	66 117	66 117
Nettokulut yhteensä	-174 110	-220 560	-376 638	-342 319	-342 319	-342 319	-346 608	-361 675

Toiminta 2022

Rakennusvalvonta neuvoo, opastaa ja palvelee kaupunkilaisia ja rakentamisen ammattilaisia rakentamisasioissa. Rakennusvalvonnan viranomaistehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, rakennettua ympäristöä ja vaatimusten täyttymistä rakentamisessa. Tavoitteena on suositella laadukasta, elinkaareltaan pitkäikäistä ja energiatehokasta rakentamista.

Rakennusvalvonnassa käsitellään rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyölupahakemukset sekä käsitellään ilmoitukset ja purkamisilmoitukset. Lisäksi käsitellään muut rakennusvalvonnalle määrätyt tehtävät.

Eryteisesti vuonna 2022 panostetaan digitalisaation kehittämiseen. Jatketaan vuonna 2021 hankitun uuden sähköisen asiointiohjelman kehittämistä ja hankitaan sähköinen arkisto. Rakennus- ja huoneistorekisteriprojektin kautta korjataan rekisteritietoja, skannataan arkistoon saataville asiakirjoja sekä parannetaan tiedonhaun mahdollisuutta. Keskitetään Nauvon arkistoon.

Tavoitteena kaikessa neuvonnassa on antaa oikea tieto kohtuullisessa ajassa.

Maankäyttö- ja rakennuslaki on uudistumassa, sen prosessin seuraaminen on tärkeää vuonna 2022.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Lisätään lupakäsittelyn/arkistoinnin digitaalisuutta sähköisen arkistoinnin käyttöönotolla, kehitetään uusien järjestelmien käyttämistä ja toimimista. Uusi sähköinen asiointiohjelma on yrittäjille ilmainen.	Hankitaan sähköinen arkisto.	Hankittu vai ei.
Tulomuutto: Järjestetään sidosryhmille koulutus/tilaisuus ajankohtaisista asioista. Strategian mukaisesti jaamme rakennusvalvonnassa olevaa tietotaitoa sidosryhmien kanssa ja samalla kehitymme itse. Uudet asukkaat saavat näin uusimman tiedon sidosryhmien välityksellä.	Etäkoulutus.	Toteutettu vai ei.
Toiminnan kestävyys: Rakennus- ja huoneistorekisterin tietojen korjaamisen jatkaminen. Tämän projektin avulla kiinteistön omistajien tasapuolinen kohtelu paranee ja samalla kaupungin saaman kiinteistöveron määrän odotetaan kasvavan. (Edellyttää resursseja.)	Vertaillaan eri rekisteritietoja keskenään ja pyritään löytämään suurimmat korjattavat ongelmat. Tietoja tutkitaan kaupunginosittain sekä lupakäsittelyn yhteydessä ja tiedot korjataan kiinteistöittäin.	Kuinka monta rakennusta on lisätty rekisteriin ja kuinka monen rakennuksen tietoja on korjattu rekisteriin.

Tulevaisuusanalyysi 2023-2024

Maankäyttö- ja rakennuslakia uudistetaan ja siitä tulee todennäköisesti vaatimuksia myös rakennusvalvonnan henkilöstölle. Tavoitteena on, että rakennusvalvonta pystyy jatkossakin toimimaan itsenäisesti kunnan omana rakennusvalvontayksikkönä. Tähän päästään kouluttamalla henkilöstöä tarpeen mukaan.

Paraisten kaupungin rakennusvalvonta on asiakaslähtöinen, perinteistä rakennustekniikkaa arvostava ja nykyaikaa seuraava rakennusvalvonta, jolla on helposti lähestyttävä, teknisesti ammattitaitoinen henkilökunta. Toiminnassa keskitytään perustyöhön eli oikea-aikaiseen ja oikeanlaatuiseen neuvontaan laadukkaan rakentamisen ja ympäristön turvaamiseksi.

Strategiakaudella keskitytään ohjaamaan ja kouluttamaan uudistuneiden määräysten osalta sidosryhmiä sekä opastamaan asiakkaita sähköisessä luvan hakemisessa. Lisäksi pyritään osallistumaan sähköisten järjestelmien kehittämiseen tehokkaammiksi työvälineiksi. Sähköisen arkistoinnin käyttöönoton myötä asiakaspalvelu paranee entisestään.

Henkilötyövuodet	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Tekninen henkilökunta	7,9	7,0	7,5	9	9	9
Toimistotyöntekijät	3,7	3,9	3,75	6,15	6,15	6,15
Henkilötyövuodet yhteensä	11,6	10,9	11,25	15,15	15,15	15,15
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	11	11	12	12	12	12
Määräaikaiset	2	1	0	5	5	5
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	13	12	12	17	17	17

Mittarit	2019	2020	TA2021	TA2022	2023	2024
Myönnetyt rakennusluvut, ilmoitukset	1 241	1 159	1 300	1400	1300	1300
k-m ²	25 561	21 663	25 000	30 000	25 000	25 000
Suoritettut katselmukset	2 616	2 692	2 600	2600	2600	2600
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	5,4	14,8	18,17	27,34	26	26

YHTEENVETO

PARAISTEN KAUPUNKI YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2020	Muutettu TA 2021	Lautakunta 2022	Kaupungin- johtaja 2022	Kaupungin- hallitus 2022	Kaupungin- valtuusto 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024	Muutos 2022 / TA 2021
Myyntituotot	8 253 096	7 972 201	7 946 140	7 954 656	7 954 656	7 954 656	6 279 536	6 279 536	-0,2
Maksutuotot	6 540 333	6 695 098	7 003 256	7 038 256	7 038 256	7 038 256	2 024 720	2 024 720	5,1
Tuet ja avustukset	1 780 829	1 769 336	1 711 030	1 736 830	1 736 830	1 736 830	730 048	760 048	-1,8
Muut toimintatuotot	15 091 274	15 505 621	17 557 916	17 570 816	17 570 816	17 570 816	16 762 553	16 762 553	13,3
Toimintatuotot	31 665 532	31 942 256	34 218 342	34 300 558	34 300 558	34 300 558	25 796 857	25 826 857	7,4
Henkilöstökulut	-51 011 404	-52 540 617	-54 725 326	-54 170 637	-54 170 637	-54 170 637	-30 381 338	-30 860 550	3,1
Palvelujen ostot	-54 274 214	-55 804 736	-56 775 523	-56 568 003	-56 568 003	-56 568 003	-17 807 350	-18 120 469	1,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 944 329	-6 731 449	-6 475 957	-6 422 799	-6 422 799	-6 422 799	-4 802 995	-4 895 865	-4,6
Avustukset	-3 057 554	-3 077 021	-3 205 955	-3 115 955	-3 115 955	-3 115 955	-1 003 298	-1 023 363	1,3
Muut toimintakulut	-14 410 869	-14 237 543	-16 159 224	-16 184 565	-16 184 565	-16 184 565	-10 924 919	-10 965 766	13,7
Toimintakulut	-128 698 371	-132 391 366	-137 341 985	-136 461 959	-136 461 959	-136 461 959	-64 919 900	-65 866 013	3,1
Toimintakate	-97 032 839	-100 449 110	-103 123 643	-102 161 401	-102 161 401	-102 161 401	-39 123 043	-40 039 156	1,7
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 880 952	-5 000 000	-119 637	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 300 000	-5 500 000	0,0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	
Netto	-101 913 791	-105 449 110	-103 243 280	-107 161 401	-107 161 401	-107 161 401	-44 423 043	-45 539 156	1,6

TASEYKSIKKÖ VESIHUOLTOLAITOS

TASEYKSIKKÖ VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022
Liikevaihto	3 097 922	3 217 400	3 225 650
Liiketoiminnan muut tuotot	1 142 929	1 085 900	1 074 400
Aineet ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-577 292	-644 650	-683 732
Palvelujen ostot	-630 994	-726 947	-764 211
Muut toimintakulut	-674 402	-701 354	-701 000
Aineet ja palvelut	-1 882 687	-2 072 951	-2 148 943
Henkilöstökulut	-833 959	-889 948	-899 713
Poistot			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 053 349	-897 820	-850 000
Poistot	-1 053 349	-897 820	-850 000
LIIKEVOITTO	470 856	442 581	401 394
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut korko- ja rahoitustulot	0		
Muille maksetut korkokulut	-91 511	-85 000	-85 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-91 511	-85 000	-85 000
Poistoerojen lisäys/vähennys	2 860	2 860	2 860
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	382 205	360 441	319 254

TASEYKSIKKÖ VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022
PYSYVÄT VASTAAVAT			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	13 164	8	0
Muut pitkävaikutteiset menot	13 164	8	0
AINEELLISET HYÖDYKKEET	13 610 817	12 190 140	12 240 148
Maa- ja vesialueet	156 344	156 344	156 344
Rakennukset	1 958 670	1 755 312	1 585 172
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 329 416	10 147 603	10 384 496
Koneet ja kalusto	107 789	15 881	49 136
Keskeneräiset hankkeet	58 599	115 000	65 000
VAIHTO-OMAISUUS			
LYHYTAIKAISET SAAMISET	922 351	900 000	900 000
Myyntisaamiset	922 351	900 000	900 000
VASTAAVAA	14 546 332	13 090 148	13 140 148
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	8 366 492	8 155 399	8 474 653
Jäänöspääoma	11 082 786	11 082 786	11 082 786
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-3 098 499	-3 287 828	-2 927 387
Tilikauden yli- / alijäämä	382 205	360 441	319 254
POISTOERO	54 012	51 152	48 292
VIERAS PÄÄOMA			
PITKÄAIKAINEN	5 451 548	4 233 597	3 967 203
Pitkäaikainen laina (sisäinen täsmätyserä)	5 378 905	4 160 954	3 894 560
Liittymismaksut	72 643	72 643	72 643
LYHYTAIKAINEN	674 280	650 000	650 000
Ostovelat	519 912	500 000	500 000
Siirtovelat	154 368	150 000	150 000
VASTATTAVAA	14 546 332	13 090 148	13 140 148

TASEYKSIKKÖ VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022
Tulorahoitus			
Liikelyjäämä (-alijäämä)	470 856	442 581	401 394
Poistot ja arvonalentumiset	1 053 349	897 820	850 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-91 511	-85 000	-85 000
	<u>1 432 693</u>	<u>1 255 401</u>	<u>1 166 394</u>
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 024 847	-725 000	-900 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0
	<u>-1 024 847</u>	<u>-725 000</u>	<u>-900 000</u>
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	407 847	530 401	266 394
Rahoitustoiminta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-520 188	-450 401	-266 394
	<u>-520 188</u>	<u>-450 401</u>	<u>-266 394</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Lyhytaikaisten saamisten muutos	67 338	-150 000	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	45 003	0	0
	<u>112 342</u>	<u>-150 000</u>	<u>0</u>
Rahoitustoiminta netto	-407 847	-600 401	-266 394

INVESTOINTIEN TALOUSARVIO

Investointeihin myönnettävät määrärahat sidotaan investointiosassa erikseen kullekin investointikohteelle merkittyyne nettomäärään. Investointimäärärahoja tulee ja saa käyttää ainoastaan talousarviokirjasta ja kulloisenkin hankkeen hankelomakkeesta ilmenevään käyttötarkoitukseen.

INVESTOINTIEN TALOUSARVIO		Kustannusarvio	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
KAUPUNGINHALLITUS					
7201	Maa- ja vesialueiden myynti				
Tulot		67 000	67 000	0	0
ELINKEINOPALVELUT					
3327	Solliden				
Menot		-105 000	-15 000	-90 000	0
3330	Nauvon vierasvenesatama, ranta-aitat				
Menot		-20 000	-20 000	0	0
TEKNISET TUKIPALVELUT					
4015	Hyvinvointikeskus				
Menot		-343 986	-114 662	-114 662	0
7104	Lillholmenin läppäsilta, liikennejärjestelyt				
Menot		-85 000	-35 000	0	0
7106	Katujen perussaneeraus				
Menot		-1 280 000	-200 000	-365 000	-440 000
7108	Kalkholmen, suunnittelu				
Menot		-415 000	-15 000	-100 000	-300 000
7109	Yleiset valvontakamerat				
Menot		-20 000	-20 000	0	0
7400	Valoniemi, laajennus				
Menot		-270 000	-120 000	0	0
7408	Hulevedet				
Menot		-635 000	-135 000	-200 000	-200 000
7410	Kirkkosalmenranta, muutostyöt				
Menot		-30 000	-30 000	0	0
7426	Liikenteen ohjaus ja liikenneturvallisuus				
Menot		-110 000	-20 000	-30 000	-30 000
7427	Norra Famnen, asuinalue				
Menot		-50 000	-20 000	-30 000	0
7428	Rantämäki, asuinalue				
Menot		-100 000	-100 000	0	0
7429	Suohaka, asuinalue				
Menot		-485 000	-35 000	-450 000	0
7430	Norrgårds, Bläsnäs, rivitalotontti				
Menot		-65 000	-15 000	-50 000	0
7461	Katuvalaistuksen uusiminen				
Menot		-170 000	-30 000	-30 000	-30 000

INVESTOINTIEN TALOUSARVIO		Kustannusarvio	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
7600	Koivuhaan koulu, liikennejärjestelyt				
Menot		-390 000	0	-390 000	0
7602	Torisilta, saneeraus				
Menot		-800 000	0	-40 000	-760 000
7603	Nauvon Eteläsatama, jälkihoito				
Menot		-50 000	0	0	-50 000
7604	Pajpackan kivimuuri				
Menot		-30 000	0	-30 000	0
7606	Kirjalansalmen silta, uusiminen				
Menot		-202 800	0	-202 800	0
7607	Hessundinsalmen silta, uusiminen				
Menot		-203 750	0	0	-203 750
7608	Valoniemi, katujen asfaltointi				
Menot		-150 000	0	0	-150 000
7610	Keskuspuisto, kehittäminen				
Menot		-200 000	0	-100 000	-100 000
7611	Taksiasema, torisuunnitelma				
Menot		-25 000	0	-25 000	0
7612	Isoniitty, asuinalue				
Menot		-1 545 000	0	-45 000	-1 500 000
7613	Sulku, perussaneeraus				
Menot		-350 000	0	-350 000	0
7614	Koivuhaan kastelujärjestelmä				
Menot		-10 000	0	-10 000	0
7615	Teollisuuskadun jalankulku- ja pyöräilyväylä				
Menot		-344 000	-280 000	-64 000	0
Tulot		172 000	140 000	32 000	0
Netto		-172 000	-140 000	-32 000	0
VESIHUOLTO					
7701	VV-johtojen saneeraus ja täydennys				
Menot		-50 000	-50 000	0	0
7724	Puhdistamojen uusiminen				
Menot		-100 000	-50 000	-50 000	0
7731	Hessund-Kärkulla, VV-johdot				
Menot		-50 000	0	0	-50 000
7740	Kirkkosalmenranta, suunnitelma + toteutus				
Menot		-100 000	-50 000	-50 000	0
7742	Ersbyn kiertolinja				
Menot		-160 000	0	-160 000	0
7744	Valoniemi, laajennus, verkostot				
Menot		-50 000	-50 000	0	0
7745	Paraisten viemäriverkosto, saneeraus				
Menot		-450 000	-200 000	-250 000	0

INVESTOINTIEN TALOUSARVIO		Kustannusarvio	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
7747	Saariston verkostojen pistesaneeraus				
Menot		-60 000	-30 000	-30 000	0
7749	Saariston vesimittarit				
Menot		-40 000	-20 000	-20 000	0
7753	Korppoon pumppaamo, saneeraus				
Menot		-565 000	-65 000	-500 000	0
7755	Skräbbölen aluesaneeraus, verkostot				
Menot		-150 000	-50 000	-100 000	0
7756	Rantamäki, suunnittelu ja rakentaminen				
Menot		-70 000	-70 000	0	0
7757	Varosäiliöt, PAX ja metanoli				
Menot		-60 000	-60 000	0	0
7758	Teollisuuskatu, vesilinjat				
Menot		-100 000	-80 000	-20 000	0
7759	Suohaka, vesi ja viemäri				
Menot		-10 000	-10 000	0	0
7760	Norrgårds, Bläsnäs, vesi ja viemäri				
Menot		-20 000	-20 000	0	0
7761	Mörtvikintie, saneeraus				
Menot		-35 000	-35 000	0	0
7763	Pumppaamojen saneeraus, 4 kpl				
Menot		-80 000	-40 000	-40 000	0
7764	Pumppaamojen saneeraus, 3 kpl				
Menot		-40 000	-20 000	-20 000	0
7903	Puhdistamon automaatio				
Menot		-120 000	0	-20 000	-100 000
7904	Alavesisäiliö				
Menot		-70 000	0	-70 000	0
7905	Hessundinsalmen silta				
Menot		-309 500	0	-126 000	-183 500
7907	Vesijohtojen kartoitus				
Menot		-15 000	0	-15 000	0
7908	Vesijohtojen sukitus				
Menot		-150 000	0	0	-150 000
7909	Verkanin osmoosilaitoksen siirto				
Menot		-120 000	0	-20 000	-100 000
7910	Isoniitty, vesi ja viemäri				
Menot		-20 000	0	-20 000	0
7911	Jätevedenpuhdistamon valvomo				
Menot		-175 000	0	-50 000	-125 000
KAUPUNGINHALLITUS					
Menot		-11 654 036	-2 104 662	-4 277 462	-4 472 250
Tulot		239 000	207 000	32 000	0
Netto		-11 415 036	-1 897 662	-4 245 462	-4 245 462

INVESTOINTIEN TALOUSARVIO		Kustannusarvio	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
1810	Osakkeiden ja osuuksien osto/Punt				
Menot		-800 000	-200 000	-600 000	0
5300	Nilsbyn koulu				
Menot		-95 000	-95 000	0	0
Tulot		63 000	63 000	0	0
Netto		-32 000	-32 000	0	0
5317	Paraisten luovuuskeskus, Koulukatu				
Menot		-19 740 000	-9 800 000	-6 500 000	-680 000
5319	Träskin koulu				
Menot		-577 794	-150 000	0	0
5339	Utön koulu, suunnittelu				
Menot		-73 030	-10 000	-40 000	0
5346	Vapparintien palloiluhalli, korjaus				
Menot		-1 260 000	0	0	-520 000
5348	Satuniitty, suunnittelu				
Menot		-10 000	-10 000	0	0
5492	Pajbacka				
Menot		-80 000	-80 000	0	0
5901	Korppoon kokoontumispaikka, suunnittelu				
Menot		-30 000	0	-30 000	0
5349	Träskin koulu, irtaimisto				
Menot		-70 000	-70 000	0	0
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
Menot		-22 735 824	-10 415 000	-7 170 000	-1 200 000
Tulot		63 000	63 000	0	0
Netto		-22 672 824	-10 352 000	-7 170 000	-1 200 000

INVESTOINTIEN TALOUSARVIO		Kustannusarvio	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA					
6337	Geriatrinen osasto				
Menot		-800 000	-800 000	0	0
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
Menot		-1 395 000	-800 000	0	0
Tulot		0	0	0	0
Netto		-1 395 000	-800 000	0	0

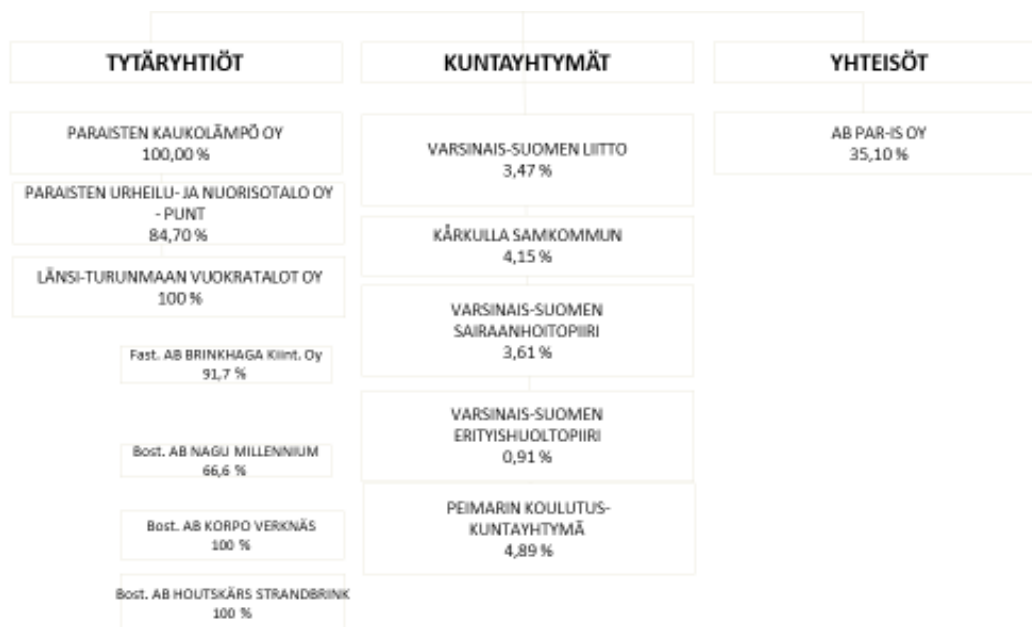
INVESTOINTIEN TALOUSARVIO		Kustannusarvio	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
7200	Maa- ja vesialueiden osto				
Menot		-200 000	-200 000	0	0
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
Menot		-200 000	-200 000	0	0
Tulot		0	0	0	0
Netto		-200 000	-200 000	0	0
KAUPUNKI YHTEENSÄ					
Menot		-35 984 860	-13 519 662	-11 447 462	-5 672 250
Tulot		302 000	270 000	32 000	0
Netto		-35 682 860	-13 249 662	-11 415 462	-5 672 250

VUODEN 2022 KONSERNITAVOITTEET

Yleiset konsernitavoitteet

1. Tytäryhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
2. Kaupungin konserniohjeet otetaan kaikilta osin huomioon tytäryhteisöjen toiminnassa ja kaupungin toteuttamassa yhtiöiden ohjauksessa ja lisäksi varmistetaan, että ohjeet ovat tytäryhtiöiden ja niiden johdon käytettävissä.
3. Konserniyhteisöt ja kuntayhtymät toimivat taloudellisesti itsensä kannattavasti ja niiden tulee Paraisten kaupungin tavoin tehostaa toimintaansa jatkuvasti.
4. Paraisten kaupunki määrittelee ammattimaisuuden ja toimialaosaamisen kriteerit valittaessa kaupungin edustajia tytäryhtiöihin ja valittavien edustajien tulee täyttää nämä vaatimukset.
5. Tytäryhteisöt pyrkivät minimoimaan lainarahoituksen, ja kaupungin talouspalveluja konsultoidaan ryhdyttäessä mahdollisiin operaatioihin ulkoisen rahoituksen saamiseksi.
6. Kuntakonsernin tavoitteena on, että omavaraisuusaste on yli 50 % ja velkaantuneisuusaste alle 50 %.
7. Konserniohjeet päivitetään niin, että niissä otetaan huomioon kuntalain muutokset ja tarve pitää tytäryhtiöiden ja kaupungin taloudet läpinäkyvästi erillään toisistaan siitä huolimatta, että yhteistyötä samalla kehitetään.

PARAISTEN KONSERNI 2022

Paraisten Kaukolämpö Oy

Toiminta

Paraisten Kaukolämpö Oy:n tavoitteena on toimittaa asiakkailleen ympäristöystävällistä lämpöä kilpailukykyiseen hintaan ja hyvällä toimitusvarmuudella tuotantoyksiköistään. Yhtiön toiminta-alue on Paraisten keskusta-alueilla, joilla on 31 kilometrin pituinen jakeluverkko. Yhtiön biolämpökeskus sijaitsee Lehtiniemen teollisuusalueella.

Lämmöntuotannossa käytetään lähinnä haketta ja suurteollisuuden prosessilämpöä. Hiilineutraalin tuotannon osuudeksi on budjetoitu 99 %.

Yhtiön seuraava suuri investointi tuotantokapasiteettiin tulee olemaan investointi muuhun kuin palamiseen perustuvaan tekniikkaan nykyisen fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan tuotannon korvaamiseksi kokonaan muulla tuotannolla (vuonna 2020 fossiilisten osuus lämmöntuotannosta oli 1,1 %).

DNV auditoi yhtiön ISO-9001-sertifikaatin helmikuussa 2022.

Yhtiön henkilöstöön kuuluvat toimitusjohtaja, DI Manne Carla ja kaksi käyttöprosessinvalvojaa, Stefan Hermansson ja Jonas Holmen. Käyttöpäällikkönä toimii Mika Laaksonen Paraisten kaupungin vesihuoltolaitokselta. Sähköinsinööri Jonas Holmen toimii myös yhtiön sähkövastaavana. Varallaolo hoidetaan yhteistyössä Paraisten kaupungin vesihuoltolaitoksen kanssa. Yhtiön kaikki muut palvelut ovat ostopalveluja. 1.1.2022 alkaen toimitusjohtajana aloittaa KTM Roald von Schoultz nykyisen toimitusjohtajan luopuessa tehtävästä.

Tuloslaskelma	TP2020	TA2021	TA2022
Liikevaihto	2 498 823	2 640 000	2 645 000
Liiketoiminnan muut tuotot	112 415	18 000	42 000
Kulut	1 506 540	1 710 494	1 795 957
Poistot	540 261	430 000	288 154
Liiketoiminnan muut kulut	352 098	422 130	384 380
Liikevoitto/-tappio	212 340	95 376	218 509
Rahoitustuotot ja -kulut	- 2 657	- 400	- 400
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot	149 210	188 409	- 6 000

Tunnusluku	Toteuma 2020	TA2021	TA2022
Omavaraisuusaste, %	72,3 %	N/A	N/A
Investoinnit, tuhatta €	0	800 000	2 200 000
Suhteellinen velkaantuneisuusaste, %	27,3 %	N/A	N/A
Yrityskohtainen tunnusluku: Fossiililla polttoaineilla tuotetun lämmön osuus, %	1.1 %	< 2.0 %	< 2.0 %

Paraisten Urheilu- ja Nuorisotalo Oy

Toiminta

Yhtiö pyrkii tukemaan ja kehittämään liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksia Paraisilla eikä sen tavoitteena ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen. Yhtiö toteuttaa pyrkimyksiään hallinnoimalla urheilu-, nuoriso- ja kulttuuritaloa ja vuokraamalla talosta tiloja korvausta vastaan. PUNT:ssa käy vuosittain noin 50 000 kävijää.

Tuloslaskelma	TP2020	TA2021	TA2022
Liikevaihto	149 189	170 400	187 800
Liiketoiminnan muut tuotot	45 000	45 000	45 000
Kulut	14 599	21 750	26 700
Poistot	74 882		
Liiketoiminnan muut kulut	130 474	143 500	154 700
Liikevoitto/-tappio	-25 766	50 150	51 400
Rahoitustuotot ja -kulut	-2061	-400	-2000
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot			

Tunnusluku	Toteuma 2020	TA2021	TA2022
Omavaraisuusaste, %			
Investoinnit, tuhatta €	0	0	0
Suhteellinen velkaantuneisuusaste, %			
Yrityskohtainen tunnusluku: Kävijämäärä	50 000	50 000	50 000

Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy -konserni

Toiminta

Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy:n tarkoituksena on omistaa, hallita ja ylläpitää kiinteistöjä ja rakennuksia, hankkia ja omistaa kiinteistöjen ja huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita ja vuokrata asuntoja asunnontarvitsijoille asuntotarpeen tyydyttämiseksi Paraisten kaupungin eri kunta-alueilla.

Tarkoituksena toteuttamiseksi yhtiö omistaa kiinteistöjä ja osakehuoneistoja sekä toimii tarvittaessa rakennuttajana ja tekee rakennuttamissopimuksia Paraisten kaupungin ja muiden rakennuttamista harjoittavien yhteisöjen kanssa.

Yhtiö investoi vuoden aikana yhteen osakehuoneistoon ainakin Nauvon keskustassa, mahdollisesti myös Paraisten keskustassa.

Tuloslaskelma	TP2020	TA2021	TA2022
Liikevaihto	606 507	641 820	650 743
Liiketoiminnan muut tuotot			
Kulut	501 167	556 135	567 736
Poistot	72 407	72 121	70 085
Liiketoiminnan muut kulut			
Liikevoitto/-tappio	32 933	13 564	12 922
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 723	-13 563	12 922
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot			

Tunnusluku	Toteuma 2020	TA2021	TA2022
Omavaraisuusaste, %	76,47	77	78
Investoinnit, tuhatta €	72	72	300
Suhteellinen velkaantuneisuusaste, %	169	164	151
Yrityskohtainen tunnusluku: Omavaraisuusaste	76,47	77	77

#palaparatiisia

Salpausselän viimeinen maanpäällinen jatke
59°49,7', 21°35,1'